

**Beheersverslag
Belastingdienst**

2000

Inhoud

Voorwoord

Deel 1 - Procesontwikkelingen 2000

1	Algemeen	1
1.1	Doel en opbouw van het Beheersverslag	1
1.2	Taken en doelstellingen van de Belastingdienst	1
1.3	Resultaten 2000 in kengetallen	2
1.4	Apparaatsuitgaven	4
1.5	Organisatieontwikkeling	5
1.6	Belangrijkste beleidsontwikkelingen in 2000	7
2	Dienstverlening	9
2.1	Doelstelling	9
2.2	Beleidsprioriteiten 2000: wat is er gerealiseerd?	9
2.3	Kerncijfers dienstverlening	12
2.4	Klachten	15
3	Intensief Toezicht en Opsporing	17
3.1	Doelstellingen	17
3.2	Het toezichtproces	17
3.3	Beleidsprioriteiten 2000: wat is er gerealiseerd?	18
3.4	Resultaten toezicht en opsporing	22
3.5	Onderzoeken Algemene Rekenkamer	35
4	Massale Processen	37
4.1	Doelstellingen	37
4.2	Het proces Massale processen	37
4.3	Beleidsprioriteiten 2000: wat is er gerealiseerd?	38
4.4	Resultaten (massale) bedrijfsprocessen	41
5	Douane	45
5.1	Taken en werkwijze	45
5.2	De maatregelen uit de nota Rechtshandhaving Douane	46
5.3	Het Beleidsplan Douane 2001 – 2005	47
5.4	De resultaten van de Douane in 2000	50
5.5	Overig	54
6	Rechtstoepassing	55
6.1	Doelstellingen	55
6.2	Beleidsprioriteiten 2000: wat is er gerealiseerd?	55

7	Facilitaire processen	63
7.1	Doelstellingen	63
7.2	Beleidsprioriteiten 2000: wat is er gerealiseerd?	63
7.3	Onderzoeken Algemene Rekenkamer	68

8	Personeel en bedrijfsvoering	69
8.1	Doelstelling	69
8.2	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	69
8.3	Bedrijfsvoering	74

Deel 2 - Resultaten primair proces naar belastingmiddel

1	Belastingen van loon en vermogen en Omzetbelasting	79
1.1	Inkomstenbelasting	79
1.2	Vermogensbelasting	81
1.3	Vennootschapbelasting	81
1.4	Loonbelasting/premieheffing	82
1.5	Dividendbelasting	83
1.6	Omzetbelasting	85

2	Overige Belastingmiddelen	85
2.1	Motorrijtuigenbelasting	85
2.2	Belasting op personenauto's en motorrijwielen	86
2.3	Belastingen van het rechtsverkeer en Recht van successie, schenking en overgang	87
2.4	Wet belastingen op milieugrondslag	88

3	Invordering	91
3.1	Invordering algemeen	91
3.2	Wet- en procesontwikkelingen	91
3.3	Resultaten primair proces	91

Deel 3 - Productieverslag

Deel 4 - Financiële verantwoording

Bijlagen

Voorwoord

Het jaar 2000 was voor de Belastingdienst al het jaar van de belastingherziening 2001. Zo werden alle medewerkers van de klantendiensten en de Belastingtelefoon opgeleid.

Zo was er de zorg om zo'n 3 miljoen belastingplichtigen tijdig hun Voorlopige Teruggaaf-formulier toe te zenden en deze Voorlopige Teruggaaf op tijd uit te betalen.

En zo was er de inspanning om automatiseringssystemen aan te passen en een ongekende communicatiecampagne vorm te geven.

Nog niet zichtbaar zijn de werkzaamheden die al werden verricht om vanaf 2001 de klantbehandeling goed te laten verlopen. Maar die werkzaamheden waren er wel.

Zoals het aanpassen van honderden beleidsbesluiten, het vormgeven van het nieuwe aangiftebiljet en de diskette en het aanpassen van het InkomstenBelastingSysteem.

Kortom, heel veel Belastingdienstmedewerkers hebben buitengewoon hard gewerkt aan de belastingherziening. Laten we daarbij niet vergeten dat alle anderen minstens zo hard hebben gewerkt: ook het "gewone" werk moest immers doorgaan.

Ook voor de Douane was het bepaald geen rustig jaar. De nog steeds aanwassende goederenstromen vergen veel kennis en vindingrijkheid om op de juiste risico's te selecteren. Tegelijkertijd zijn honderden nieuwe collega's geworven die moesten worden opgeleid en begeleid.

De Belastingdienst blijft steeds nadenken over hoe zijn processen – dienstverlening, toezicht en opsporing – nog beter kunnen verlopen. Zo is bijvoorbeeld besloten tot het inrichten van geïntegreerde klantendiensten. Zo zal in 2001/2002 een aantal dienstonderdelen ("Apeldoorn") dat zich met ICT bezighoudt, worden samengevoegd tot één ICT-organisatie.

En zo wordt er op dit moment intensief nagedacht over een andere besturing van de Belastingdienst. Uitgangspunt daarbij is dat de uitvoerende eenheden dichterbij het "beleidsvormende bestuur" zouden moeten komen, wat impliceert dat de doelgroepdirecties worden opgeheven. Dat denken impliceert ook dat er een beperkt aantal grote belasting- en douanekantoren komt.

Een tweede uitgangspunt is de gedachte om leidinggeven meer in teamverband te laten plaatsvinden. In een tijd waarin van leidinggevend veel vaardigheden tegelijkertijd worden gevraagd, terwijl de processen steeds complexer worden, lijkt het verstandig de leidinggevende verantwoordelijkheden te delen in de vorm van managementteams.

Waar je ook komt in de Belastingdienst, de mensen die er werken houden van hun werk, zijn er trots op. Misschien zijn het zware woorden, maar ik durf te beweren dat de Belastingdienst mensen bevlogen en gepassioneerd zijn. Ik denk oprecht dat de dienst daarom zo veel zaken tegelijkertijd kan oppakken en tot een goed einde weet te brengen.

Dat laatste is belangrijk, want burgers en bedrijven mogen er terecht op rekenen dat de Belastingdienst het goed doet.

De directeur-generaal Belastingdienst,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, vertical, oval-shaped loop on the left side, followed by a long, horizontal, wavy line that tapers off to the right.

Jenny Thunnissen

Deel 1 - Procesontwikkelingen 2000

1 Algemeen

1.1 Doel en opbouw van het Beheersverslag

Het Beheersverslag geeft een overzicht van de resultaten van de Belastingdienst in 2000. Daarmee legt de Belastingdienst verantwoording af aan de verschillende opdrachtgevers en toezichthouders. De formele verantwoording van de bewindslieden van Financiën aan de Staten-Generaal vindt aansluitend plaats in de Slotwet en de financiële verantwoording van het Ministerie van Financiën.

In het bedrijfsplan legt de Belastingdienst jaarlijks de doelstellingen voor de komende jaren vast. In dit Beheersverslag is waar mogelijk aangesloten bij de strategische doelstellingen die in het bedrijfsplan 2000 - 2004 zijn genoemd voor het jaar 2000. Op die manier wordt transparant gemaakt welke doelen de Belastingdienst nastreefde en of deze zijn bereikt.

Het Beheersverslag is opgesplitst in vier delen. Het eerste deel - processen - beschrijft de ontwikkelingen en resultaten in de hoofdprocessen van de Belastingdienst. Het tweede deel geeft inzicht in de belangrijkste resultaten naar belastingmiddel.

Deel drie en vier kennen een meer cijfermatig karakter. Deel drie is het productieverlag met kengetallen, deel vier is de financiële verantwoording van de Belastingdienst.

1.2 Taken en doelstellingen van de Belastingdienst

De *permanente opdracht* van de Belastingdienst luidt: de Belastingdienst voert de wet- en regelgeving die hem is opgedragen zo doeltreffend en doelmatig mogelijk uit en streeft in zijn handelen naar handhaving van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid. Dienstverlening aan en respect voor het publiek zijn aan het handelen onlosmakelijk verbonden.

In zijn handelen laat de Belastingdienst zich leiden door vier uitgangspunten. Deze vormen samen de *bedrijfsfilosofie*:

- *een dienstverlenende attitude*: veel belastingplichtigen zijn niet in staat geheel zelfstandig hun verplichtingen na te komen. De Belastingdienst moet hier hulp op maat bieden en vragen snel en adequaat beantwoorden;
- *een doelgroepgerichte benadering*: belastingplichtigen die op dezelfde wijze behandeld kunnen worden, worden bij elkaar gebracht;

- *integratie van de fiscale behandeling*: een belastingplichtige wordt in beginsel voor zijn totale fiscale situatie, dus ongeacht het belastingmiddel, op één plaats behandeld;
- *werken in de actualiteit*: de behandeling vindt zo veel mogelijk plaats op het moment dat de fiscaal relevante gebeurtenissen zich voordoen en de belasting wordt zo veel mogelijk voldaan op het moment dat deze wordt verschuldigd.

De *strategische doelstelling* van de Belastingdienst is het onderhouden en versterken van de bereidheid van belastingplichtigen tot nakoming van de wettelijke verplichtingen. Om deze strategische doelstelling te realiseren is de mate van aandacht per klant afhankelijk van het nalevingsgedrag: iedere belastingplichtige krijgt de aandacht die in zijn situatie vereist is.

De permanente opdracht, de bedrijfsfilosofie en de strategische doelstelling vormen de basis voor het handelen van de Belastingdienst.

1.3 Resultaten 2000 in kengetallen

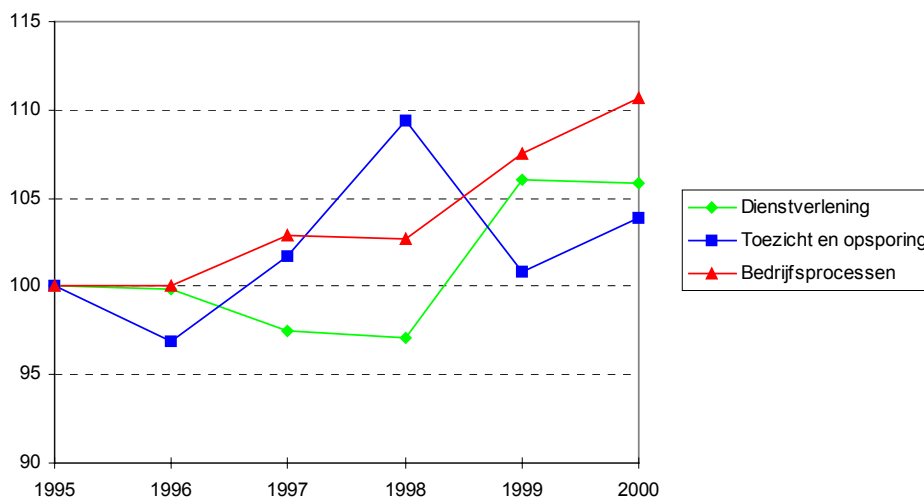
In deze paragraaf wordt de effectiviteit en de doelmatigheid van het primair proces van de Belastingdienst toegelicht aan de hand van drie strategische kengetallen ¹. Deze kengetallen geven de ontwikkelingen van het primaire proces op hoofdlijnen aan. Hierbij wordt aangesloten bij de indeling van het primaire proces in drie hoofdprocessen:

- dienstverlening. Dit proces is van steeds groter belang in het bereiken van compliance. De doelstelling voor dienstverlening is “snel en op maat”;
- intensief toezicht en opsporing. Centraal in dit proces staat de risicobenadering. De mate van aandacht per klant is gebaseerd op fiscaal belang en risico;
- massale processen. Logistieke processen vormen de basis voor de rechtshandhaving door de Belastingdienst. Centraal hierbij staan een snelle en foutloze afhandeling, een goede selectie van posten voor behandeling door het kunnen koppelen van gegevens uit verschillende bronnen en een efficiënte procesgang.

De figuur op de volgende bladzijde geeft de ontwikkeling weer van de kengetallen dienstverlening, toezicht en opsporing en bedrijfsprocessen. De resultaten op het gebied van de massale processen zijn verwerkt in het kengetal bedrijfsprocessen. De cijfers van de kengetallen zijn geïndexeerd, waarbij 1995 het basisjaar is.

¹ In het Beheersverslag 1999 werden nog zeven strategische kengetallen onderscheiden; dit jaar is gekozen voor een indeling die aansluit bij de drie hoofdprocessen. De onderdelen waaruit de kengetallen zijn opgebouwd zijn gewijzigd. Vergelijking met voorgaande jaren is hierdoor niet mogelijk. Een nadere analyse van de afzonderlijke, herijkte kengetallen wordt gegeven in de hoofdstukken 2 t/m 4.

Figuur 1: Strategische kengetallen

Uit de grafiek blijkt dat de resultaten van toezicht en opsporing zijn verbeterd. Dat is te danken aan de effecten van extra investeringen in en een verdere intensivering van de fraudebestrijding. Bij het kengetal dienstverlening is sprake van een daling in de ervaren bereikbaarheid en het nakomen van afspraken. Hier staat een stijging van de ervaren snelheid en het percentage afgehandelde telefoongesprekken tegenover. Per saldo resulteert dit in een daling van het kengetal dienstverlening van 0,25 punt.

De stijging van het kengetal bedrijfsprocessen wordt met name veroorzaakt door een toename van de arbeidsproductiviteit. Deze toename is het gevolg van (investeringen in) automatisering van de bedrijfsprocessen. Daardoor kon het personeelsbestand nagenoeg gelijk blijven bij een toename van het aantal belastingplichtigen.

Tabel 1: Geïndexeerde ontwikkeling aantal belastingplichtigen

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Belastingplichtigen	100	107	112	114	114	119
w.v. Particulieren	100	107	112	112	111	116
w.v. Ondernemingen	100	106	111	115	120	124

In de hoofdstukken dienstverlening, intensief toezicht en opsporing en massale processen wordt nader ingegaan op de afzonderlijke kengetallen.

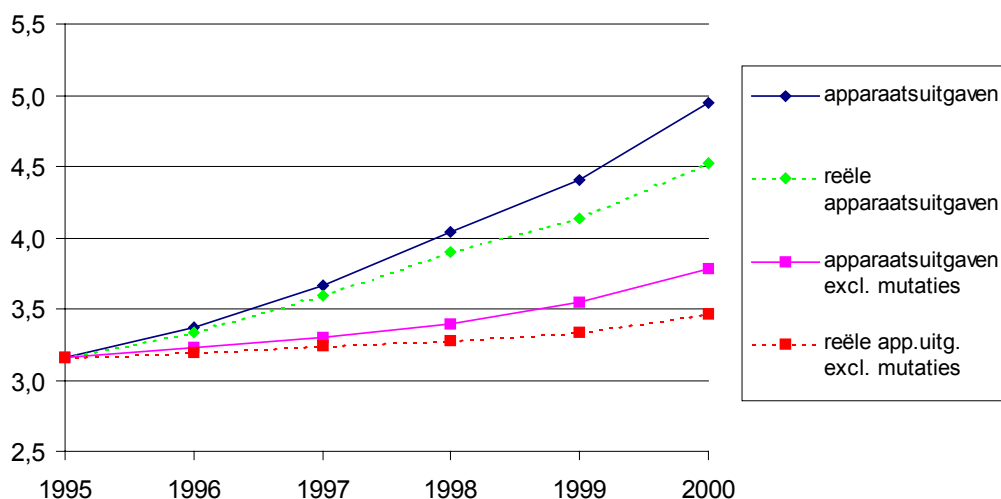
1.4 Apparaatsuitgaven

De apparaatsuitgaven van de Belastingdienst bedroegen in 2000 f 4.952 mln. Naast loon- en prijsontwikkelingen hangt de toename van de uitgaven ten opzichte van 1995 vooral samen met ontwikkelingen in het takenpakket. Voor een goede vergelijking moeten de uitgaven gecorrigeerd worden voor:

- technische correcties, zoals de overheveling van de huurbudgetten in 1999 van de Rijksgebouwendienst naar de Belastingdienst (t.o.v. 1995 f 310 mln. of 10%);
- de uitvoering van nieuwe of gewijzigde wetgeving, waaronder voorbereidingskosten verbonden aan de invoering van het rekeningrijden en uitvoeringskosten van de Wet Inkomstenbelasting 2001 (t.o.v. 1995 f 280 mln. of 9%);
- de intensivering van de fraudebestrijding (t.o.v. 1995 f 540 mln. of 17%).

Daarnaast kan worden gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen (verschil tussen nominale en reële uitgaven). In de onderstaande grafiek is te zien hoe zowel de nominale als de reële apparaatsuitgaven verlopen, gecorrigeerd voor deze uitgaven.

Figuur 2: Apparaatsuitgaven (bedragen x f 1 mld.)

In onderstaande tabel is eveneens het verloop van de apparaatsuitgaven vanaf 1995 weergegeven. Deze tabel laat zowel de nominale apparaatsuitgaven zien (uitgesplitst naar categorie), als de gecorrigeerde uitgaven.

Tabel 2: Apparaatsuitgaven (x f 1 mln.)

Jaar	Materieel	Personeel	Totaal nominaal	Totaal Reëel	Totaal nominaal na correctie voor mutaties	Totaal reëel na correctie voor mutaties
1995	968,4	2.195,8	3.164,2	3.164,2	3.164,2	3.164,2
1996	1.141,9	2.223,7	3.365,6	3.336,5	3.226,6	3.198,6
1997	1.261,2	2.403,1	3.664,3	3.594,0	3.301,1	3.237,8
1998	1.494,0	2.544,4	4.038,5	3.895,9	3.390,0	3.271,8
1999	1.725,2	2.680,6	4.405,8	4.137,5	3.549,3	3.335,0
2000	2.076,1	2.876,0	4.952,1	4.527,2	3.785,9	3.462,1

1.5 **Organisatieontwikkeling**

De omgeving van de Belastingdienst verandert. Juist een rechtshandavingsorganisatie als de Belastingdienst moet bij voortdoring inspelen op die verandering. Maatschappelijke ontwikkelingen als digitalisering en internationalisering, demografische ontwikkelingen, aandacht voor duurzaamheid, maar ook verschuivende opvattingen over de rol van de overheid zijn van belang voor de inrichting van het fiscale stelsel, maar ook voor de wijze waarop de Belastingdienst de fiscale wetten uitvoert. Van de overheid als rechtshandaver wordt een herkenbaar en nadrukkelijk optreden gevraagd.

Blijvende aandacht voor de ontwikkeling van het primaire proces is dan ook van groot belang. Onder de noemer Belastingdienst Strax is de laatste jaren binnen de dienst nagedacht over en gewerkt aan het verder ontwikkelen van de kernprocessen: toezicht, dienstverlening en het logistieke proces rondom de aangiftenverwerking. Voor alle processen geldt dat de professionaliteit van de medewerkers centraal staat: de Belastingdienst is ook een kennisorganisatie. Het streven is om door meer flexibele vormen van samenwerken, door het versterken van de interne communicatie en veel nadruk op de blijvende ontwikkeling van de medewerker het lerend vermogen te vergroten. Deze permanente ontwikkeling stelt hoge eisen aan de besturing. Die moet transparant en efficiënt zijn ingericht: een heldere toedeling van taken, korte besluitvormingslijnen en een goed stelsel van planning en control staan daarin centraal. Dit vergt een aanpassing van de bestuurlijke inrichting van de dienst. Eind 2000 zijn de denkrichtingen daarover intern neergelegd in het memorandum "Belastingdienst Straks".

In 2000 heeft de aandacht gelegen bij drie kernthema's:

1.5.1 **Kernthema klantbehandeling Klantendiensten**

In 1999 is de Belastingdienst begonnen met het ontwikkelen van een geïntegreerde klantendienst voor particulieren, ondernemingen en douaneklanten. Hiervoor zijn pilots ingericht in Rotterdam (het centraal belastinggebouw, CBG) en in de regio Noord-Holland. De ervaringen die zijn opgedaan in Rotterdam zijn positief. Besloten is dan ook de geïntegreerde klantendiensten bij meer CBG's in te voeren. De nieuwe klantendiensten worden naar verwachting in de loop van 2001 operationeel. In hoofdstuk 2 wordt uitgebreider ingegaan op de geïntegreerde klantendienst.

1.5.2 **Kernthema werkprocessen Automatisering verwerkings- en afdoeningsprocessen**

Binnen het primaire proces komen de behandelprocessen op de eenheden en de verwerkings- en afdoeningsprocessen steeds meer los van elkaar te staan. De verwerkings- en afdoeningsprocessen worden in toenemende mate volledig geautomatiseerd afgedaan. Processen als de invoer van aangiftes, de selectiemodules, de uitvoer van aanslagen en de inning worden in hoge mate gestandaardiseerd.

Eenheid Centrale Invoer

In het laatste kwartaal van 1999 is besloten tot het inrichten van een eenheid voor het centraal invoeren van aangiftebiljetten. Als vestigingslocatie is gekozen voor Heerlen, met een nevenvestiging te Almelo. De eenheid Centrale Invoer is in de tweede helft van 2000 van start gegaan. De belangrijkste prestatie in 2000 is de verwerking van de Voorlopige Teruggaaf (VT)-formulieren 2001.

1.5.3 Kerntema Organisatie en besturing

Centrum voor proces- en productontwikkeling

Met ingang van 1 januari 2000 is de verantwoordelijkheid voor ontwerpen en innoveren van werkprocessen centraal vormgegeven in het centrum voor proces- en productontwikkeling (B/CPP). Voorheen was de ontwerpfunctie verspreid over de verschillende directies en bij een aantal programma's en projecten. Het centraal beleggen van de ontwerpfunctie heeft als voordelen dat er efficiënter kan worden gewerkt, expertise gebundeld wordt ingezet en dat de onderlinge samenhang van deelprojecten beter wordt bewaakt. Naast de ontwerpfunctie is ook de onderzoeksfunctie ondergebracht bij B/CPP.

Operationele structuur Registratie en Successie (R&S)

Met ingang van 1 januari 2001 verdwijnen de eenheden Registratie en Successie van de Belastingdienst. De eenheden particulieren en (grote) ondernemingen nemen hun werkzaamheden over. De overheveling van de werkzaamheden is begonnen in 1999, en grotendeels voltooid in 2000. De overdracht past in het streven van de Belastingdienst om alle belastingen van een belastingplichtige door één kantoor te laten behandelen.

Dienst Omroepbijdragen

Per 1 januari 2000 is de Dienst Omroepbijdragen (DOB) opgeheven als zelfstandig bestuursorgaan en met ingang van die datum een (tijdelijk) onderdeel van de Belastingdienst geworden. Op 28 maart 2000 is met de vakorganisaties overeenstemming bereikt over een convenant waarin de overgang van de rechtspositie van de DOB-medewerkers naar de Belastingdienst is vastgelegd. DOB-medewerkers zijn uiterlijk 1 juli 2000 geplaatst op een functie binnen de Belastingdienst. Bij deze plaatsing is zoveel mogelijk rekening gehouden met de voorkeur en de woonplaats van de medewerker.

Regionalisering comptabiliteit

Comptabiliteitswerkzaamheden omvatten het bijhouden van de lokale vorderingadministratie, het verwerken van betalingen en teruggaven, en het in dat kader verzorgen van de financiële verantwoording. De Belastingdienst kende 53 afdelingen Comptabiliteit, die werkzaamheden verrichtten voor in totaal 77 eenheden. Medio 2000 is besloten tot het regionaal organiseren van de lokale comptabiliteitswerkzaamheden. Het aantal afdelingen Comptabiliteit is teruggebracht tot 15. Daarnaast wordt de Centrale betalingsadministratie (CBA) nadrukkelijker betrokken bij het begeleiden van de eenheden die verantwoordelijk zijn gemaakt voor de comptabiliteit. De nieuwe afdelingen Comptabiliteit zijn per 1 januari 2001 operationeel.

1.5.4 Toekomstige organisatieveranderingen

In het eerdergenoemde memorandum "Belastingdienst Straks" heeft de Belastingdienst een beeld geschetst van de beoogde bestuurlijk-organisatorische ontwikkeling van de Belastingdienst in de komende jaren. Het beeld wordt nu besproken en verder ingevuld in de organisatie. Kort gezegd ontwikkelt de Belastingdienst zich naar een platte organisatie die nog meer gericht is op integrale dienstverlening aan belastingplichtigen en op het verbeteren van het kwaliteitsniveau van toezicht en opsporing. Daarnaast wil de Belastingdienst nog efficiënter worden in de massale gegevensverwerking.

De tussenlaag van directies verdwijnt in het denkmodel. De gedachtegang is dat er 10 tot 15 grote belastingkantoren en 4 à 5 douanekantoren worden gevormd, en een landelijk kantoor waar de plaats- en tijdonafhankelijke massale processen worden uitgevoerd. Het beeld is tevens dat leiding en medewerkers van de kantoren zelf verantwoordelijk worden voor de beste inrichting van hun werkprocessen.

1.6 Belangrijkste beleidsontwikkelingen in 2000

Belastingherziening

Met uitgebreide communicatiecampagnes is de aandacht gevraagd voor het nieuwe belastingstelsel. De komst van de Wet Inkomstenbelasting 2001 betekent een grote verandering voor een ieder die met inkomstenbelasting te maken heeft of krijgt. Er is veel aandacht besteed aan de Voorlopige Teruggaaf. Dit is vooral gedaan om een grote groep te bereiken, die voor het eerst in aanraking komt met belastingheffing. De capaciteit van de Belastingtelefoon is aanzienlijk uitgebreid om telefonische vragen over het nieuwe belastingstelsel adequaat te kunnen beantwoorden. Ook is er op de website van de Belastingdienst informatie beschikbaar gesteld over de Wet Inkomstenbelasting 2001. In hoofdstuk 2 komen de overige activiteiten op het terrein van de belastingherziening aan de orde.

Betaald Rijden

De Belastingdienst bereidt zich voor op de uitvoerings- en handhavingsrol die de dienst krijgt in het wetsvoorstel Bereikbaarheid en Mobiliteit, zoals dat op dit moment is vormgegeven. Binnen de Belastingdienst is een projectgroep Betaald Rijden gevormd die is belast met de technische voorbereiding van de mobiliteitsheffingen. Er wordt nauw samengewerkt met de betrokken directies van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, in het bijzonder met Rijkswaterstaat. Ook andere organisaties zoals de Rijksdienst voor het Wegverkeer en de gezamenlijke banken zijn bij het project betrokken.

Douane

De Douane heeft te maken met een aanzienlijke en permanente groei in het goederenverkeer en in het aantal te behandelen aangiftes. Daarnaast neemt het belang van niet-fiscale toezichttaken toe. De Douane ziet zich daarmee gesteld voor een grote toename van de werklast. Om deze op verantwoorde wijze het hoofd te bieden, zijn de nodige maatregelen getroffen. Voor 2000 omvatten deze maatregelen onder meer extra inzet van personeel, intensivering van de samenwerking met andere diensten en ontwikkeling en verbetering van de automatiseringsondersteuning. Deze maatregelen zijn vastgelegd in de nota Rechtshandhaving Douane. De maatregelen uit het Beleidsplan Douane 2001 – 2005 zien op een verdere versterking van de toezichthoudende en controletaak van de Douane.

Gezien de werkdruk en het feit dat de beoogde extra inzet van personeel enige tijd vergt, zijn voor 2000 de doelstellingen voor een aantal controleprocessen naar beneden bijgesteld. Het betreft de fysieke controles op de invoer en op de uitvoer, voor de administratieve controles en de controles op reizigers. De overige doelstellingen bleven ongewijzigd.

Na afloop van 2000 is gebleken dat de Douane zijn doelstellingen geheel of vrijwel geheel heeft gerealiseerd. De intensivering van het ambulante toezicht is goed op gang gekomen, vooral aan de buitengrens. De controledoelen voor dit toezicht zijn ruimschoots gerealiseerd. Ook aan de Europese normen voor de controles in verband met de landbouwrestitutie is nagenoeg geheel voldaan. In hoofdstuk 5 wordt uitgebreid ingegaan op de prestaties van de Douane.

Administratieve lastenverlichting

Voor de vermindering van de administratieve lasten noemt het actieprogramma 2000 van het Ministerie van Financiën ² een aantal actiepunten op fiscaal terrein. De belangrijkste actiepunten betreffen volledige kwantificering van de administratieve lasten van fiscale regelgeving, harmonisatie van het ondernemersbegrip, invoering van wetsvoorstellen in het kader van de inkomstenbelasting 2001 en de inzet van informatie- en communicatietechnologie voor administratieve lastenverlichting. In hoofdstuk 6 wordt verder ingegaan op de ontwikkelingen rondom de administratieve lastenverlichting.

Fraudebestrijding

In de notitie Fraudebestrijding 1998-2002 (Fraudenota1998) zijn maatregelen ter intensivering van bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de belasting- en douanewetgeving opgenomen. Activiteiten die in 2000 hebben plaatsgevonden zijn onder meer de thematische aanpak, activiteiten op het terrein van intensief toezicht zoals de landelijke acties en samenwerking met derden. Op het gebied van de opsporing zijn resultaten geboekt bij megaonderzoeken en horizontale fraudebestrijding. Hoofdstuk 3 gaat uitgebreid in op de fraudebestrijding.

² Toegezonden aan de Tweede Kamer als bijlage bij de brief van de Minister van Economische Zaken (kamernummer 24036, nr. 160)

2 Dienstverlening

2.1 Doelstelling

Dienstverlening is erop gericht belastingplichtigen te ondersteunen bij het nakomen van hun fiscale verplichtingen. Hierbij moet niet alleen worden gedacht aan voorlichting en informatieverstrekking, maar ook aan het beschikbaar stellen van elektronische aangiften en aan een snelle teruggaaf van te veel betaalde of te veel ingehouden belasting. Het aanbieden van snelle, kwalitatief goede en toegankelijke dienstverlening ondersteunt de belastingplichtige bij het voldoen aan zijn verplichtingen en levert daarmee een bijdrage aan verhoging van de compliance.

De strategische doelstelling voor dienstverlening luidt:

- ***dienstverlening snel en op maat***

2.2 Beleidsprioriteiten 2000: wat is er gerealiseerd?

Dienstverlening snel en op maat: de één-loketgedachte

Communicatie met de Belastingdienst is op een aantal manieren mogelijk. Schriftelijk, via de balie, telefoon of internet. Met het gebruik van deze communicatiemiddelen wil de Belastingdienst *dienstverlening op maat* realiseren. Voor eenvoudige vragen en het zoeken van informatie kan 24 uur per dag de website van de Belastingdienst geraadpleegd worden. Voor complexere vragen is er de mogelijkheid tot telefonisch contact. Daarnaast voorzien de klantendiensten in het persoonlijke contact.

Doelstelling is om per communicatiemiddel het aantal loketten zoveel mogelijk tot één terug te brengen. De invulling van deze *één loketgedachte* omvat daarmee:

- het instellen van geïntegreerde klantendiensten (belastingplichtigen uit alle doelgroepen kunnen daarmee aan één balie terecht);
- het inrichten van één landelijk telefonisch toegangsnummer;
- één internetadres (www.belastingdienst.nl).

Geïntegreerde klantendiensten

De Belastingdienst heeft de dienstverlening aan particulieren, ondernemingen en douaneklanten per doelgroep apart ingericht en ondergebracht. Medio 1999 zijn als proef twee geïntegreerde klantendiensten gestart. In een geïntegreerde klantendienst kunnen particulieren, ondernemingen en douaneklanten aan één loket

terecht. Deze invulling van de één-loketgedachte beoogt de dienstverleningsorganisatie voor belastingplichtigen meer herkenbaar te maken. Daarnaast moet een geïntegreerde klantendienst de Belastingdienst beter in staat stellen service te verlenen aan de belastingplichtigen.

Er is een pilot-project uitgevoerd in het centraal belastinggebouw in Rotterdam. Hierbij zijn de eenheden particulieren, ondernemingen en Douane betrokken. De tweede proef loopt in Noord-Holland. Hierbij werken verschillende eenheden die niet op één lokatie zijn gevestigd samen. In juni 2000 zijn de twee proeven geëvalueerd.

Uit de resultaten van de proef in Rotterdam is gebleken dat klanten sneller en beter geholpen worden. Daarnaast bevestigt de proef de verwachting dat één loket de herkenbaarheid van de dienstverleningsorganisatie ten goede komt. Door het zoveel mogelijk direct beantwoorden van vragen, betekent de nieuwe aanpak voor de organisatie ook minder intern zoekgedrag. De resultaten zijn zodanig dat het ontwikkelde model ook wordt toegepast in Amsterdam, Breda, Den Haag, Eindhoven, Haarlem, Leeuwarden, Nijmegen en Utrecht. Voor deze lokaties zijn de voorbereidingen gestart. Doelstelling is om deze geïntegreerde klantendiensten in 2002 volledig te hebben ingericht.

Voor de proef in Noord-Holland is de termijn van één jaar te kort gebleken om de technische randvoorwaarden te vervullen. Actuele gegevens van belastingplichtigen zijn nog niet altijd over de grenzen van de eenheden te raadplegen en ook het doorschakelen van telefoongesprekken loopt nog niet goed. Als deze problemen zijn opgelost krijgt deze regionale proef in 2001 een vervolg. Hierbij worden de klantendiensten in Alkmaar, Hilversum, Hoorn en Zaandam aan elkaar gekoppeld.

Geïntegreerde klantendiensten: e-mail proef

Bij de geïntegreerde klantendiensten in Rotterdam en in de regio Noord-Holland wordt tevens een proef gehouden met e-mail. Doel is na te gaan welke rol e-mail kan spelen bij de beantwoording van klantvragen. Bij de proef zijn ongeveer 10.000 vragen per e-mail beantwoord. Uit een digitale enquête is gebleken dat 90% van de respondenten tevreden is met de kwaliteit van het antwoord. De antwoorden worden zoveel mogelijk "voorgestructureerd".

De mogelijkheden om via e-mail met de Belastingdienst te communiceren, worden in de komende jaren uitgebreid. In 2001 wordt eerst nog verdere ervaring opgedaan met e-mail als communicatiemiddel. Daartoe worden de proeven in Rotterdam en in Noord-Holland voortgezet.

Vernieuwing website

Voor de communicatie tussen de belastingplichtigen en de Belastingdienst is het internet bij uitstek een medium om informatie snel en gemakkelijk aan te bieden. De Belastingdienst beschikt al langere tijd over een eigen website. De site biedt informatie aan en maakt het mogelijk elektronisch aangifte te doen. Afgelopen jaar kende de Belastingdienstsite 32 miljoen hits.

Om in de toekomst deze vorm van dienstverlening op niveau te houden en uit te breiden, is in 2000 een onderzoek uitgevoerd naar vernieuwing van de site. Zowel inhoudelijk als communicatief blijkt de site voor verbetering vatbaar. Daarnaast bieden nieuwe technologieën de mogelijkheid om de dienstverlening beter toe te spitsen op specifieke doelgroepen en vragen.

Als resultaat van dit onderzoek kent de site over het nieuwe belastingstelsel een andere opzet. Deze houdt in dat de vorm waarin wordt gecommuniceerd niet alleen geschikt is voor particulieren en voor dienstverleningsdoeleinden. De aandacht wordt tevens gericht op ondernemers en douaneklanten en naast dienstverlening (zoals antwoord op vragen) ligt de nadruk ook op toezicht (bijvoorbeeld aankondiging van controles). Daarnaast zijn voor een aantal specifieke doelgroepen en thema's (senioren, sport en vrijwilligers) sites op maat gemaakt.

Eén landelijk telefonisch toegangsnummer

Voor de belastingplichtigen die via de telefoon met de Belastingdienst willen communiceren, is in 2000 gestart met de voorbereiding van één landelijk toegangsnummer. Dit nummer wordt geldig voor zowel particulieren, ondernemingen als douaneklanten. De inrichting van dit landelijke toegangsnummer krijgt de komende jaren zijn beslag. Het doel is de telefonische vragen beter landelijk te spreiden, zodat beantwoording van deze vragen sneller plaatsvindt.

Dienstverlening en de Belastingherziening 2001

De komst van de Wet Inkomstenbelasting 2001 betekent een grote verandering voor iedereen die met Inkomstenbelasting te maken heeft of krijgt. Met uitgebreide campagnes is de aandacht gevraagd voor het nieuwe belastingstelsel. Voor de Belastingdienst was dit de grootste communicatiecampagne ooit.

Eind juni 2000 zijn de hoofdlijnen van het nieuwe stelsel via een huis-aan-huis verspreide Belastingkrant aan de burgers bekend gemaakt. Aan alle ondernemers is in dezelfde periode een soortgelijke krant verzonden. Ook zijn brochures uitgegeven waarin het belastingstelsel uiteengezet is. Een algemene brochure over het nieuwe stelsel is tevens ontwikkeld in het Marokkaans, Turks, Engels en Duits.

Veel aandacht is besteed aan de Voorlopige Teruggaaf (VT). Dit is vooral gedaan om een omvangrijke groep te bereiken, die voor het eerst in aanraking komt met belastingheffing. In de periode dat de VT moet worden aangevraagd, is een aantal malen gewezen op het belang van het tijdig indienen van een VT-verzoek bij de Belastingdienst. Ook is bij de communicatie over de VT specifiek aandacht gegeven aan het bereiken van allochtone burgers.

In verband met de verwachte groei van het telefoonverkeer is de capaciteit van de Belastingtelefoon aanzienlijk uitgebreid. In de periode van 13 september 2000, de start van de verzending van de VT-formulieren, tot en met december 2000 is de Belastingtelefoon voor particulieren zo'n 700.000 keer gebeld over de VT 2001. Het bereikbaarheidspercentage op de telefoontjes met vragen over het nieuwe belastingstelsel was 90%. Via steekproeven door het NIPO is de kwaliteit van de telefonische beantwoording van deze vragen onderzocht. Van de onderzochte antwoorden is 82% beoordeeld als correct of acceptabel.

Vanaf mei 2000 heeft de Belastingdienst een loket op internet over het nieuwe belastingstelsel. Hierop zijn verschillende soorten informatie beschikbaar gesteld. Voorbeelden zijn de wettekst met toelichting, veel gestelde vragen over het nieuwe stelsel, de teksten van de brochures en een rekenmodule waarmee de uitwerking van de nieuwe regels op de individuele situatie kan worden berekend. In de periode half september tot en met december 2000 kende het internetloket over het nieuwe belastingstelsel bijna 380.000 hits.

2.3 Kerncijfers dienstverlening

De kerncijfers dienstverlening schetsen een beeld van de prestaties van de Belastingdienst op terrein van dienstverlening. Tot voorheen werd de doelstelling - dienstverlening snel en op maat - gemeten met behulp van de drie kerncijfers: ervaren snelheid, (telefonische) bereikbaarheid en nakomen van afspraken. Input voor deze kerncijfers wordt gevormd door resultaten van enquêtes die jaarlijks onder belastingplichtigen worden gehouden (Fiscale Monitor). Om een completer beeld te geven van het hoofdproces dienstverlening zijn drie kerncijfers toegevoegd. Het gaat daarbij om de duidelijkheid van correspondentie, het aantal afgehandelde telefoongesprekken ten opzichte van het aantal aangeboden telefoongesprekken, en het tijdig afdoen van aangiften en bezwaarschriften. Het kerncijfer duidelijkheid aangiftebiljetten is afkomstig uit de Fiscale Monitor. De overige twee cijfers zijn ontleend aan interne registraties.

De zes kerncijfers zijn geïndexeerd, waarbij 1995 het basisjaar vormt. De index dienstverlening is opgebouwd uit het gewogen gemiddelde van de zes kerncijfers.

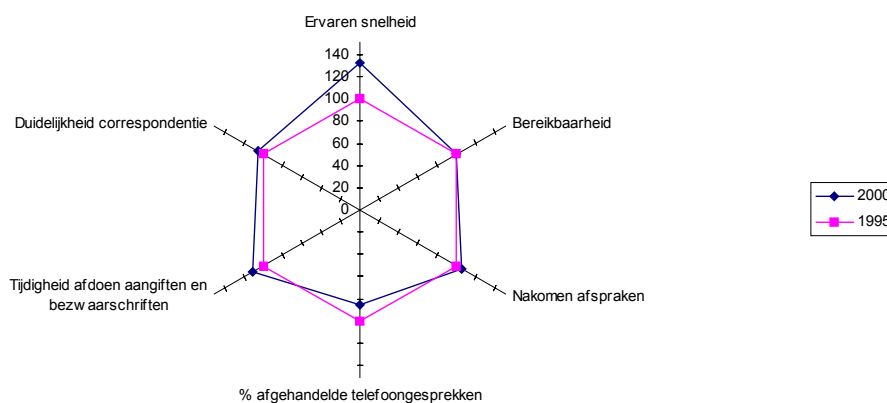
Tabel 3: Index dienstverlening

1995	1996	1997	1998	1999	2000
100	100	97	97	107	106

De hoogte van het kengetal dienstverlening is ten opzichte van 1999 licht gedaald met 0,25%. In 2000 vertoont de ervaren bereikbaarheid een sterke daling. Dit is opmerkelijk, omdat het percentage afgehandelde telefoongesprekken in 2000 stijgt met bijna 8%. De telefonische bereikbaarheid is nog steeds een belangrijk verbeter- en aandachtspunt. Ook het nakomen van afspraken verdient de aandacht. Het aspect ervaren snelheid blijft wel hoog scoren. Dit is vooral het gevolg van de versnelling in de Voorlopige Teruggaaf.

Onderstaande figuur geeft een overzicht van de kerncijfers voor dienstverlening. Daaronder volgt een uiteenzetting van de ontwikkelingen per kerncijfer.

Figuur 3: Kerncijfers dienstverlening ³

³ De resultaten van de enquêtes die zijn gehouden onder particulieren, ondernemingen en douaneklanten zijn als één resultaat gepresenteerd.

De duidelijkheid van aangiftebiljetten, aanslagen en brieven

De duidelijkheid van de correspondentie is enigszins afgenomen. In 2000 ervaart ruim 70% tot ruim 90% van de belastingplichtigen het aangiftebiljet als duidelijk. Er zijn enige verschillen tussen de doelgroepen. De biljetten leveren voor grote ondernemingen de minste problemen op (9% vindt ze niet zo duidelijk). Particulieren hebben relatief de meeste problemen met de duidelijkheid van het aangiftebiljet, 30% vindt het niet zo duidelijk. De duidelijkheid van aanslagen laat weinig te wensen over. Ruim 90% van de doelgroepen grote ondernemingen en particulieren beoordeelt ze als tamelijk duidelijk of zeer duidelijk. Bij de doelgroep ondernemingen ligt dit percentage op 84%. De duidelijkheid van overige correspondentie beoordeelt ongeveer 80% van de ondervraagde belastingplichtigen positief.

Tabel 4: Duidelijkheid correspondentie

1995	1996	1997	1998	1999	2000
100	106	107	98	108	106

Ervaren snelheid

De stijgende lijn in de ervaren snelheid wordt nog steeds doorgezet. In elke doelgroep vindt minimaal tweederde dat de Belastingdienst aangiften tamelijk of zeer snel afhandelt. Het meest positief zijn de particuliere belastingplichtigen (82% vindt het tamelijk of zeer snel). Van de ondernemingen is 66% deze mening toegedaan. Fiscaal adviseurs blijven wat negatiever gestemd: 56% is tevreden over het tempo.

De termijn die ligt tussen de aangifte en het ontvangen van geld wordt met name door particulieren en fiscaal adviseurs positief beoordeeld: zo'n 82% is zeer tevreden. Ook ondernemingen en grote ondernemingen zijn redelijk te spreken over het tempo: ongeveer 65% is tevreden. Het minst positief zijn douaneklanten: van hen is maar 56% van mening dat het terugstorten snel verloopt.

Ruim 60% (ondernemingen) tot 75% (particulieren) van de doelgroepen beoordeelt de snelheid waarmee de Belastingdienst een vraag beantwoordt als tamelijk of zeer hoog. Fiscaal adviseurs hebben een minder positieve mening over de snelheid: 48% is tevreden. Het oordeel van fiscaal adviseurs over de snelheid waarmee vragen worden beantwoord, is door de jaren heen weinig veranderd.

Tabel 5: Tempo waarmee de Belastingdienst handelt

1995	1996	1997	1998	1999	2000
100	109	117	125	130	131

Percentage afgehandelde telefoongesprekken

Het aantal binnenkomende telefoongesprekken is ten opzichte van 1999 met ruim 1 miljoen gestegen. Het percentage afgehandelde telefoongesprekken is toegenomen van 61,1% (1999) naar 66,7% in 2000. Het aantal keren dat de Belastingtelefoon voor particulieren is gebeld is met 60% toegenomen. Oorzaak is de invoering van het nieuwe belastingstelsel. In het laatste kwartaal van 2000 is het aanbod 2,6 maal zo hoog geweest als in dezelfde periode in 1999.

Tabel 6: Afgehandelde telefoongesprekken (exclusief Douane, in miljoenen)

Telefoongesprekken	Aanbod	Behandeld	Percentage
Eenheden particulieren	4,76	3,49	73,3
CBM	1,91	1,10	57,6
Belastingtelefoon	4,11	2,60	63,3
Totaal	10,78	7,19	66,7

Het percentage afgehandelde telefoongesprekken vertoont een stijgende lijn.

Tabel 7: Index van het percentage afgehandelde telefoongesprekken (exclusief Ondernemingen en Douane)

1995	1996	1997	1998	1999	2000
100	76	47	33	79	85

Telefonische bereikbaarheid

Het percentage afgehandelde telefoongesprekken is bij een grote toename van het aantal bellers toegenomen. Ondanks de objectief betere score oordeelt de belastingplichtige veel minder positief over de telefonische bereikbaarheid. Blijkbaar verwacht de consument een steeds betere telefonische bereikbaarheid.

Tabel 8: Index telefonische bereikbaarheid

1995	1996	1997	1998	1999	2000
100	104	107	101	106	99

Uit de enquêtes onder de belastingplichtigen blijkt dat de helft tot driekwart vindt dat de Belastingdienst in 2000 (tamelijk) makkelijk telefonisch te bereiken is. Het meest tevreden hierover zijn douaneklanten (driekwart is tevreden), het minst de fiscaal adviseurs (37% is tevreden). Het oordeel van grote ondernemingen, ondernemingen en douaneklanten is de afgelopen jaren constant gebleven. Bij particulieren is de tevredenheid afgenomen. Fiscaal adviseurs blijven met 56% ontevreden het meest negatief in hun oordeel over de telefonische bereikbaarheid.

Nakomen afspraken

Alle doelgroepen zijn positief over de manier waarop de Belastingdienst toezeggingen, zoals terugbellen of het toesturen van informatie, nakomt. De tevredenheid hierover varieert van ruim 80% bij ondernemingen en douaneklanten tot ruim 90% bij particulieren. Wanneer het gaat om het nakomen van meer inhoudelijke afspraken, is gemiddeld ruim 90% van de belastingplichtigen tevreden. Zij vinden dat de Belastingdienst er goed in slaagt om afspraken na te komen. De fiscaal adviseurs zijn met 95% het meest positief. In vergelijking met vorig jaar is de tevredenheid over het nakomen van afspraken gedaald.

Tabel 9: Nakomen afspraken Belastingdienst

1995	1996	1997	1998	1999	2000
100	108	108	109	109	105

Tijdigheid afgehandelde aangiften en bezwaarschriften

Het percentage tijdig afgedane aangiften is in 2000 licht gedaald ten opzichte van 1999. In de index is dit door afrondingsverschillen niet zichtbaar. De oorzaak van de daling is een hoge beginvoorraad in 2000 met veel "oude" aangiften door een productiestoring in 1999. Van alle bezwaarschriften is 90% afgedaan binnen de gestelde termijn van zes weken.

Tabel 10: Tijdigheid afgehandelde bezwaarschriften

1995	1996	1997	1998	1999	2000
100	102	107	111	111	111

2.4 Klachten

Het aantal verzoekschriften bij de diverse externe klachteninstanties is in ten opzichte van 1999 ongeveer gelijk gebleven. Het gaat daarbij om klachten ingediend bij de Koningin, de Commissies van de verzoekschriften uit de Eerste of Tweede Kamer der Staten-Generaal en de Nationale ombudsman.

Het aantal rapporten van de Nationale ombudsman dat over de Belastingdienst is uitgebracht, is gehalveerd van 67 naar 33. In het jaar 2000 zijn in ongeveer 2/3 van de rapporten de klachten (gedeeltelijk) gegrond verklaard. Er is in 2000 sprake van een relatieve stijging van het aantal gegronde klachten doordat in een groter aantal gevallen dan in voorgaande jaren het onderzoek is beëindigd zonder dat een rapport is uitgebracht. Absoluut gezien is het aantal gegronde klachten ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 1999.

De meeste uitgebrachte rapporten van de Nationale ombudsman zien op gedragingen inzake de heffing en de invordering. Een kleiner aantal rapporten behelst klachten over behandeltermijnen. Eén rapport had betrekking op een weigering tot het toekennen van schadevergoeding.

3 Intensief Toezicht en Opsporing

3.1 Doelstellingen

De Belastingdienst is een rechtshandavingsorganisatie. Intensief toezicht en opsporing is een kerntaak van de Belastingdienst. Het bedrijfsplan 2000 - 2004 noemt drie strategische doelstellingen:

- ***werken in de actualiteit***
- ***effectief en doelgericht toezicht***
- ***intensieve en effectieve strafrechtelijke fraudebestrijding***

Toezicht richt zich erop alle fiscaal relevante feiten tijdig en op de juiste wijze in de behandeling te betrekken. Een eerste strategische doelstelling hierbij is: werken in de actualiteit. Het risico van non-compliance wordt beperkt als fiscale signalen zo snel mogelijk worden afgehandeld, het liefst op het moment dat ze zich voordoen.

De tweede strategische doelstelling voor het toezicht is een effectief en doelgericht toezicht. De specifieke situatie van de belastingplichtige en het daarmee verbonden fiscale belang en financiële risico vormen de basis voor de behandelaanpak. Door de aandacht vooral te richten op de meest risicovolle posten wordt de effectiviteit vergroot.

De opsporingsactiviteiten vormen het sluitstuk van het toezicht. De strategische doelstelling voor de opsporing luidt: een intensieve en effectieve strafrechtelijke fraudebestrijding. Repressief optreden corrigeert allereerst het non-compliance gedrag, maar is tevens preventief ter bevordering van compliance in het algemeen.

3.2 Het toezichtproces

De Belastingdienst baseert het toezicht op risicobeheersing. Het klantenbestand is daarvoor onderverdeeld in klantgroepen met vergelijkbare kenmerken.

Bij de doelgroep (Grote) Ondernemingen bestaat het risicobeheersingsmodel uit een overzicht van de belangrijkste risico's. Het gaat dan zowel over fiscaal relevante gebeurtenissen (objectrisico's) als over het aangiftegedrag van de belastingplichtige (subjectrisico's).

Op basis van een weging van deze risico's en het fiscale belang wordt een behandelaanpak bepaald. Deze weging vindt grotendeels geautomatiseerd plaats. Alleen posten die om specifieke aandacht vragen worden vervolgens meer intensief beoordeeld. Bij de overige belastingplichtigen volstaat geautomatiseerde afdoening.

Het selectiesysteem ondersteunt werken in de actualiteit; door de selectie krijgen de behandelaars sneller de dossiers onder handen die intensief toezicht nodig hebben. Een kleine categorie van grote ondernemingen, de grootste klanten van de Belastingdienst, krijgt een behandeling op maat.

Bij de doelgroep Particulieren worden risicovolle posten uit de massale stroom aangiftebiljetten grotendeels automatisch geselecteerd op basis van uniforme criteria. De selectie wordt ondersteund door het gebruik van circa 50 miljoen stuks contra-informatie. Jaarlijks vindt evaluatie en bijstelling van de selectiecriteria plaats.

De Douane werkt met risicoanalyses om dat deel van de goederenstroom te selecteren waar onregelmatigheden het meest waarschijnlijk zijn. Op landelijk niveau voert het Douane Informatie Centrum risicoanalyses uit, die regionaal en lokaal worden aangevuld. De risicoanalyse bepaalt voor een groot deel de selectie van de te controleren goederen, naast steekproefcontroles en constatering van controlerende ambtenaren.

3.3 Beleidsprioriteiten 2000: wat is er gerealiseerd?

3.3.1 Proces toezicht

In 2000 zijn voor het proces toezicht bij de doelgroep ondernemingen vier speerpunten van beleid geformuleerd. Het betreft:

- risicobeheersing;
- invoeren van een winstaangifte;
- een kwaliteitsimpuls voor doelgroepadoptie;
- klantbehandeling via digitaal dossier.

De eerste drie speerpunten richten zich vooral op het beter in beeld brengen van risico's, het vierde heeft ten doel geselecteerde risico's op kwalitatief goede wijze af te doen. In 2000 zijn de projecten in gang gezet, en in de komende periode worden ze uitgevoerd.

Risicobeheersing

Om tot een uitspraak te kunnen komen welke de belangrijkste risico's zijn die in het toezichtproces moeten worden afgedekt, worden criteria opgesteld die het mogelijk maken een uitspraak te doen over de proportionaliteit (welk risico krijgt welke aandacht). Risico's worden in eerste instantie gesignaleerd. Dat kan zijn vanuit de fiscale wet- en regelgeving, vanuit specifieke branchekennis, of vanuit de medewerker die een eerdere aangifte heeft behandeld of een boekenonderzoek heeft ingesteld. Doel van het project risicobeheersing is een werkwijze te ontwikkelen die ervoor zorgt dat een risico na signalering wordt beoordeeld aan de hand van vastgestelde criteria. Daarbij wordt aandacht besteed aan het (fiscale en financiële) belang van het risico, de mate waarin het risico voorkomt, maar ook aan de manier waarop het risico kan worden opgespoord en behandeld. Daarbij formuleert het project ook selectieregels om de desbetreffende risico's zoveel mogelijk geautomatiseerd te kunnen opsporen.

Winstaangifte

Het project winstaangifte beoogt de voor de fiscale jaarstukken noodzakelijke gegevens rechtstreeks uit de administratie van de ondernemer te halen. Hiertoe wordt samengewerkt met leveranciers van financiële standaardpakketten in de markt.

Het project speelt een rol in de verlichting van administratieve lasten van het bedrijfsleven, doordat de ondernemers zonder veel moeite de winstaangifte kunnen doen. Door de uniforme aanlevering van de winstaangifte kan de Belastingdienst de administratieve verwerking en selectie effectiever inrichten. In nauwe samenwerking met belastingadviseurs is in 2000 een proef opgezet met de aangifte over het jaar 2000 voor in totaal zo'n 4.000 ondernemers.

Een kwaliteitsimpuls voor doelgroepadoptie

Met doelgroepadoptie wordt bedoeld het bundelen van de kennis binnen de Belastingdienst over een bepaalde doelgroep, zodat specifieke brancherisico's beter kunnen worden onderkend en informatie over een branche geconcentreerd voorhanden is. In totaal zijn 12 doelgroepen onderkend, waarbinnen segmenten en branches zijn ondergebracht.

In 2000 is besloten om aan de huidige doelgroepadoptie een kwaliteitsimpuls te geven. Dit gebeurt allereerst door organisatorisch een andere aanpak te kiezen. Activiteiten inzake doelgroepadoptie vinden nu verspreid over alle eenheden Ondernemingen plaats. Gekozen wordt voor een concentratie in een beperkt aantal risicocentra. Inhoudelijk komt er daarbij een groter accent te liggen op het uitvoeren van onderzoek. Dit zal zich vooral richten op het in kaart brengen van detectiemogelijkheden voor risico's ten behoeve van de klantbehandeling.

In 2001 wordt binnen vier pilot-omgevingen bij de divisies (Grote) Ondernemingen en Particulieren ervaring opgedaan met de nieuwe manier van werken. Aan de hand hiervan wordt het concept breder binnen de Belastingdienst ingevoerd.

Klantbehandeling via digitaal dossier

Het doel van dit project is om de Belastingdienstmedewerker vanaf de werkplek nog beter toegang te geven tot de informatie die nodig is voor het verrichten van werkzaamheden. Het gaat dan om te behandelen informatie van de belastingplichtige, de aangiftegegevens in gedigitaliseerde vorm, en om branche-informatie, fiscaal-technische informatie en ondersteunende applicaties. Het digitaal dossier maakt het op termijn ook mogelijk voor Belastingdienstmedewerkers om tijd- en plaatsonafhankelijk te werken. Dit project bevindt zich nog in de aanloopfase.

3.3.2 Proces opsporing

Per 1 september 1999 is de Economische Controle Dienst overgegaan van het Ministerie van Economische Zaken naar de Belastingdienst en samengevoegd met de FIOD. In 2000 heeft in grote lijnen het samengaan van FIOD en ECD op het beleids- en op het ondersteunend niveau zijn beslag gekregen.

De beoogde manier van werken is in de zogenoemde “Koersnota 2001+” beschreven en wordt in 2001 ingevoerd. De kern is dat er één bijzondere opsporingsdienst FIOD-ECD ontstaat, waarbinnen FIOD en ECD herkenbare “merken” blijven. Organisatorisch ontstaat er één dienst met zes vestigingen, waaronder de vestiging ECD in Utrecht.

Naast de samenvoeging van de twee organisaties is het afgelopen jaar op een aantal thema’s gewerkt aan procesontwikkeling. Een aantal belangrijke thema’s wordt hieronder toegelicht.

Rechtshandhaving en risicobeheersing ECD-domein

De ECD is belast met handhavingstaken van vele (niet-fiscale) wetten. In het verleden zijn bij de totstandkoming van deze wetten door de betrokken departementen met de ECD afspraken gemaakt over de wijze van handhaving en de daarvoor benodigde mensen en middelen. Vanwege het feit dat de achtergronden van deze wetten sterk uiteenlopen en er sprake is van totaal verschillende doelgroepen, kan de wijze van handhaven per wet bepaald niet uniform zijn. Dat zorgt ervoor dat de onderlinge vergelijkbaarheid tussen deze wetten zeer beperkt is.

De ECD heeft daarom behoefte aan een algemeen toepasbaar model voor rechtshandhaving en risicobeheersing. Dat is o.a. van belang voor het vastleggen van afspraken met de opdrachtgevende departementen, voor het stellen van prioriteiten en voor het onderling kunnen vergelijken van de resultaten van handavingsinspanningen. Eind 2000 heeft de leiding van FIOD-ECD daarom een traject in gang gezet in overleg met het Centrum voor proces- en productontwikkeling van de Belastingdienst om te komen tot een dergelijk model voor het ECD-domein. Het model dat de Belastingdienst hanteert voor de handhaving van de fiscale wetgeving is het uitgangspunt voor het te ontwikkelen model. Het sinds begin 1999 – de ECD ressorteerde toen nog onder EZ – lopende project binnen de ECD om te komen tot een specifiek op de ECD gericht handavingsmodel werd daarom op basis van dit uitgangspunt voortgezet.

Financieel rechercheren

Het financieel rechercheren behoort tot de kerncompetenties van de FIOD-ECD. Het is een belangrijk instrument als het gaat om het voorkomen en bestrijden van (fiscale) fraude. Door het op een gestructureerde wijze in beeld brengen van geselecteerde thema’s en fraudemethodieken ontwikkelt de FIOD-ECD fraudeprofielen en worden risico’s vroegtijdig gesignaleerd. Op basis van fraudeprofielen en onderkende risico’s kunnen controleprogramma’s en zonodig wet- en regelgeving worden aangepast. Fraude kan daardoor eerder en beter worden herkend of zelfs worden voorkomen. In repressieve zin levert het financieel rechercheren een belangrijke bijdrage aan de bewijsvoering en aan de ontneming van niet-gefiscaliseerd vermogen.

De deskundigheid van FIOD-ECD-medewerkers is in 2000 meermalen ingebracht in opsporingsonderzoeken van andere handavingsorganisaties. Daarnaast levert de FIOD-ECD ondersteuning bij de instrumentontwikkeling en opleidingen op dit terrein. Bijvoorbeeld door te participeren in het project Financieel Rechercheren van politie en Justitie en door medewerkers deel te laten nemen – als docent en cursist – aan (universitaire) opleidingsprogramma’s.

Kenniscentrum Witwassen

In 2000 is voortgang geboekt met het inrichten van een Kenniscentrum Witwassen. In het voorjaar van 2001 is dit kenniscentrum operationeel.

Het Kenniscentrum gaat een permanente bijdrage leveren aan het bestrijden van het witwassen van geld. Daarbij wordt beoogd om de kennis omtrent witwassen in het totale proces intensief toezicht en opsporing (ITO) in te bedden. Om die doelstelling te kunnen realiseren zal het Kenniscentrum risico-indicatoren ontwikkelen, fungeren als aanspreekpunt, mogelijkheden bieden voor operationele ondersteuning, de thematische aanpak van witwassen inrichten, opsporingsonderzoeken doen instellen en een kennis- en ervaringsbank opbouwen.

Financieel Expertise Centrum

Vanuit de Belastingdienst participeren de FIOD-ECD en de eenheid Grote Ondernemingen Amsterdam in het Financieel Expertise Centrum (FEC). Daarnaast nemen aan het FEC deel: de Nederlandse Bank, de Pensioen- en Verzekeringskamer, de Stichting Toezicht Effectenverkeer, het Korps Landelijke Politiediensten, het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties, het Openbaar Ministerie en de Regiopolitie Amsterdam. Het doel van het FEC is het bevorderen van de integriteit van de financiële sector.

In 2000 is de samenwerking in het FEC verder uitgebouwd. Over de resultaten van het FEC wordt afzonderlijk gerapporteerd aan de ministers van Financiën en Justitie. Deze rapportage wordt ook aangeboden aan de Tweede Kamer.

Digitalisering

In april 2000 zijn de digiteams en het digitaal expertisecentrum van start gegaan. Hiermee is een belangrijke stap gezet in het verder professionaliseren van de opsporing in digitale omgevingen, ook wel genoemd de digitalisering van de opsporingsactiviteiten.

Digitalisering van de opsporing maakt het mogelijk om bij de planning van een opsporingsonderzoek te anticiperen op (complexe) geautomatiseerde omgevingen bij verdachten. Verder wordt operationele ondersteuning verleend aan de opsporingsteams bij het veiligstellen van digitaal bewijsmateriaal en het ter beschikking stellen van het relevante bewijsmateriaal voor het onderzoek. De digiteams hebben ook tot taak de opsporingsteams bewust te maken van het belang van digitalisering.

Met het Korps Landelijke Politie Diensten (KLPD) en het Nederlands Forensisch Instituut zijn operationele samenwerkingsverbanden tot stand gekomen om maximale dienstverlening aan de opsporingsteams te kunnen bieden en om de innovatiekracht op het terrein van de ICT in de opsporing te vergroten.

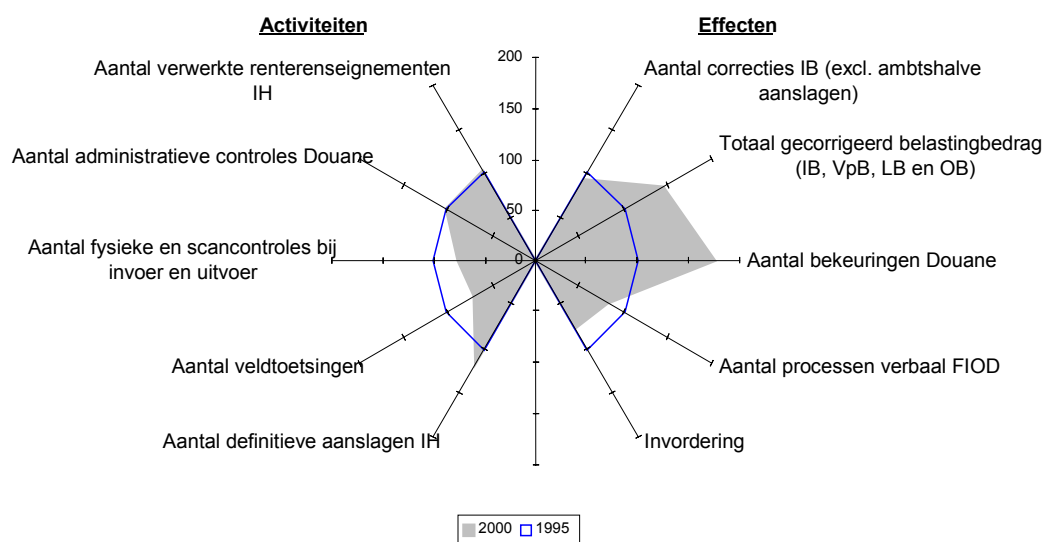
3.4 Resultaten toezicht en opsporing

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het primair proces intensief toezicht en opsporing toegelicht. Paragraaf 3.4.1 gaat in op de kerncijfers van intensief toezicht en opsporing: met een aantal kengetallen wordt een totaalbeeld geschetst van de prestaties. Paragraaf 3.4.2 bespreekt de resultaten van de veldtoetsingen. Paragraaf 3.4.3 gaat in op de onderdelen uit de Fraudenota 1998 – 2002 die betrekking hebben op intensief toezicht en opsporing. De paragrafen 3.4.4 en 3.4.5 behandelen een aantal resultaten van de opsporing naar fiscale fraude en niet-fiscale fraude. De twee afsluitende paragrafen bespreken respectievelijk de internationale samenwerking in toezicht en opsporing en de resultaten van de Fiscale Monitor voor toezicht.

3.4.1 Kerncijfers toezicht en opsporing

De onderstaande figuur geeft inzicht in de ontwikkeling van de inspanningen en effecten op het gebied van toezicht en opsporing in de periode 1995 – 2000. Het basisjaar (1995) heeft de indexwaarde 100.

Figuur 4: Toezicht en opsporing

Uitgesplitst naar jaar is de ontwikkeling als volgt:

Tabel 11: Kengetallen intensief toezicht en opsporing

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Aantal correcties IB (excl. ambtshalve aanslagen)	100	77	81	84	77	93
Totaal gecorrigeerd belastingbedrag (IB, VpB, LB en OB)	100	90	93	110	111	145
Aantal bekeuringen Douane	100	99	145	171	196	176
Aantal processen-verbaal FIOD *	100	86	75	109	77	83
Invordering	100	104	103	110	100	76
Aantal definitieve aanslagen IH	100	98	105	108	102	117
Aantal veldtoetsingen	100	84	79	75	73	68
Aantal fysieke en scancontroles bij invoer en uitvoer**	100	108	105	106	71	76
Aantal administratieve controles Douane	100	123	127	117	101	101
Aantal verwerkte renterenseignementen IH	100	100	104	104	100	104
Index	100	97	102	109	101	104

* in 2000 is het opgespoord bedrag vervangen door het aantal processen verbaal. Dit cijfer wordt minder beïnvloed door incidentele factoren. De reeks (en de index) zijn voor de vergelijkbaarheid met terugwerkende kracht herrekend.

** vanaf 1999 inclusief controles met de containerscanners

De totaalindex stijgt van 101 naar 104. Dat hangt vooral samen met een hoger aantal definitieve aanslagen en in samenhang daarmee een groter aantal correcties voor de inkomstenbelasting. Daarnaast is ook het gecorrigeerd bedrag voor alle belastingmiddelen toegenomen; dit ondanks een beperkte terugloop in het aantal veldtoetsingen. Het aantal controles door de Douane is weer gestegen. In 2000 zijn maatregelen genomen om het toezicht bij de Douane te verbeteren.

De Douane besteedt systematisch meer aandacht aan de zogeheten niet fiscale douanetaken (NFD). Als gevolg hiervan is het aantal uitgedeelde bekeuringen de laatste jaren sterk toegenomen.

De terugloop van het indexcijfer voor invordering wordt in belangrijke mate veroorzaakt door een sterke toename van de belastingvorderingen waartegen een bezwaar- of beroepsprocedure loopt. Gedurende deze procedure wordt de invordering opgeschort totdat de verschuldigdheid definitief vast staat.

3.4.2 Resultaten veldtoetsing

Naast de kantoortoetsing of de administratieve afdoening van ondernemersaangiften worden ook veldtoetsingen uitgevoerd. Het begrip veldtoetsing is een ruim begrip. Het gaat in beginsel om alle activiteiten die in het kader van de toezichtfunctie op lokatie, veelal bij de belastingplichtige, worden uitgevoerd. Daarbij kan het gaan om voorlichtingsbezoeken, vooroverleg maar bijvoorbeeld ook om feitelijke boekenonderzoeken naar de juistheid en volledigheid van een aangifte. Van de beschikbare directe tijd (werktijd na aftrek van ziekte, opleiding e.d.) wordt circa 40% besteed aan veldtoetsingen.

Tabel 12: Resultaten veldtoetsing

	1997	1998	1999	2000
Inkomstenbelasting				
Betrokken bij ingestelde onderzoeken	56%	55%	50%	54%
Correctie in inkomensbedragen (x f 1 mln.)	661	847	1.149	1.104
Vennootschapsbelasting				
Betrokken bij ingestelde onderzoeken	13%	14%	14%	13%
Correctie in winstbedragen (x f 1 mln.)	5.534	5.781	7.517	10.675
Loonbelasting				
Betrokken bij ingestelde onderzoeken	28%	27%	28%	31%
Correctie in belastingbedragen (x f 1 mln.)	240	282	405	413
Omzetbelasting				
Betrokken bij ingestelde onderzoeken	64%	62%	57%	55%
Correctie in belastingbedragen (x f 1 mln.)	464	548	621	839

Ten opzichte van 1999 is de verdeling van de aandacht bij de veldtoetsingen over de verschillende belastingmiddelen niet noemenswaardig gewijzigd. Opvallend is dat de correctiebedragen die voortvloeien uit de boekenonderzoeken waarbij de vennootschapsbelasting is betrokken in 2000 relatief sterk zijn gestegen (+ 42% ten opzichte van 1999). Dit is het gevolg van de speciale aandacht voor de meer risicovolle posten alsmede van correcties die een branchebreed effect hebben. De conjunctuur en incidentele uitschieters spelen bij de gestegen correctie-opbrengst ook een rol.

Tabel 13: Correcties heffing inkomstenbelasting

Aantallen x 1.000 (excl.usief ambtshalve)	1997	1998	1999	2000
Totaal aantal definitieve aanslagen ^b	6.928	7.138	6.759	7.695
Ondernemers	1.355	1.362	1.270	1.478
Particulieren	5.573	5.776	5.489	6.217
Waarvan gecorrigeerd	629	653	603	725
In % van aantal aanslagen	9,1	9,1	8,9	9,4 ⁴
Ondernemers	8,9	8,4	8,4	8,0
Particulieren	9,1	9,3	9,0	9,8
Totaal correctiebedrag (in inkomensbedragen, x f 1 mln.)	3.531	3.355	3.555	4.554
Gemiddeld correctiebedrag (x f 1,-)	5.610	5.141	5.898	6.279

Het totaal bedrag aan correcties Inkomstenbelasting is in 2000 met 28% gestegen tot f 4,6 mld. Het totaal correctiebedrag is het saldo van het totaal aan positieve correctiebedragen (f 5,3 mld.) en het totaal aan negatieve correctiebedragen (f 0,8 mld.). Het totaal correctiebedrag heeft voor een bedrag van f 2,1 mld. betrekking op particulieren (in 1999: f 1,6 mld.) en voor een bedrag van f 2,5 mld. op ondernemers (in 1999: f 1,9 mld.).

In genoemde aantallen en bedragen zijn niet begrepen de correcties die zijn aangebracht bij het opleggen van ambtshalve aanslagen ⁵. Over 2000 zijn 123.000 ambtshalve aanslagen inkomstenbelasting opgelegd met een gecorrigeerd inkomensbedrag van f 6,7 mld. In 1999 waren dat nog 73.000 aanslagen met een bedrag van f 3,8 mld.

In 2000 is onderzoek gedaan naar het effect van bezwaarschriften op de correcties inkomstenbelasting. De bezwaarschriften over correcties over het jaar 1997 hebben geleid tot een vermindering van de opbrengsten van 7,8%. Een jaar eerder bedroeg dit percentage nog 6%.

Tabel 14: Correcties heffing vennootschapsbelasting

Aantallen x 1.000 (exclusief ambtshalve)	1997	1998	1999	2000
Totaal aantal definitieve aanslagen ^b	269	280	285	310
Waarvan gecorrigeerd	23	23	22	24
In % van aantal aanslagen	8,4	8,1	7,6	7,6 ⁶
Totaal correctiebedrag (in winstbedragen, x f 1 mln.)	9.522	12.149	11.593	16.920
Gemiddeld correctiebedrag (in guldens)	408.000	521.800	535.400	716.300

Het correctiepercentage Vpb is ten opzichte van 1999 gelijk gebleven. Het totaal bedrag aan correcties is in 2000 relatief sterk gestegen ten opzichte van 1999 (plus 46%). Het correctiebedrag is een saldo van het totale bedrag aan positieve correcties (f 18,3 mld.) en het totale bedrag aan negatieve correcties (f 1,4 mld.). Het gemiddelde correctiebedrag is in 2000 met 34% gestegen ten opzichte van 1999. In genoemde bedragen zijn niet begrepen de correcties die bij het opleggen van ambtshalve aanslagen zijn aangebracht. Dit betreft over 2000 in totaal 23.600

⁴ Het correctiepercentage van 9,4 is exclusief de navorderingsaanslagen; het correctiepercentage inclusief de navorderingsaanslagen is 10,1. Navorderingsaanslagen zijn de aanslagen waarmee eerder vastgestelde definitieve aanslagen worden gecorrigeerd. Bezien wordt of in de toekomst de navorderingsaanslagen structureel worden opgenomen in de definitie van het correctiepercentage.

⁵ In het productieverlag zijn de definitieve aanslagen inclusief ambtshalve aanslagen opgenomen.

⁶ Zie voetnoot 4; het correctiepercentage inclusief de navorderingsaanslagen is 9,2.

ambtshalve aanslagen met een gecorrigeerd winstbedrag van f 3,9 mld. (in 1999: 19.400 aanslagen met een totaal bedrag van f 4,4 mld).

3.4.3 Resultaten Intensief Toezicht en Opsporing

In de notitie Fraudebestrijding 1998-2002 (Fraudenota 1998) zijn maatregelen ter intensivering van bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de belasting- en douanewetgeving opgenomen, alsmede maatregelen die liggen op het terrein van de Economische Controle Dienst (ECD). De ECD is vanaf september 1999 onderdeel van de Belastingdienst.

De Fraudenota 1998 betreft een actualisering en intensivering van de lijnen en maatregelen uit de Fraudenota 1996, nieuwe activiteiten en verdieping van bestaande activiteiten. De vertaling van dit beleid in maatregelen, projecten en studies heeft in het Plan van Aanpak 1998 plaatsgevonden.

Medio 2000 is aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gerapporteerd over de resultaten over 1999 van de Fraudenota 1998. Uit de nacalculatie blijkt onder meer dat de indicatief geraamde opbrengst van f 224 mln. is gerealiseerd. Verder zijn resultaten behaald die niet in geldswaarde zijn uit te drukken, zoals het gebruik van de internetsite door belastingplichtigen, versnelling van processen, in beslag genomen goederen als sigaretten en verdovende middelen, opgemaakte processen-verbaal, verzonden risicosignalen, behandelde verzoeken, toegenomen samenwerking met andere instanties en vergroting kennis. Daarnaast treden preventieve effecten op, zoals de doorwerking van resultaten van landelijke acties van voorgaande jaren. De activiteiten op het gebied van de Fraudenota 1998 worden hieronder kort toegelicht.

Zoeklichten op de branche

In 2000 is het project zoeklichten op de branche geïntensiveerd voor met name ondernemingen. Met dit project wordt een branche nauwkeurig doorgelicht met als doel een beter zicht te krijgen op de specifieke risico's van de branche. Met behulp van de aldus verkregen kennis worden behandelprogramma's opgesteld ter afdekking van die risico's. Afhankelijk van de aard van de risico's en het financiële belang, kan worden besloten een zoeklicht over te laten gaan in een landelijke actie. De zoeklichten die in 2000 zijn gehouden bij "autorijsscholen" en "artsen onderlinge" hebben circa f 37 mln. aan correcties opgebracht.

Landelijke Acties

De landelijke actie gericht op oneigenlijke hypotheekrenteaf trek heeft geresulteerd in per saldo bijna 53.000 correcties (10% van de terzake afgedane aangiften) voor in totaal f 311 mln. De actie wordt in 2001 voortgezet.

Het vooronderzoek landelijke actie Bouw wordt niet omgezet in een landelijke actie. De resultaten van de samen met het Sociaal Fonds Bouwnijverheid uitgevoerde Waarneming ter Plaatse (WTP) acties en de onderzoeken naar Zelfstandigen Zonder Personeel (ZZP'ers) zijn te beperkt om omzetting naar een landelijke actie te rechtvaardigen. De resultaten van de deelactie kostenvergoedingen hebben geleid tot aanpassing van de verplichte risico's in het behandelprogramma voor een aantal segmenten van de doelgroep bouw. Uit de deelactie renseignering, gericht op het opzetten van een database ten behoeve van de controle bij bedrijven in de

bouw, blijkt dat de te renseignerende gegevens te divers zijn voor een dergelijke aanpak.

Over de landelijke actie Zitmeubelbranche is in 1999 al gerapporteerd. Deze actie is in 2000 formeel afgerond. De projectmatige opzet is daarmee verlaten. Er bestaat thans een structurele ondersteuning van medewerkers door een kenniscentrum.

Voor twee andere acties zijn in 2000 de eerste stappen gezet. Deze acties zien op de aanpak van fraude met sofinummers (zoals bijvoorbeeld het gebruik van gestolen paspoorten en het optreden van dubieuze bemiddelaars van buitenlandse werknemers) en op de naleving van de factureringsverplichting in de horeca.

Samenwerking met derden

De Belastingdienst werkt op veel terreinen samen met andere overheidsinstanties, ook in het buitenland. In het kader van het toezicht, het opsporen en bestrijden van fraude wordt het aantal vormen van samenwerking jaarlijks uitgebreid of geïntensiveerd. De belangrijkste ontwikkelingen en activiteiten worden hieronder geschetst.

Multilaterale controles

Een multilaterale controle vloeit voort uit een afspraak tussen meer dan twee belastingadministraties om tegelijkertijd de fiscale aangelegenheden van een belastingplichtige of een groep van belastingplichtigen in verschillende landen te onderzoeken. Deze controles zijn noodzakelijk om risico's voortvloeiend uit grensoverschrijdende geld- en goederenstromen te beheersen. De Nederlandse belastingdienst kan zelf het initiatief nemen tot een dergelijke controle, dan wel op verzoek van andere lidstaten participeren.

Eind 2000 heeft Nederland, in een gezamenlijk initiatief met de Belgische belastingdienst, een omvangrijke multilaterale controle naar de levering van plezierjachten opgestart. Hieraan wordt deelgenomen door in totaliteit 10 lidstaten. Het onderzoek wordt medio 2001 afgerond.

Nederland heeft daarnaast op verzoek van andere lidstaten in 2000 geparticipeerd in 9 multilaterale controles. Een aantal van deze controles heeft geleid tot fiscale correcties.

Om de effectiviteit en efficiency van multilaterale controles te verbeteren, is de Coördinatiegroep Multilaterale Controles met andere landen in gesprek. Doel is het bewerkstelligen van onder andere een meer risicogerichte aanpak en een betere planning van multilaterale controles. De gezamenlijke organisatie door Nederland en België van een multilaterale controle is een uitvloeisel van deze gesprekken en blijkt in de praktijk erg succesvol.

Samen controleren

Het aantal Regionale Interdisciplinaire Fraudeteams (RIF's) is in 2000 met één uitgebreid tot acht. In de RIF's werkt de Belastingdienst samen met ondermeer uitvoeringsinstellingen sociale zekerheid en diensten bijstandszaken van gemeenten. De achterliggende gedachte is dat opsporing van fraude kan verbeteren door gegevens van verschillende controle- en opsporingsinstanties bij elkaar te brengen. Daardoor ontstaat door samenwerking een beter inzicht in oorzaken en structuren die aan de fraude ten grondslag liggen. De activiteiten van de RIF's worden op elkaar afgestemd door het Landelijk Overleg Platform (LOP),

dat tevens de bevindingen uit de onderzoeken beoordeelt en zorgdraagt voor omzetting van aanbevelingen naar beleid. Over de resultaten van de RIF's zal het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid namens het LOP separaat aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal rapporteren.

Het samenwerkingsconvenant met de Arbeidsinspectie is in 2000 in werking getreden. In dit convenant is onder andere de wederzijdse informatieverstrekking geregeld, met als doel het gebruik van de informatie te verbeteren.

In het project Fiscale Vrijplaatsen wordt met andere instanties, zoals de diensten bijstandszaken van gemeenten, de politie, het Openbaar Ministerie, de Arbeidsinspectie en uitvoeringsinstellingen sociale zekerheid samengewerkt met als doel het fiscale gedrag van de doelgroepen te verbeteren. Het gaat om de doelgroepen illegale casino's, woonwagenbewoners en prostitutie.

Het doel van het project is bereikt indien de fiscale behandeling van de betrokken doelgroepen kan worden overgedragen aan de reguliere eenheden van de Belastingdienst. Zo is het deelproject illegale casino's in 2000 afgerond met als resultaat dat op basis van 26 opgelegde aanslagen het belastingnadeel kan worden berekend op f 49,4 mln. Hiervan is ca. f 400.000,- tevens geïnd. De opbrengst betreft vooral de preventieve werking, doordat tevens 17 casino's zijn gesloten, en in 7 gevallen de herstart van een illegaal casino is voorkomen. Voorts zijn meerdere exploitanten van casino's strafrechtelijk vervolgd en wordt het vergunningstelsel door de toezichthouders beter toegepast. In het deelproject woonwagenbewoners is voor f 1,1 mln. aan aanslagen opgelegd en geïnd, zijn 21 nieuwe ondernemers geregistreerd, en zijn 18 bijstandsuitkeringen stopgezet.

In het deelproject prostitutie is de eerste serie pilots afgerond. De pilots zijn gericht op het onderzoeken van de mogelijkheden tot aanpak van de branche. De bevindingen van de pilots worden gebruikt in een tweede ronde pilots. Daarnaast wordt samen met het Ministerie van Justitie gewerkt aan de start van enkele landelijke pilots Stimulering Integrale Handhaving Prostitutiebeleid.

Ladingscan

Op Schiphol is in 2000, in navolging van de Rotterdamse haven, een ladingscan in gebruik genomen. De ingebruikneming van deze scan past in het beleid om de risicovolle ladingen van de goederenstromen op effectieve en efficiënte wijze te detecteren, met inachtneming van de belangen van ondernemers. De verwerking van ladingen komt op Schiphol in de loop van 2001 op maximale capaciteit. In paragraaf 5.4.4 wordt ingegaan op de behaalde resultaten met de verschillende scans.

Megaonderzoeken

In 2000 zijn vier megaonderzoeken afgerond. Een megaonderzoek wordt gedefinieerd als een onderzoek waarbij sprake is van meer dan één verdachte, terwijl meer dan f 50 mln. strafrechtelijk nadeel is opgespoord.

Eén megaonderzoek had betrekking op de illegale handel in stimulerende middelen. Deze middelen werden in Nederland afgezet op sportscholen. De drie andere megaonderzoeken betroffen alcoholaccijns. Met het afsluiten van deze megaonderzoeken is in totaal voor ruim f 360 mln. aan fiscaal strafrechtelijk nadeel in processen-verbaal vastgelegd. De doelstelling om met vier megaonderzoeken

voor ten minste f 200 mln. nadeel op te sporen is daarmee ruimschoots gerealiseerd. Er zijn bij deze zaken in totaal 35 verdachten betrokken. In 1998 en 1999 ging het om twee, respectievelijk vier onderzoeken.

Accijnsfraude

In Nederland en de overige landen van de Europese Unie is vastgesteld dat accijnsfraude op grote schaal plaatsvindt. De hoge belastingdruk op accijnsgoederen maakt het illegaal verhandelen van met name sigaretten en alcohol aantrekkelijk. Zowel vanuit het fiscale belang, het economische perspectief, als vanuit het oogpunt van volksgezondheid is bestrijding van accijnsfraude geboden. Daarom is (inter-)nationaal - onder andere door branche-organisaties, de Europese commissie en de High Level Group - hoge prioriteit toegekend aan de bestrijding van accijnsfraude. Daartoe is sinds 1999 in samenwerking tussen de Douane en de FIOD-ECD het Centraal Punt Accijns (CPA) operationeel. Het CPA bundelt informatie, kennis en vaardigheden op dit terrein, bouwt informatieposities op en verzamelt op basis van risicoanalyses controle-opdrachten voor de Douane en opsporingszaken voor de FIOD-ECD. De resultaten en effecten over 2000 zijn:

- De hoeveelheid in beslag genomen sigaretten is t.o.v. 1999 met 32% toegenomen;
- Door de sterk verbeterde informatiepositie van het CPA is dit steeds meer in staat een coördinerende rol te spelen in bestrijding van de accijnsfraude in Nederland;
- Doelgroepacties en afgeronde risicosignalen hebben geleid tot de overdracht van twaalf opsporingszaken aan de FIOD-ECD, waarvan een megazaak en tien vooronderzoeken. Het fiscale belang van deze output was ruim f 100 mln.;
- Internationaal en bij de (nationale) brancheverenigingen bestaat waardering voor de Nederlandse aanpak.

Naast de bestrijding van financiële en economische fraude is door de FIOD-ECD veel energie gestoken in de handhaving van de integriteit van de financiële sector, onder meer de bestrijding van voorkennis- en beleggingsfraude. Tevens is er ruim aandacht besteed aan het voorkomen en tegengaan van horizontale fraude. Deze fraude, zoals merkenfraude, faillissementsfraude en intermediaire fraude heeft betrekking op frauduleus handelen waarbij het bedrijfsleven en particulieren worden benadeeld. Deze horizontale fraude leidt vaak ook tot verticale fraude; het verminderen van de inkomsten voor de overheid (o.a. premies en belastingen).

Intellectueel eigendom (merkenfraude)

De activiteiten hebben zich dit jaar gericht op het project "Nederland productieland". In dit project is een aantal Nederlandse productielijnen van onder andere horloges en parfum getraceerd en strafrechtelijk aangepakt. Hierbij zijn 100.000 geproduceerde horloges en 40.000 flessen parfum, bestemd voor de Europese markt, inbeslaggenomen en vernietigd. Er zijn voor dit taakgebied 16 processen-verbaal opgemaakt en ter vervolging aangeboden aan het Openbaar Ministerie.

Assurantie en kredieten (intermediaire fraude)

Er zijn twee grote strafrechtelijke onderzoeken afgerond. Deze hebben betrekking op twee verzekeringsmaatschappijen die onder meer verzekeringen afsloten zonder voldoende financiële dekking te kunnen garanderen. Een zaak heeft inmiddels geleid tot een veroordeling, de andere zaak wordt in 2001 behandeld.

In een aantal andere zaken is eveneens onderzoek gedaan naar de integriteit van tussenpersonen in de verzekeringsbranche. Het aantal fraudemeldingen door verzekeraars liep terug. Met het verbond van Verzekeraars en de Fraude Unit Oost van het Openbaar Ministerie in Zutphen vindt overleg plaats om te komen tot een betere structurering en eenvormigheid van de meldingen.

Faillissementsfraude

De FIOD-ECD heeft 24 strafrechtelijke onderzoeken afgerond met een proces-verbaal. De projectmatige aanpak van de handel in rechtspersonen door het team Bestrijding Organisatie Criminaliteit heeft geleid tot drie strafrechtelijke onderzoeken tegen “beroeps-faillietgangers” en handelaars in rechtspersonen. Eind 2000 is, in samenwerking met het Centrum voor proces- en productontwikkeling van de Belastingdienst (B/CPD) en het Openbaar Ministerie, de eerste aanzet gegeven om te komen tot een Kenniscentrum faillissementsfraude.

3.4.4 Resultaten opsporing fiscale fraude

De opsporing van fiscale fraude vindt plaats door de FIOD-ECD. De primaire taak in de opsporing is het verrichten van onderzoeken, voortvloeiend uit de aanmeldingen van fraudezaken door de eenheden en douanedistricten van de Belastingdienst.

De aanmeldingen worden gedaan conform de Aanmeldings-, Transactie- en Vervolgingsrichtlijnen (ATV-richtlijnen) en betreffen uitsluitend fiscale en douanefraude. In 2000 zijn in totaal 3.224 meldingen in het kader van de uitvoering van de ATV-richtlijnen binnengekomen. Dit aantal ligt daarmee onder dat van 1999 (3.410).

In een handavingsconvenant met het Openbaar Ministerie is vastgelegd dat de Belastingdienst 450 zaken aanbrengt die door het OM worden vervolgd. De overige aanmeldingen worden bestuurlijk afgedaan. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de bij het OM aangebrachte zaken.

Tabel 15: Arrangementzaken

	Realisatie 1999	Doel 2000	Realisatie 2000
Afgeronde arrangementzaken	453	450	452
waarin aantal verdachten (NP)	985	900	926
waarin opgespoord strafrechtelijk nadeel (x 1 mln.)	545	550	698
Strafrechtelijke vervolging door Openbaar Ministerie 1)	77 %	90 %	61%

1) Onder vervolgingspercentage wordt verstaan het aantal zaken dat heeft geleid tot een transactie of een rechterlijke uitspraak uitgedrukt in een percentage van het aantal in een jaar door de FIOD afgeronde processen-verbaal.

In 2000 zijn 452 opsporingsonderzoeken met een proces-verbaal afgedaan. De doelstelling van 450 zaken is daarmee gehaald. Ook de doelstelling (900) met betrekking tot het aantal verdachten is met 926 gehaald. Dit aantal is iets lager dan in 1999 (985 verdachten).

Het opgespoord strafrechtelijk nadeel ⁷ is samengesteld uit diverse belastingmiddelen. De doelstelling van f 550 mln. gulden opgespoord strafrechtelijk

⁷ Strafrechtelijk nadeel is het opgespoord nadeel, zoals dat is opgenomen in de processen-verbaal van alle afgedane onderzoeken naar fiscale- en douanefraude, voortvloeiende uit het ATV-traject.

nadeel is in 2000 met een bedrag van f 698 mln. (1999: f 545 mln.) ruimschoots gehaald. In de afgeronde onderzoeken zijn de vier eerder genoemde megaonderzoeken begrepen met een strafrechtelijk nadeel van ruim f 360 mln.

Het gemiddelde strafrechtelijke nadeel steeg aanzienlijk van f 1,18 mln. in 1999 naar f 1,54 mln. in 2000. Het aantal zaken in de hogere fraudecategorieën is licht toegenomen.

De FIOD-ECD is er voor het derde achtereenvolgende jaar in geslaagd het in het handhavingsarrangement vastgestelde aantal zaken te realiseren. De vervolging van zaken door het Openbaar Ministerie is echter al meerdere jaren een zorgpunt. In het centraal Tripartiet overleg en de lokale Tripartiete overleggen wordt door de FIOD-ECD hier voortdurend aandacht voor gevraagd.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de afloop van arrangementzaken in de afgelopen jaren. Van de 452 onderzoeken in 2000 zijn er 400 nog in behandeling bij het OM. Van de overige 52 is 39% geseponeerd en heeft 61% geleid tot een transactie of een veroordeling.

Tabel 16: Afloop van arrangementzaken over de jaren 1997 t/m 2000

Jaar ontvangst OM	Totaal	Waarvan ultimo 2000 nog lopend	Afdoening in procenten			
			Sepot	Transactie	Veroordeling	Overig
1997	365	15	17%	15%	66%	2%
1998	454	47	24%	14%	58%	4%
1999	453	196	21%	19%	58%	2%
2000	452	400	39%	34%	27%	0

De afdoeningsspercentages (sepot, transactie en veroordeling) per jaar kunnen nog wijzigen afhankelijk van de afloop van de nog lopende zaken. De tot nu toe gehanteerde vervolgingsdoelstelling (transactie plus veroordeling) van de afgelopen jaren van 90% blijft voor het komende jaar gehandhaafd. In overleg met het OM wordt bezien welke maatregelen nodig zijn om de ketendoelstelling in de toekomst te realiseren.

In 2000 heeft tussen FIOD-ECD en het OM afstemming plaatsgevonden om tot een juiste en volledige registratie van de arrangementzaken te komen. Deze aanpak heeft er onder andere toe geleid dat doelstellingen beter zijn omschreven, dat informatie over de afloop van onderzoeken is uitgewisseld en geactualiseerd en dat afspraken zijn gemaakt over de uitwisseling van afloopgegevens. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan een aantal aanbevelingen uit het rapport van de Algemene Rekenkamer "Opsporing en vervolging van fraude".

Doorlooptijden

Eén van de doelstellingen voor de opsporing is het terugdringen van de doorlooptijden van de fiscale fraudeonderzoeken. Van de 452 afgedane arrangementzaken is 47% binnen zes maanden afgedaan. De gemiddelde doorlooptijd bedraagt 7,5 maanden. De cijfers van de afgelopen jaren laten een zekere stabilisatie zien op dit niveau. In 2000 is relatief een groot aantal

Daarnaast wordt onder fiscaalrechtelijk nadeel het opgespoord nadeel verstaan, zoals dat is opgenomen in een fiscaal rapport of een ander schriftelijk advies aan de eenheden en districten van de Belastingdienst.

langlopende zaken afgerond, wat de cijfers over doorlooptijden in 2000 enigszins negatief beïnvloedt.

Dwangmiddelen

Het gebruik van in het Wetboek van Strafvordering toegelaten dwangmiddelen is inherent aan de opsporing van strafbare feiten. De rechter-commissaris of de officier van justitie beoordelen per geval of een dwangmiddel kan worden ingezet. Op de uitoefening ervan oefenen zij toezicht uit. Hieronder volgt een overzicht van de toegepaste dwangmiddelen in de periode 1996-2000.

Tabel 17: In fiscale (douane)fraudeonderzoeken door de FIOD ingezette dwangmiddelen (niet zijnde verdovende middelen zaken)

	1996	1997	1998	1999	2000
Telefoontaps	213	225	185	183	160
Aanhoudingen	421	304	267	304	295
Inverzekeringstellingen	369	277	230	227	256
Bewaringen	77	91	57	77	86
Huiszoekingen	458	457	276	285	319

Niet fiscale douanetaken

In het kader van de niet-fiscale douanetaken (NFD-taken) heeft de FIOD-ECD in 2000 in totaal 24 opsporingsonderzoeken uitgevoerd. Hiermee is de doelstelling van 25 onderzoeken nagenoeg gerealiseerd.

De in 1999 gestarte pilot met een centraal meldpunt binnen de FIOD-ECD voor geconstateerde NFD-onregelmatigheden is in 2000 afgerond.

3.4.5 Resultaten opsporing niet-fiscale fraude

Binnen de FIOD-ECD organisatie richt de ECD zich op de opsporing van niet-fiscale fraude. De verschillende handhavingsterreinen van de ECD zijn te onderscheiden in toezicht op economische ordening, opsporing van fraude op het gebied van financiële integriteit en het toezicht op de internationale goederenbewegingen. Naast de bestrijding van financiële en economische fraude is door de FIOD-ECD veel energie gestoken in de handhaving van de integriteit van de financiële sector en het voorkomen en tegengaan van horizontale fraude als merkenfraude en faillissementsfraude.

Binnen het ECD-domein worden de volgende werkzaamheden verricht:

- het verrichten van informatieve onderzoeken in opdracht van vier vakministeries (Economische Zaken, Justitie, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Financiën);
- het traceren, verzamelen, veredelen en verstrekken van informatie ter voorbereiding en ondersteuning van de toezicht- en opsporingstaken;
- het uitvoeren van toezichtsonderzoeken;
- het verrichten van opsporingsonderzoeken (inclusief buitenlandse ambts- en rechtshulpverzoeken).

Een aantal van de activiteiten voor de vier opdrachtgevers wordt hieronder kort toegelicht. De onderdelen intellectueel eigendom, assurance en kredieten en faillissementsfraude worden in de fraudenota 1998 – 2002 afzonderlijk genoemd. De activiteiten op deze gebieden zijn daarom al besproken in paragraaf 3.4.3.

EU-fraude en strategische goederen

De ECD heeft in 2000 vier onderzoeken ingesteld naar de effecten van bepaalde anti-dumpingmaatregelen. Eén daarvan heeft geleid tot het instellen van een strafrechtelijk onderzoek. Vanuit de Douane en de EU komen regelmatig signalen over fraude met betrekking tot herkomst en oorsprong van goederen. Deze signalen hebben geleid tot zes onderzoeken met een afgerond proces-verbaal. Daarnaast is er door de Douane ruim f 6 mln. aan niet betaalde anti-dumpingheffing nagevorderd.

Precursoren en Chemisch Wapenverdrag

Eén van de taken van de ECD ligt op het gebied van toezicht en opsporing van de grondstoffen voor chemische drugs en chemische wapens. In samenwerking met de Politie en de Unit Synthetische Drugs zijn negen onderzoeken afgerond met een proces-verbaal. Deze hebben geleid tot inbeslagname van grote hoeveelheden grondstoffen en eindproducten. In het kader van het toezicht is de chemiebranche in kaart gebracht en zijn 321 toezichtsonderzoeken ingesteld.

De internationale gegevensuitwisseling over de in-, uit- en doorvoer van chemicaliën die kunnen worden gebruikt voor de bereiding van drugs, hebben eveneens geleid tot - wereldwijde - inbeslagname van grote hoeveelheden chemicaliën.

Beurs- en effectenfraude

Er zijn 20 strafrechtelijke onderzoeken op het gebied van voorkennis en effectenfraude afgerond en overgedragen aan het Openbaar Ministerie. Daarnaast zijn in 2000 de zogenoemde Groenfondsen projectmatig beoordeeld. Dit project leidt tot een aantal signalen van vermoedelijk malafide beleggingsinstellingen. Twee grotere beursfraude-onderzoeken worden begin 2001 afgesloten.

Energie en overige marktordening

Dit jaar zijn ruim 450 onderzoeken naar het naleven van de deponeringsverplichting van de jaarrekening met een proces-verbaal afgesloten.

In opdracht van de FIOD-ECD is door TNO een aantal toestellen getest in het kader van de Wet Energiebesparing Toestellen. Van meer dan 25% van de onderzochte toestellen was het energieverbruik meer dan 15% hoger dan was opgegeven. De onderzoeken leidden voor een aantal grote importeurs tot dagvaarding door het Openbaar Ministerie. Deze zaken lopen nog.

Gezondheidszorg

Op verzoek van het Ministerie van VWS zijn vijf onderzoeken ingesteld in de (para)medische sector. De onderzoeken hebben betrekking op de rugadviescentra, verwijzingsconsult fysiotherapie door huisartsen, tarieven logopedie, nakoming declaratievoorschriften verzekeraars en tarieven orthodontisten. De rapporten hebben tot doel het Ministerie van VWS en het College Tarieven Gezondheidszorg te ondersteunen bij de beleidsvoorbereiding op de onderscheiden terreinen. Tevens geven zij inzicht in de resultaten van nieuw beleid in de sector.

Bestrijding organisatiecriminaliteit

In opdracht van het Ministerie van Justitie zijn 27 antecedentenonderzoeken ingesteld in verband met de oprichting van rechtspersonen. Dit is 20 meer dan in 1999. Meer dan de helft van de ingestelde onderzoeken leidde tot het niet oprichten van een rechtspersoon. Naast onderzoeken voor de opsporings- en toezichttaken

zijn vijf structuuronderzoeken ingesteld. Deze onderzoeken hebben tot doel een netwerk van rechtspersonen rond frauduleus handelen te ontrafelen.

3.4.6 Internationale samenwerking

Effectief toezicht en opsporing vereist internationale samenwerking. De internationale samenwerking en met name de internationale gegevensuitwisseling wordt steeds omvangrijker. Hieronder wordt een aantal ontwikkelingen weergegeven.

Internationale gegevensuitwisseling

De internationale uitwisseling van gegevens op het terrein van de directe belastingen, de registratie en successie en de omzetbelasting (exclusief Intra Communautaire Transacties) is in het jaar 2000 sterk gestegen ten opzichte van 1999.

Tabel 18: Uitwisseling van heffingsgegevens

	Spontaan	Automatisch	Op verzoek	Totaal
1999				
Verstreckte informatie	20.372	27.209	478	48.059
Ontvangen informatie	11.204	48.115	1.336	60.655
2000				
Verstreckte informatie	13.880	138.175	505	152.560
Ontvangen informatie	37.150	57.632	1.561	96.343

Met name de automatisch verstreckte informatie is sterk gegroeid. De stijging van het aantal automatisch verstreckte inlichtingen wordt grotendeels veroorzaakt door een inhaalslag ten opzichte van de jaren 1998 en 1999.

Het grotere aantal ontvangen inlichtingen betreft onder meer verzoeken die worden uitgezet bij de lidstaten van de Europese Unie in het kader van de bestrijding van de BTW-(carousel)fraude. De ontvangen informatie in het kader van de BTW-(carousel)fraude heeft mede geleid tot het signaleren van risico's. Deze hebben uiteindelijk, na controle, geleid tot naheffingen en navorderingen tot een bedrag van ruim f 100 mln. Daarnaast hebben de controles op basis van deze risicosignalen geleid tot het instellen van 13 strafrechtelijke onderzoeken.

Internationale invordering

In 2000 is wederom een groot aantal verzoeken om invorderingsbijstand aan het buitenland gezonden. Ten opzichte van het jaar 1999 is het aantal verzoeken ongeveer gelijkgebleven.

Tabel 19: Verzoeken om inlichtingen

	Verstreckt aan buitenland op verzoek	Ontvangen van buitenland op verzoek
1999	818	150
2000	848	93

Het aantal door het buitenland afgedane verzoeken is echter in het jaar 2000 sterk gedaald, ruim 35%. Dit wordt met name veroorzaakt door een langere doorlooptijd.

Internationale samenwerking Douane

Het project "Measurement of Results" is onderdeel van het programma Douane 2002 van de Europese Commissie. Vanaf het tweede kwartaal 2000 leveren acht

lidstaten, waaronder Nederland, prestatiegegevens. De Europese Commissie verwerkt deze gegevens, zodat een prestatievergelijking met andere landen mogelijk wordt. De doelstelling is dat alle 15 lidstaten in 2001 deelnemen.

In maart 2000 heeft een multinational een bijzondere vergunning gekregen. De invoer van goederen door dit concern in Nederland en het Verenigd Koninkrijk en de inning van de douanerechten worden op grond van deze vergunning behandeld door de Nederlandse Douane. Voor de klant betekent dit één loket. Daartoe is met de Engelse Douane een zogenoemde Joint Understanding on Cooperation gesloten. Deze vorm van samenwerking, de "Single European Authorisation", wordt uitgebreid tot andere lidstaten en bedrijven binnen de Europese Unie.

Internationale strafrechthulp

De stijgende trend van de afgelopen jaren met betrekking tot bij de FIOD-ECD binnengekomen rechtshulpverzoeken in strafzaken met een fiscaal karakter heeft zich over het jaar 2000 stevig voortgezet. In 1999 werd in 134 gevallen rechtshulp ten behoeve van het Ministerie van Justitie uitgebracht. Dit aantal is in het jaar 2000 gestegen tot 177, een stijging van ruim 30%.

Deze stijging wijst op het toenemende belang van de fiscale fraudebestrijding in internationaal perspectief. Twee thematische fraudegebieden met een sterk internationaal karakter die het afgelopen jaar prominent aanwezig waren, zijn BTW-carrouselfraude en sigarettensmokkel.

3.4.7 Resultaten Fiscale Monitor 2000 voor toezicht

Het is voor de Belastingdienst van belang te weten hoe belastingplichtigen denken over de uitvoering van fiscale wet- en regelgeving. De Belastingdienst brengt meningen, wensen en behoeften van belastingplichtigen op dit terrein in kaart. Dit gebeurt onder andere door de periodieke enquête, de Fiscale Monitor.

De Fiscale Monitor richt zich op de doelgroepen ondernemingen, grote ondernemingen, particulieren en douaneklanten en op de intermediaire doelgroep fiscaal adviseurs. De resultaten van de Fiscale Monitor worden gebruikt bij de beleidsvoorbereiding en bij het verbeteren van de uitvoering. Daartoe wordt aan de hand van de resultaten eerst verder onderzoek gedaan naar concrete verbeterpunten. De belangrijkste resultaten worden hieronder genoemd.

Contacten met de Belastingdienst verlopen positief

Het laatste contact met de Belastingdienst is over het algemeen naar tevredenheid van belastingplichtigen verlopen. De doelgroep ondernemingen is relatief het minst tevreden, maar van deze doelgroep is nog steeds 70% positief over het laatste contact. Douaneklanten zijn met 84% relatief het meest te spreken over het laatste contact met de Belastingdienst.

Het oordeel over het laatste contact met de Belastingdienst verandert niet of nauwelijks door de jaren heen.

Behandeling door Belastingdienst wordt als normaal ervaren

Een ruime meerderheid van de belastingplichtigen vindt dat de Belastingdienst hen min of meer "normaal" behandelt. Met name particulieren zijn deze mening toegedaan. Een percentage variërend van 14% (particulieren) tot 34% (fiscaal adviseurs) vindt de behandeling door de Belastingdienst iets te streng of veel te

streng. De Belastingdienst wordt slechts door 1% (fiscaal adviseurs) tot 5% (douaneklanten) van de belastingplichtigen als tamelijk mild ervaren.

Het functioneren van de Belastingdienst wordt over het algemeen positief ervaren

Gemiddeld beoordeelt 56% van de ondervraagde belastingplichtigen het functioneren van de Belastingdienst als (zeer) positief. Rond 5% van de ondervraagden heeft hierover een tamelijk negatief oordeel. De overigen zien geen pluspunten maar ook geen minpunten aan het functioneren van de Belastingdienst in het algemeen. Het oordeel over dit algemeen functioneren van de Belastingdienst wijkt voor de verschillende doelgroepen niet significant af van dat van voorgaande jaren.

Kans op ontdekking opgave te lage inkomsten of te hoge aftrekposten

De kans dat de Belastingdienst er achter komt dat een belastingplichtige te lage inkomsten of te hoge aftrekposten opgeeft, acht men over het algemeen groot. 30% (grote ondernemingen) tot 40% (Douane) van de respondenten weet vrijwel zeker dat de Belastingdienst daar achter komt. Dit aandeel bedraagt bij fiscaal adviseurs slechts 10%. Ongeveer de helft van de ondervraagden denkt dat die kans tamelijk groot is.

12% tot 16% acht de kans op ontdekking tamelijk klein, met uitzondering van de fiscaal adviseurs, waar dit percentage op bijna 30% ligt. Slechts een enkeling acht het ontdekken vrijwel uitgesloten.

3.5 Onderzoeken Algemene Rekenkamer Rapport "Opsporing en vervolging van fraude"

In december 2000 heeft de Algemene Rekenkamer het rapport "Opsporing en vervolging van fraude" gepubliceerd. De Rekenkamer heeft drie terreinen onderzocht: fiscale fraude, sociale zekerheidsfraude en horizontale fraude (dat is fraude waarvan bedrijven en instellingen het slachtoffer worden en niet de overheid, bijvoorbeeld faillissementsfraude).

De belangrijkste conclusie van het onderzoek is dat de ministeries van Justitie, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Financiën nog weinig inzicht hebben in de afdoening van opgespoorde fraude door het Openbaar Ministerie (OM) en de rechter. De Rekenkamer hecht veel belang aan de in de fiscale fraudeketen bestaande praktijk van de FIOD om met het OM prestatieafspraken te maken. Een voorbeeld daarvan is de afspraak dat het OM 90% van de fraudezaken die de FIOD indient daadwerkelijk dagvaardt. Zulke afspraken dragen bij aan een betere afstemming in de keten tussen opsporing en vervolging.

Een concrete aanbeveling van de Algemene Rekenkamer betreft het verbeteren van de registratie in het Geïntegreerd fraude registratiesysteem (GEFIS), onder meer van de afloopgegevens van het OM en de bestuurlijke informatie uit deze vastlegging. In 2000 is reeds een verbeterde versie van GEFIS voorbereid en zijn afspraken gemaakt over de uitwisseling van afloopgegevens met het OM.

Interne controle bij eenheden

De Belastingdienst hanteert een systeem van interne controle bij de eenheden. Steekproefsgewijs worden daarbij controles uitgevoerd op de behandelde aangiften. De Rekenkamer concludeert dat de opzet en de uitvoering van de interne controle in belangrijke mate voldoen aan de daaraan te stellen eisen. Wel beveelt de

Rekenkamer aan bij het opstellen van het interne controleprogramma meer uit te gaan van een risicoanalyse. Ook doet de Rekenkamer aanbevelingen inzake een betere selectie van posten voor interne controle en een betere vastlegging van de uitkomsten.

De minister heeft aangegeven de aanbevelingen en suggesties op uitvoerbaarheid en wenselijkheid te bezien.

4 Massale Processen

4.1 Doelstellingen

Leidraad in de klantbehandeling is dat iedere belastingplichtige de aandacht krijgt die in zijn situatie vereist is. Uitgangspunten daarbij zijn fiscaal belang en risico: door een selectieve aanpak wordt de beschikbare capaciteit in de rechtshandhaving zo effectief mogelijk benut.

De massale processen leveren hier een belangrijke bijdrage aan. Door een efficiënte inzet van middelen in de massale administratieve werkzaamheden ontstaat meer ruimte voor gericht toezicht en dienstverlening waar dat nodig is.

In het bedrijfsplan 2000 is geen afzonderlijke strategische beleidsdoelstelling voor de massale processen opgenomen. De massale processen leveren wel een belangrijke bijdrage aan een aantal strategische doelstellingen van de Belastingdienst, zoals:

- ***eenheid van beleid en uitvoering***
- ***iedere belastingplichtige krijgt de aandacht die in zijn situatie vereist is***
- ***een effectief en doelgericht toezicht***

Daarnaast verhogen de massale processen de snelheid en de doelmatigheid van het primaire proces.

4.2 Het proces Massale processen

De Belastingdienst kent van oudsher een relatief hoge automatiseringsgraad. Waar automatisering in de begintijd vooral werd ingezet om efficiënter te kunnen werken, werden later ook automatiseringsmogelijkheden ingezet om effectiever te kunnen werken. Bij efficiënter werken werd de productiviteit van de medewerkers vergroot, omdat machines werkzaamheden overnamen die medewerkers voordien voor hun rekening namen. Effectiever werken betekende dat machines daar werden ingezet, waar medewerkers nooit ingezet konden worden. Redenen daarvoor waren dat menselijke vermogens ontoereikend waren, bijvoorbeeld een gebrek aan grootschalige rekencapaciteit, of omdat er onevenredig veel menselijke capaciteit ingezet zou moeten worden om hetzelfde te bereiken, bijvoorbeeld bij het verwerken van alle renseignementen die bij de Belastingdienst binnenkomen. Inmiddels is de graad van automatisering zo gestegen dat sprake is van een hele keten van activiteiten die nagenoeg zonder menselijke tussenkomst kan worden afgedaan. Dat betekent ook dat deze processen een eigen aansturing vergen. Zij kenmerken

zich door hun massale karakter, vandaar de term massale processen. In het verslagjaar is gestart met een herinrichting van het ontwerp van de massale processen, met als uiteindelijk doel deze processen doelmatiger te maken.

Massale processen zijn alle processen in de organisatie die substantiële informatiestromen (geautomatiseerd) verwerken, behalve waar fiscale kennis nodig is om de informatiestroom te bewerken. Bij massale processen gaat het vooral om snelheid (doorlooptijden), continuïteit en kostenefficiëntie. Dat betekent dat aan de invoerkant de informatie efficiënt moet binnenkomen. Dit gebeurt door de informatie met minimale menselijke inzet digitaal in te voeren. Vervolgens wordt deze informatie toegevoegd aan de gegevenshuishouding van de Belastingdienst. Deze gegevenshuishouding moet logisch worden ingericht. De volgende processtappen in de keten, maar ook overige processen, moeten optimaal gebruik kunnen maken van de gegevenshuishouding.

De volgende processtap is het geautomatiseerd toetsen van de aangiftegegevens. De renseigneringsinformatie uit de gegevenshuishouding speelt daarbij een belangrijke rol. Voor een deel van de aangiftes is het niet nodig dat er nog medewerkers naar kijken. Geautomatiseerde selectie leidt hier tot geautomatiseerde afhandeling van aangiftes. Voor een ander deel komen aangiftes terecht in het proces intensief toezicht en opsporing. Het opmaken van aanslagen en verwerken van uitgaande berichten wordt tot massale processen gerekend en gebeurt geautomatiseerd.

In de operationele sfeer is op 1 februari 2000 de eenheid Centrale Invoer ingesteld. De idee bij centrale invoer is dat formulieren/aangiftes en dergelijke elektronisch worden gescand en worden getransporteerd naar de gegevenshuishouding van de Belastingdienst.

4.3 Beleidsprioriteiten 2000: wat is er gerealiseerd? Eenheid Centrale Invoer

In het laatste kwartaal van 1999 is besloten tot het inrichten van een eenheid voor het centraal verwerken van aangiftebiljetten. Als vestigingslocatie is gekozen voor Heerlen, met een nevenvestiging te Almelo. De eenheid Centrale Invoer is op 1 februari 2000 formeel ingesteld, en in de tweede helft van 2000 van start gegaan. De eenheid is begonnen met schaduwdraaien, in een volgende fase zijn met behulp van scanapparatuur de LB/OB-aangiftes van twee eenheden verwerkt. Later is deze werkstroom uitgebreid tot elf eenheden.

Ook de Voorlopige Teruggaaf (VT)-formulieren zijn grotendeels door de nieuwe eenheid verwerkt. Als gevolg van de Belastingherziening 2001 is het aantal formulieren toegenomen van 1,2 miljoen in 1999 tot 3,8 miljoen in 2000. Via een publiekscampagne werd belastingplichtigen gevraagd de formulieren vóór 1 december 2000 te retourneren. Tot en met 2 december 2000 waren ruim 2,5 miljoen VT-formulieren voor het belastingjaar 2001 ontvangen (waarvan 11% via modem of diskette).

Door een aantal problemen in de software moest worden teruggevallen op een parallelszenario waarbij een deel van de VT-formulieren door middel van data-entry zijn verwerkt. Hierdoor kon de tijdige verwerking van tijdig ingediende VT-verzoeken worden gerealiseerd.

Betaald Rijden

Binnen het project Betaald Rijden hebben zich in het jaar 2000 de nodige wijzigingen voorgedaan. In het kader van het Bereikbaarheidsoffensief Randstad is een breed pakket maatregelen gepresenteerd, waaronder een wetsvoorstel Bereikbaarheid en mobiliteit dat voorziet in de invoering van een spitstarief en een betaalstrooktarief.

Voorzien is invoering van het spits- en betaalstrooktarief bij wijze van proef voor een periode van twee jaar. Op basis van een evaluatie van de proef zal na die periode een besluit worden genomen over een voortzetting van de heffingen.

Binnen de Belastingdienst is een projectgroep Betaald Rijden gevormd die is belast met de voorbereiding van de mobiliteitsheffingen. Omdat de heffing en invordering grotendeels geautomatiseerd plaatsvinden, wordt een belangrijk deel van het voorbereidingswerk uitgevoerd door het Automatiseringscentrum. Het opstellen van de systeemspecificaties geschiedt in nauw overleg met de betrokken directies van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, in het bijzonder met Rijkswaterstaat. Ook andere organisaties zoals de Rijksdienst voor het Wegverkeer en de gezamenlijke banken zijn bij het project betrokken. De kern van het systeem zal rond de zomer van 2001 gereed zijn. De aanvullingen die voortvloeien uit het wetsvoorstel Bereikbaarheid en mobiliteit, zoals de invoering van het betaalstrooktarief, worden daarna ter hand genomen.

Automatisering massale processen

Speerpunt in de ontwikkeling van de massale processen is het centraliseren van de invoer van aangiften. Het streven is daarbij de gegevens zoveel als mogelijk in digitale vorm te ontvangen. Dit voorkomt fouten en draagt bij aan een efficiënte verwerking.

In de beoogde verwerking van de aanvragen voor een voorlopige teruggave voor 2001 per 1 oktober 2000 deden zich productieproblemen voor in de software. Doordat extra capaciteit moest worden ingezet om de productieproblemen op te lossen zijn enkele andere zaken vertraagd. Zo is besloten de integrale centrale invoer van E-biljetten in 2001 geen doorgang te laten vinden. Daarnaast is besloten om de centrale invoer van LB/OB-aangiften voorlopig handmatig te realiseren, dat wil zeggen door intoetsen in plaats van door scannen van de biljetten. Ook is besloten de uitbreiding van het aantal eenheden dat gebruikmaakt van centrale invoer van LB/OB-aangiften uit te stellen.

Het *Aanslagbelastingen Systeem (ABS)* zal de huidige heffingssystemen voor IB (Inkomstenbelasting) en Vpb (Vennootschapsbelasting) volledig gaan vervangen. In ABS vindt de verwerking van massale processtromen zo veel mogelijk centraal en geautomatiseerd plaats.

In de loop van 2000 is gebleken dat de oorspronkelijke planning niet kan worden waargemaakt. Achterstand, onder meer ten gevolg van gebrek aan deskundigen en van technische complexiteit, heeft geleid tot een verschuiving van de productiedatum van de centrale rekenserver van 1 april 2001 naar 15 juni 2001. Als gevolg daarvan moet het bestaande Inkomstenbelastingstelsel IBS langer in productie blijven.

Het project *reorganisatie Inningssystemen (RIN)* beoogt te komen tot een centrale inning voor de gehele Belastingdienst. In eerste instantie wordt een versie gebouwd voor het project Betaald Rijden. Later is aansluiting voorzien met andere betaalstromen.

De ontwikkeling van de versie van RIN die voorziet in tijdige ondersteuning van het project Betaald Rijden verliep tot november 2000 conform planning. Daarna is echter vertraging opgetreden, waardoor niet langer gegarandeerd kan worden dat een volledig getest product kan worden opgeleverd voor de departementale test voor Betaald Rijden op 1 juli 2001. Bij deze departementale test, waarin RIN in samenhang met alle betrokken systemen voor Betaald Rijden wordt getest, zal nu worden uitgegaan van een op te leveren tussenversie, waarin de belangrijkste risico's zijn afgedekt. De uiteindelijke realisatie van het project komt overigens niet in gevaar.

Gegevensuitwisseling

De Belastingdienst wisselt met veel andere overheidsinstanties gegevens uit. Met renseigneringsinformatie worden de gegevens die belastingplichtigen zelf opgeven gecontroleerd. Voor het toezicht en het opsporen en bestrijden van fraude is dergelijke informatie van groot belang. Hieronder worden de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van (massale) gegevensuitwisseling geschetst.

De stichting *RINIS (Routeringsinstituut voor nationale informatiestromen)* is een samenwerkingsverband tussen verschillende ministeries en organisaties in de sociale zekerheid met als doel de onderlinge uitwisseling van gegevens te faciliteren. De Belastingdienst en de Sociale Verzekeringsbank (SVB) hebben in 2000 een proef uitgevoerd met verificatie van sofinummers via een on-line verbinding met het RINIS-netwerk. Op basis van de evaluatie van de proef zal de Belastingdienst in de loop van 2001 bezien of het RINIS-netwerk geschikt is voor bredere toepassing bij de gegevensuitwisseling met andere organisaties.

De Belastingdienst participeert in projecten die worden ontwikkeld in het kader van het programma "*Stroomlijning Basisgegevens*" dat wordt gecoördineerd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Eén van de projecten is het basisbedrijvenregister (BBR) dat is gericht op een eenduidige, betrouwbare en sluitende registratie van bedrijven. Onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van Economische Zaken is in 2000 gestart met een haalbaarheidsonderzoek van een BBR. Behalve de Belastingdienst nemen ook het Landelijk Instituut Sociale Verzekeringen (LISV), het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de Vereniging van Kamers van Koophandel (VVK) deel aan het project. Doel is om in de loop van 2001 een besluit te kunnen nemen over implementatie van het BBR.

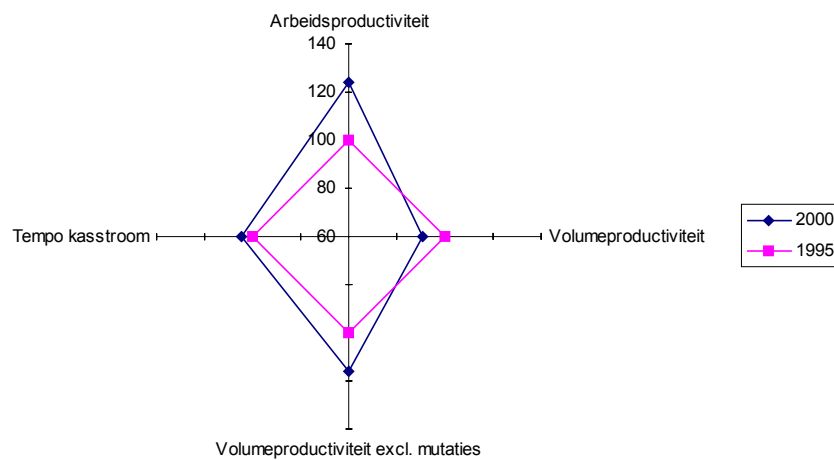
Als onderdeel van *het convenant tussen het Ministerie van VROM en de Belastingdienst* levert de Belastingdienst gegevens over de Inkomstenbelasting. Dit stelt het ministerie van VROM in staat om de huursubsidies automatisch te verlengen. In 2000 is het ministerie gestart met een groep van circa 100.000 personen. Het automatisch verlengen van huursubsidie betekent dat de betrokken personen niet langer jaarlijks een aanvraag hoeven in te dienen. Dit leidt tot minder administratieve rompslomp voor burgers en uitvoeringsinstellingen. Voor de Belastingdienst betekent het minder werk voor de eenheden, omdat niet langer Inkomstenbelastingverklaringen aan aanvragers van huursubsidie hoeven worden

verstrekt. Het is de bedoeling dat binnen enkele jaren alle verlengingen van huursubsidie automatisch plaatsvinden.

4.4 Resultaten (massale) bedrijfsprocessen Kerncijfers

Hieronder wordt een beeld geschetst van de prestaties van de Belastingdienst op het gebied van de (massale) bedrijfsprocessen. Het kengetal (index) voor bedrijfsprocessen is in 2000 gestegen, van 108 tot 111. Het kengetal is opgebouwd uit de vier aspecten volumeproductiviteit (inclusief en exclusief mutaties), arbeidsproductiviteit en tempo kasstroom. In de onderstaande figuur worden deze aspecten grafisch weergegeven. De bijbehorende tabel geeft de ontwikkeling van de aspecten vanaf 1995 weer.

Figuur 5: Bedrijfsprocessen

Tabel 20: Kengetallen bedrijfsprocessen

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Productievolume	100	101	106	108	119	128
Apparaatsuitgaven	100	105	113	122	129	141
Apparaatsuitgaven excl. mutaties	100	101	103	104	106	111
Bezetting	100	99	98	101	102	103
Arbeidsproductiviteit	100	102	108	108	116	124
Volumeproductiviteit	100	96	94	89	92	91
Volumeproductiviteit excl. mutaties	100	100	103	104	112	116
Tempo kasstroom	100	100	102	104	104	105
Index	100	100	103	103	108	111

In het aspect *volumeproductiviteit* wordt gemeten hoe het productievolume en de apparaatsuitgaven zich tot elkaar verhouden. Het productievolume omvat onder

meer de voorlopige en definitieve aanslagen, naheffingsaanslagen en dwangbevelen. Ten opzichte van 1995 is het productievolume gestegen met 28%. Deze stijging hangt voor een belangrijk deel samen met de groei van het aantal belastingplichtigen (zie paragraaf 1.3). Daarnaast heeft er ook in 2000 een stijging plaatsgevonden van het aantal voorlopige aanslagen.

De volumeproductiviteit als graadmeter kent een aantal bezwaren. Loon- en prijscorrecties worden hierin niet meegenomen. Ook wordt niet gecorrigeerd voor stijging van de apparaatsuitgaven als gevolg van de uitvoering van nieuwe of gewijzigde wetgeving, de intensivering van de fraudebestrijding en technische correcties. Deze correcties zijn toegelicht in paragraaf 1.4. De volumeproductiviteit exclusief deze mutaties is vanaf 1995 gestegen met 16%.

De *arbeidsproductiviteit* geeft de relatie weer tussen het productievolume en de personele bezetting. In 2000 is de arbeidsproductiviteit toegenomen: de Belastingdienst verricht meer werk bij een slechts lichte stijging van de personele bezetting. Dit is te danken aan de forse inzet van automatisering. De gemiddelde stijging van de arbeidsproductiviteit sinds 1995 bedraagt 4,4% per jaar.

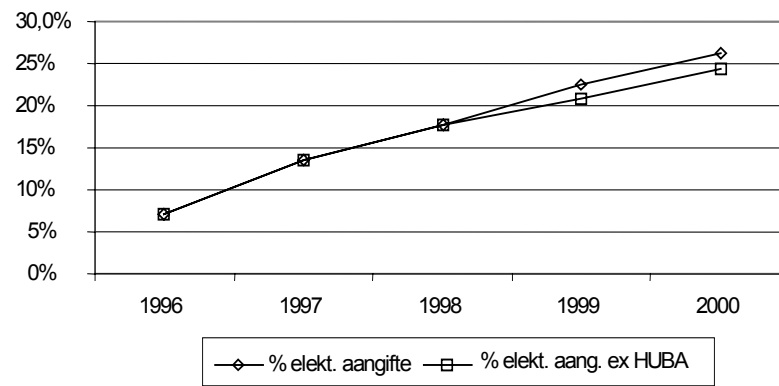
Het *tempo kasstroom* geeft aan in welke mate de Belastingdienst erin slaagt de over een belastingjaar verschuldigde belasting al binnen dat jaar te innen. Daartoe wordt de som van de kasopbrengsten van de belastingheffingen inkomensheffing (IH), vennootschapsbelasting (VpB), loonheffing (LH) en omzetbelasting (OB) uitgedrukt in een percentage van de som van de transactieramingen voor hetzelfde jaar. Kaseffecten van oudere belastingjaren hebben geen effect op het tempo kasstroom 2000. Ten opzichte van 1999 is de index van het tempo kasstroom licht toegenomen van 103,9 naar 104,7.

Elektronische aangifte

Van alle ontvangen aangiften inkomstenbelasting in 2000 zijn er 1,6 miljoen via diskette of modem ontvangen. Dit is 26% van het totaal. De groei van het gebruik van internet in Nederland is hieraan af te lezen. Opvallend zijn de stijgingen van het aandeel van modemaangiften en van het aandeel van aangiften afkomstig van de internetsite van de Belastingdienst. Het aandeel van modemaangiften binnen het aantal elektronisch ingezonden aangiften nam toe van 45% naar 52%, het aandeel van internetaangiften (waarbij de aangifte is gedownload van internet) nam toe van 14% naar 22%.

Bij de jaarlijkse belastingcampagne Hulp bij aangifte (HUBA) op de eenheden en via de FNV-belastingsservice worden de in de campagne ingevulde biljetten zoveel mogelijk via diskette of modem ingezonden. Door de eenheden werden 112.000 aangiften op elektronische wijze ingediend, dit is een toename van 16.000 elektronische berichten. Via de FNV-invulcampagne zijn 76.000 elektronische aangiften ingezonden. In onderstaande grafiek is het effect van de campagne op de elektronische aangifte zichtbaar.

Figuur 6: Percentage elektronische aangifte

5 Douane

5.1 Taken en werkwijze

De Douane controleert de naleving van nationale en internationale regelgeving over de in-, uit- en doorvoer van goederen, de heffing van accijnzen en tal van niet-fiscale wetten en regelingen. De kerntaken van de Douane omvatten:

- *de stopfunctie*
De stopfunctie betreft het weren van goederen die niet gewenst zijn. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan goederen die de openbare orde of de volksgezondheid in gevaar brengen (zoals wapens en drugs). Daarnaast wordt erop toegezien dat wel toegestane goederen onder het wettelijke toezichtstelsel worden gebracht, zodat fiscale en niet-fiscale verplichtingen worden nagekomen.
- *de bewakingsfunctie*
Hierbij gaat het om het bewaken van goederen die bijvoorbeeld nog niet aan alle verplichtingen voldoen om op de Nederlandse of Europese markt te mogen worden gebracht of die bestemd zijn voor een land buiten de Europese Unie.
- *de heffing en inning*
De derde kerntaak betreft het heffen en innen van nationale en Europese belastingen en heffingen.

De Douane controleert op verschillende manieren. Te onderscheiden zijn fysieke controles, controles van documenten behorend bij goederenzendingen en administratieve controles van de boekhouding en bescheiden bij de aangever. Verder is er preventief toezicht, met name in de vorm van surveillance-activiteiten in de zeehavens en kustgebieden. Alle vormen van toezicht zijn er mede op gericht het economisch verkeer zo min mogelijk te hinderen.

Gezien de omvang van het goederenverkeer is controle van alle goederen onmogelijk. Voor de selectie van de te controleren goederen worden risicoanalyse-technieken toegepast. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van ladingsbescheiden, gegevens over goederenstromen, vervoersprocessen en informatie van douanediensten uit andere landen. Steekproefcontroles leveren eveneens gegevens op. Een andere belangrijke bron zijn de constatering van de controlerende ambtenaren.

Het Douane Informatiecentrum zorgt op basis van de analyses voor landelijke controle-opdrachten. Deze worden aangevuld door de douanedistricten. Bij bekende klanten worden, veelal op basis van een vergunning voor vereenvoudigde douaneafhandeling, administratieve controles gehouden.

Er wordt steeds meer gebruik gemaakt van geautomatiseerde systemen voor de verwerking van aangiftes en voor de selectie van controles, van de inzet van speurhonden en van moderne controletechnieken zoals röntgenscans.

5.2 De maatregelen uit de nota Rechtshandhaving Douane

In januari 2000 is aan de Vaste Commissie voor Financiën de Nota Rechtshandhaving Douane aangeboden. Hierin constateert de Minister van Financiën dat de Douane te maken heeft met een permanente, aanzienlijke groei in het goederenverkeer en in het aantal te behandelen aangiftes. Dit is met name aan de orde in de mainports Schiphol en Rotterdam. Daar komt bij dat het belang van niet-fiscale toezichttaken toeneemt. De Douane ziet zich gesteld voor een grote toename van de werklust. In 1999 is de Douane er daardoor niet in geslaagd de gestelde controledoelen te realiseren. Om de groeiende werklust op verantwoorde wijze het hoofd te bieden zijn maatregelen getroffen. Deze behelzen voor 2000:

- Een extra inzet van personeel; een uitbreiding van de feitelijke inzet in fysiek toezicht en controle met 300 plaatsen;
- Een extra budget van f 10 mln. voor de ontwikkeling en verbetering van de automatiseringsondersteuning;
- Intensivering van de samenwerking met andere diensten;
- Overige maatregelen waaronder het verbeteren van de interne communicatie binnen de douaneorganisatie en studie naar de mogelijkheid om het aantal administratieve handelingen te verminderen.

Extra inzet personeel

Ondanks de gespannen arbeidsmarkt is het de Douane gelukt om in 2000 een groot aantal nieuwe medewerkers aan te trekken. De intensieve wervingscampagnes hebben geresulteerd in het aantrekken van 567 nieuwe medewerkers. Dit aantal is ruim voldoende voor het realiseren van de taakstelling van 300 extra plaatsen bij de toezichthoudende functies en het opvangen van het natuurlijke verloop. De nieuwe medewerkers doorlopen een opleidings- en introductietraject. De effecten van de uitbreiding van de toezichtfuncties zullen medio 2001 te zien zijn. De nieuwe medewerkers worden met name ingezet daar waar de werkdruk het hoogst is, te weten op Schiphol en in de Rotterdamse haven.

Automatisering

Het systeem RODOS verwerkt de inklaringsgegevens van goederen die via de zee de Rotterdamse haven binnenkomen. Een deel van het extra automatiseringsbudget is aangewend om dit systeem aan te passen. Door deze aanpassingen kunnen nu meer en ook grote klanten elektronisch aangifte doen. Het extra budget is ook benut om versneld het computerprogramma "Editax", waarmee belastingplichtigen elektronisch aangifte kunnen doen, onder Windows te brengen.

Daarnaast is de versnelling gerealiseerd van de verdere uitbouw van het bestaande systeem voor geïntegreerde aangifteverwerking (Sagitta). Eerder dan gepland is in 2000 de procesbeschrijving voor de functionaliteit “binnenbrengen van goederen” in Sagitta afgerond. Deze functionaliteit beoogt op basis van informatie vooraf - voordat de goederen Nederland bereiken - in een vroeg stadium risico's te detecteren en controlemogelijkheden vast te stellen.

Intensivering samenwerking met derden

Binnen de Douane is nagegaan op welke wijze de samenwerking met andere handhavings- en opsporingsdiensten kan worden geïntensiveerd. Daartoe zijn contacten gelegd met Justitie, Politiediensten, Regiopolitie, Marechaussee en Arbeidsinspectie. Nieuwe convenanten zijn afgesloten en bestaande convenanten zijn verbreed. Zo is er met de Rivierpolitie in het district Rotterdam een nieuw convenant afgesloten. Met Justitie wordt bezien hoe de samenwerking inzake de opsporing van gestolen auto's kan worden vormgegeven.

Overige maatregelen

In 2000 is de interne communicatie verbeterd, onder andere door in werkoverleggen en bij personeelsbeoordelingen nadrukkelijker stil te staan bij de ontwikkelingen bij de Douane.

Ter vermindering van de administratieve lastendruk is op 1 juni 2000 een proef gestart in het douanedistrict Hoofddorp waarbij aangevers bepaalde administratieve bescheiden niet meer hoeven te overleggen. Naar gelang het succes van deze proef zal worden bezien om vanaf april 2001 deze proef uit te breiden naar het hele land.

5.3 Het Beleidsplan Douane 2001 – 2005

In september is aan de Vaste Commissie voor Financiën het Beleidsplan Douane 2001 – 2005 aangeboden. Dit beleidsplan geeft aan wat de Douane wil bereiken in de komende vijf jaar en op welke wijze hij dat denkt te realiseren. Kern van het plan is om de toezichthoudende en controletaak van de Douane verder te versterken. Dit is in lijn met de beleidsintenties van de eerder genoemde nota Rechtshandhaving. Er zijn vijf beleidsthema's:

- de stopfunctie wordt versterkt, met name door een meer systematische controle-inspanning aan de buitengrens (nog voor de goederen onder het douanetoezicht komen);
- de bewakingsfunctie wordt versterkt, bijvoorbeeld door meer administratieve controles;
- de heffings- en de inningsfunctie worden versterkt, met name gericht op de antidumpingheffing en tariefpreferentiële regelingen;
- de fraudebestrijding wordt geïntensiveerd, onder meer door samenwerking met andere handhavings- en opsporingsdiensten;
- de betekenis van automatiseringssystemen zal groeien, met name voor elektronische indiening en verwerking van aangiftes en voor de informatie- en risicoanalysefunctie.

Een groot aantal maatregelen uit het Beleidsplan 2001 – 2005 is al eerder in gang gezet. Het betreft de volgende maatregelen:

Intensivering surveillance

In 2000 zijn de surveillancediensten in de Rotterdamse havens geïntensiveerd, onder meer door het inzetten van ervaren medewerkers. Nieuwe medewerkers zijn in opleiding. Gewaarborgd is nu dat in en om de havens onafgebroken wordt gepatrouilleerd per surveillanceauto en -boot. Zeeschepen worden regelmatig in ruime mate gevisiteerd. In 2000 is gestart met periodieke grootschalige oefeningen van de surveillancedienst van de Douane te Rotterdam, voor een deel in samenwerking met andere handhavingdiensten.

Op Schiphol is bij wijze van proef gestart met een "platformteam". Dit team ziet toe op het lossen van goederen uit het vliegtuig en het overbrengen ervan in de eerstelinieloods.

Doelgroepbeleid

Met doelgroepbeschrijvingen kunnen de risico's voor bepaalde goederensoorten beter in kaart worden gebracht waardoor effectiever kan worden gecontroleerd. In 2000 zijn de basisversies van deze doelgroepbeschrijvingen vrijwel afgerond. Daarnaast is gestart met het testen van de detectie en afdekking van de risico's. Er zijn indicatoren ontwikkeld voor het maken van de keuze tussen individuele klantbehandeling en behandeling van een klant via doelgroepaanpak. Met ingang van 1 januari 2001 is gestart met het geleidelijk invoeren van deze methode.

Controlesturing

In 2000 is een start gemaakt met de implementatie van het landelijk aansturen van controles. Hiermee wordt een grotere uniformiteit in het controlebeleid beoogd. Er is een aantal landelijk werkende profielen en controleopdrachten ingesteld, dat in 2001 nog verder wordt verhoogd. Het profielbeheer is binnen de districten geconcentreerd. De systematiek van de landelijke sturing van controles bij klanten na invoer of uitvoer is met ingang van 1 januari 2001 operationeel.

Niet-fiscale douanetaken

Er zijn met de departementen OCW en VROM nieuwe handhavingsovereenkomsten gesloten. Met OCW zijn daarbij afspraken vastgelegd over de controle van de uit- en invoer van cultuurgoederen. Met VROM betreft dit de handhaving van een groot aantal besluiten op milieugebied.

In 2000 is gestart met de evaluatie en actualisatie van de lopende convenanten. In 2001 vindt waar nodig aanpassing plaats, waarbij de handhavingsovereenkomsten met OCW en VROM als model dienen.

Zelfstandige strafrechtelijke afdoening

Sinds 1998 doet de Douane overtredingen op een aantal niet-fiscale gebieden af op basis van een mandaat van het Openbaar Ministerie. Het douanedistrict Hoofddorp beschikt vanaf 1 november 2000 over een eigen transactiebevoegdheid bij onregelmatigheden inzake uitheemse dier- en plantensoorten. Dit op grond van het Transactiebesluit Milieudelicten. Formeel zijn daardoor de afdoeningsmogelijkheden vergroot. Op 1 april 2001 start een pilot die ten doel heeft ervaring op te doen met de werkwijze op basis van deze transactiebevoegdheid.

Douanevervoer: Automatisering vervoersdocumenten

De bouw van de eerste versie van het geautomatiseerde systeem Transit is in 2000 afgerond. Dit systeem is bedoeld voor de verwerking van vervoersaangiften. In het najaar van 2000 is gestart met de nationale pilot van Transit. De deelnemende bedrijven kunnen elektronisch hun vervoersaangifte indienen. De mogelijkheid van elektronische indiening is uniek binnen de Europese Unie. Op 1 januari 2001 wordt gestart met de internationale pilot, in samenwerking met Duitsland.

Technische middelen

Voor de versterking van de stopfunctie is verder geïnvesteerd in röntgenscans. In het najaar van 2000 zijn op Schiphol twee vliegtuigladingscans in gebruik genomen. De scans hebben in 2000 onder meer tot omvangrijke cocaïne-vondsten geleid.

In 2000 is met de bouw begonnen van de eerste van twee nieuwe surveillancevaartuigen die dienst gaan doen in kustwachtverband. Gepland is dat het eerste schip eind 2001 in gebruik wordt genomen, het tweede begin 2002. Voorts is de aanbestedingsprocedure gestart voor een nieuw surveillancevaartuig voor de Waddenzee.

Verlichting van de administratieve lasten

Er is onderzoek gedaan naar het verder verminderen van de veelheid aan administratieve taken die voortvloeien uit het douaneformaliteitenstelsel. Daarbij is onder meer geanticipeerd op Europese wetgeving die op 1 januari 2001 van kracht is. Op grond hiervan is de verplichting tot het overleggen van bepaalde douanebescheiden afgeschaft. Er is een proef gehouden met het niet meer laten overleggen van preferentiële certificaten van oorsprong; deze zijn nodig voor een verlaagd tarief van invoerrecht. Er wordt onderzocht hoe de risico's kunnen worden beheerst via administratieve controles achteraf. Het streven is in april 2001 de werkwijze van de proef algemeen in te voeren. Ook voor andere bescheiden wordt onderzocht of niet overleggen dan wel elektronisch indienen mogelijk is.

Elektronisch aangeven

Het doen van elektronische aangiften is actief gestimuleerd. Dit heeft er mede toe geleid dat het aantal elektronische aangiften verder is gegroeid.

Tabel 21: Percentage elektronisch ingediende aangiften en manifesten, ultimo kalenderjaar

	1998	1999	2000
Sagitta-invoer	86	90	91
Sagitta-uitvoer	21	45	65
Rodos	10	50	99

5.4 De resultaten van de Douane in 2000

5.4.1 Europese controledoelstellingen

Fysieke controles op uitvoer van landbouwgoederen met restitutie

In 2000 is landelijk voor alle productsectoren in de landbouw, exclusief de sector industriële landbouwgoederen, een gemiddelde controledichtheid van 7,0% gerealiseerd (norm van de Europese Unie: minimaal 5%). Voor de sector industriële landbouwgoederen zonder risicoanalyse is 6,6% gecontroleerd (norm minimaal 5%). Voor de sector industriële landbouwgoederen waarbij een risicoanalyse beschikbaar is, is 1,6% fysiek gecontroleerd. De Europese Commissie heeft met ingang van 1 januari 2000 de norm hiervoor verlaagd tot minimaal 0,5%.

De Europese normen gelden per kalenderjaar, per douanepost en per productsector. Wanneer daar rekening mee wordt gehouden zijn in 2000 op een totaal van ruim 10.000 fysieke controles acht controles te weinig ingesteld, minder dan 1 promille.

Tabel 22: Aantal controles (x1000) en controledichtheid (%)

	1999	2000	1999	2000
Uitvoer van goederen met restitutie (excl. industriële landbouwgoederen)	5,7	5,3	6,9%	6,8%
Uitvoer van industriële landbouwgoederen met restitutie, zonder risicoanalyse	4,4	4,3	5,7%	6,6%
Uitvoer van industriële landbouwgoederen met restitutie, met risicoanalyse	2,2	1,0	2,1%	1,6%

5.4.2 Accijns

Administratieve controles dagaangiftes accijns

Het aantal voorgenomen administratieve controles bij de dagaangevers accijns is voor meer dan 100% gerealiseerd.

Administratieve controles paarse diesel

Het aantal voorgenomen administratieve controles paarse diesel is voor 84% gerealiseerd. Een deel van de voorgenomen controles paarse diesel is niet gerealiseerd omdat, gezien de geconstateerde geringe risico's, de capaciteit beter elders kon worden ingezet.

5.4.3 Niet-fiscale controles

Voor fysieke controles bij invoer (Sagitta) en uitvoer (niet-restitutie) was de doelstelling dat respectievelijk 45% en 50% van de controles is gericht op niet-fiscale aspecten. Dit is gerealiseerd met respectievelijk 48% en 63%. In de onderstaande tabel zijn de aantallen niet-fiscale controles en de daarbij aangetroffen onregelmatigheden voor de belangrijkste werkprocessen weergegeven.

Tabel 23: Gecontroleerde niet-fiscale aspecten en geconstateerde onregelmatigheden

Proces	Aantal gecontroleerde niet-fiscale aspecten	Aantal onregelmatigheden	%	Aantal gecontroleerde niet-fiscale aspecten	aantal onregelmatigheden	%
	1999			2000		
Controles bij binnenkomen, invoer, uitvoer, vervoer en opslag	130.561	10.017	7,7	158.428	12.148	7,7
Ambulante controles	47.517	3.772	7,9	43.235	3.420	7,9

Naast de reguliere controles is een aantal bijzondere controles en controleacties gehouden, onder meer in verband met de veiligheid van dierlijke en menselijke voedingsmiddelen en vuurwerk.

5.4.4 Overige Douanecontrole Fysieke controles op invoer

Het aantal invoeraangiftes dat via het systeem Sagitta wordt verwerkt, is in 2000 met 3,1% gestegen tot ruim 2,4 miljoen. Van deze aangiftes is 2,7% fysiek gecontroleerd. De doelstelling voor het aantal controles op deze stroom was 2%. Dit doel is gerealiseerd. Het beleid om de controles effectiever te doen zijn heeft vruchten afgeworpen; op de 67.000 controles is bij 17% onregelmatigheden aangetroffen, tegen 12,4% in het jaar 1999.

Fysieke controles op de overige uitvoer (zonder restitutie)

De aantallen aangiftes voor uitvoer van goederen zonder restitutie zijn sterk toegenomen. Er zijn ook meer fysieke controles ingesteld dan in 1999, 0,7% van de aangiftes. De doelstelling was 0,5%.

Tabel 24: Aantal fysieke controles (x1000) en controledichtheid (%)

	1999	2000	1999	2000
Invoer (Sagitta)	79	67	3,3%	2,7%
Uitvoer zonder restitutie	24	25	0,8%	0,7%

Controles met container- en ladingscans op douanevervoer

In 1999 is de containerscan op de Maasvlakte in gebruik genomen. Deze is van groot belang voor de controle op de goederenstroom die via Nederland de Europese Unie wordt binnengebracht. Bijna tweederde van deze stroom wordt via de douanepost op de Maasvlakte afgehandeld. Ook met de ladingscans op Schiphol, die sinds oktober 2000 in bedrijf zijn, wordt een belangrijk deel van de goederenstroom gecontroleerd.

Met de scans en de daaraan voorafgaande risicoanalyse kan op effectieve wijze worden gecontroleerd. In de tabel hieronder is het aantal scancontroles weergegeven en het aantal geconstateerde onregelmatigheden.

Tabel 25: Resultaat containerscan Maasvlakte en ladingscans Schiphol

	Aantal gescande containers/ladingen		Onregelmatigheden	
	1999	2000	1999	2000
Containerscan Maasvlakte	11.838	28.746	282	502
Ladingscans Schiphol	-	4.647	-	31

Administratieve controles

Administratieve controles worden ingesteld bij:

- klanten die een vergunning hebben voor een vereenvoudigde douaneafhandeling;
- klanten die een vergunning hebben voor productie of opslag van accijnsgoederen;
- klanten die landbouwrestituties ontvangen;
- im- en exporteurs, zonder vergunning, na de im- of export van goederen.

Het aantal klanten met één of meer vergunningen is in 2000 op vrijwel hetzelfde niveau gebleven als in 1999, evenals het aantal vergunningen. De belangrijkste klantgroepen zijn de vergunninghouders en de grote im- en exporteurs zonder vergunning. Deze zijn afzonderlijk weergegeven in de onderstaande tabel.

Vanwege de capaciteitsproblematiek bij de Douane zijn de doelstellingen voor de administratieve controles naar beneden bijgesteld. De bijgestelde doelstelling is met 2.609 controles nagenoeg gehaald. De correctieopbrengst is, ondanks de daling van het aantal controles, met 9% toegenomen tot f 89,1 mln.

Tabel 26: Administratieve controles in 2000

	Aantal controles		Controleopbrengst (x f 1 mln.)	
	1999	2000	1999	2000
Vergunninghouders	2.031	1.657	68,5	73,0
Im- en exporteurs zonder vergunning	940	952	13,3	16,1
Totaal	2.971	2.609	81,8	89,1

Ambulante controles en mobiel toezicht goederenvervoer

Voor de ambulante controles en het mobiel toezicht goederenvervoer gold een doelstelling van 145.000 controles van objecten. Deze is met 165.000 controles ruimschoots gerealiseerd. Het aantal geconstateerde onregelmatigheden is enigszins gedaald.

Tabel 27: Ambulante controles en onregelmatigheden per deelgebied

	1999			2000		
	Aantal gecontroleerde objecten	Niet conform	%	Aantal gecontroleerde objecten	Niet conform	%
Controles gericht op deelgebied:						
Belasting Personenauto's en Motorrijwielen	21.500	3.070	14,3	23.000	3.060	13,3
Accijns	88.500	3.936	4,4	91.500	3.256	3,6
Niet-fiscale douanetaken	47.500	3.772	7,9	43.000	3.420	8,0
Eurovignetten	31.600	1.901	6,0	32.500	1.815	5,6
Overig	44.000	2.392	5,4	60.000	2.608	4,3
Totaal	233.000	15.071	6,5	250.000	14.159	5,7

Opmerking: bij controles (objecten) kan op enkele aspecten tegelijk worden gecontroleerd. Om die reden is de som van alle gecontroleerde aspecten hoger dan het totaal aantal gecontroleerde objecten.

Controles van reizigersbagage

De bagage van reizigers en bemanningsleden die via Nederland de Europese Unie binnenkomen, wordt gecontroleerd ter handhaving van fiscale en niet-fiscale regelingen. Van de controles vindt 90% plaats op Schiphol, waar onder meer gebruik wordt gemaakt van röntgenscans. In 2000 is op Schiphol van ruim 400.000 passagiers de bagage gescand. Voorts is van 188.000 passagiers de bagage fysiek onderzocht, het merendeel naar aanleiding van de scanbeelden. De doelstelling

voor die fysieke controles bedroeg 185.000. Het percentage onregelmatigheden dat daarbij is geconstateerd ligt op een normaal peil. In 1999 was dit percentage incidenteel hoog doordat gedurende enkele maanden alle producten met een dierlijke oorsprong op de vluchten uit Turkije in beslag zijn genomen vanwege een invoerverbod op producten met een dierlijke oorsprong.

Op Schiphol wordt ook op andere manieren controle uitgeoefend. Het zogenoemde Schipholteam controleert passagiers en bagage op de aanwezigheid van verdovende middelen, onder meer met behulp van drugshonden. Het team is een samenwerkingsverband van Douane en Koninklijke Marechaussee. Voorts is er op de luchthaven een meer algemene vorm van toezicht, die aanleiding kan zijn voor bagagecontroles.

Tabel 28: Controles en onregelmatigheden bij reizigerscontroles (fiscaal en niet-fiscaal)

	Aantal controles	Niet conform	%
1999	259.458	39.635	15,3
2000	208.699	16.235	7,8

Resultaten fraudebestrijding

De vondsten van wapens liggen sinds 1998 op een hoog niveau als gevolg van het toen ingevoerde Mobiel Toezicht Goederen aan de binnengrenzen. Het aantal in 1999 was hoog door de inbeslagname van 6.000 geweren bij invoer, waarvoor geen vergunning was.

Tabel 29: Aantallen in beslag genomen wapens (Douane en FIOD-ECD)

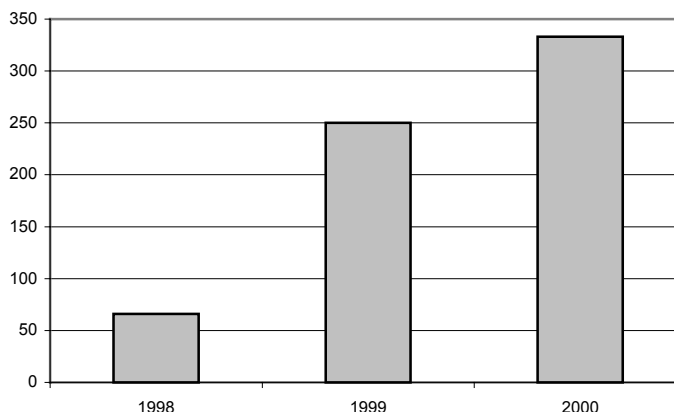
	1998	1999	2000
Wapens	546	7.883	1.156

Een oplopende trend betreft de vondsten van XTC-tabletten, vooral bij pogingen tot uitvoer op Schiphol en in postzendingen. In 2000 is het aantal cocaïne-vondsten door het Schipholteam toegenomen met 50%.

Tabel 30: In beslag genomen verdovende middelen (kilogrammen), Douane en FIOD-ECD

	1998	1999	2000
Marihuana	21.725	20.640	5.955
Hasjiesj	4.674	6.933	7.231
XTC	215	137	434
Cocaïne	5.260	7.827	5.456
Heroïne	135	45	258

In de afgelopen jaren is op uiteenlopende wijze de accijnsfraude bestreden. Begin 2000 is binnen de Europese Unie een gesystematiseerde meldingsprocedure in gebruik genomen ter bestrijding van accijnsfraude, het zogenoemde Early Warning System. Succesvol waren enkele landelijke acties gericht op sigarettensmokkel. Bij een internationale actie werden 227 miljoen niet-aangegeven sigaretten aangetroffen, waarvan 23 miljoen in Nederland. In totaal werden in Nederland 333 miljoen sigaretten gevonden, meest via het Mobiel Toezicht Goederenvervoer, langs de binnengrenzen, en 105 miljoen met behulp van de containerscan op de Maasvlakte.

Figuur 7 Sigarettenvondsten (Douane en FIOD), aantal sigaretten x 1 mln.

Belangrijk zijn het Centraal Punt Accijns, het Early Warning System (een signaleringsprocedure) in Europees verband, de tabakshonden en de röntgenscans.

5.5

Overig

Doorlooptijd bezwaarschriften

Het percentage bezwaarschriften dat conform de termijn van de wet AWB wordt afgedaan bedraagt 66%.

Bindende tariefinlichtingen

De doelstelling is om alle Bindende Tarief Inlichtingen (BTI's) binnen een termijn van acht weken af te geven. Dit is door capaciteitsproblemen en een storing in een geautomatiseerd systeem niet geheel gelukt. Het percentage tijdige afdoening ligt op 85%.

De doelstelling is dat de Europese Commissie maximaal 5% van de BTI's corrigeert. Slechts in 0,1% van de gevallen heeft een correctie plaatsgevonden, de kwaliteit van de afgegeven BTI's is daarmee goed te noemen.

Rechtshandhaving

De doelstelling om 150 vervolgingswaardige zaken aan te melden bij de FIOD is met 179 zaken ruimschoots gerealiseerd.

Afgehandelde telefoongesprekken

Het aantal binnenkomende telefoongesprekken is ten opzichte van 1999 met 30% gedaald en bevindt zich rond het niveau van 1998. In 1999 is er veel gebeld omdat er toen wetswijzigingen en tariefsaanpassingen speelden die veel vragen oproepen, onder andere bij de accijnzen en de Belasting op Personenauto's en Motorrijwielen. Het percentage afgehandelde telefoongesprekken is toegenomen van 45% in 1999 naar 69% in 2000.

Tabel 31: Afgehandelde telefoongesprekken (aantallen in duizenden)

Telefoongesprekken	Aanbod	Behandeld	Percentage
1998	256	147	57%
1999	313	141	45%
2000	216	148	69%

6 Rechtstoepassing

6.1 Doelstellingen

De Belastingdienst moet de opgedragen wet- en regelgeving juist en voor iedereen gelijk toepassen. Belastingplichtigen moeten ervan op aankunnen dat het recht op hun (fiscale) situatie juist wordt toegepast. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de rechtstoepassing ook bij andere belastingplichtigen juist plaatsvindt. Dit geldt ook voor de taken die de Belastingdienst verricht voor derden.

De strategische doelstelling voor rechtstoepassing luidt:

• <i>eenheid van beleid en uitvoering</i>

6.2 Beleidsprioriteiten 2000: wat is er gerealiseerd?

De Belastingdienst wil en moet als één dienst naar buiten treden: dit vereist helder en herkenbaar beleid en een overeenkomstige en eenduidige uitvoering in de rechtstoepassing. De volgende thema's staan hierbij centraal:

- het werken aan eenheid van beleid en uitvoering;
- advisering bij nieuwe wetgeving en de implementatie daarvan;
- de kwaliteit van de rechtstoepassing en de evaluatie van wet- en regelgeving;
- deskundigheidsbevordering.

6.2.1 Werken aan eenheid van beleid en uitvoering

Het fiscaal-technische uitvoeringsbeleid wordt voorbereid binnen een netwerk van kennisgroepen. Deze kennisgroepen bestaan uit vaktechnische deskundigen van allerlei niveaus binnen de Belastingdienst. Zij ondersteunen op landelijk niveau de beleidsvoorbereiding, onderhouden en verdiepen de kennis op wetstechnische terreinen en fungeren als helpdesk voor eenheden van de Belastingdienst. Deze werkwijze zorgt voor een snelle totstandkoming van interpretatierichtlijnen en uitwisseling van opvattingen en ervaringen en draagt daarmee bij aan de eenheid van beleid en uitvoering.

In 2000 is het functioneren van de kennisgroepen geëvalueerd. De evaluatie toont aan dat een stap voorwaarts is gemaakt in het realiseren van eenheid van beleid en uitvoering. Met name medewerkers van financiële instellingen signaleren een toename van eenheid in beleid en uitvoering. Ook fiscaal adviseurs ervaren veranderingen die samenhangen met het streven naar eenheid van beleid en uitvoering. Toenemende eenheid in beleid en uitvoering leidt volgens medewerkers van bank- en verzekeringswezen wel tot een afname van de ruimte om in specifieke gevallen tot een oplossing op maat te komen. Vooral door fiscaal adviseurs wordt een flexibele opstelling van de medewerkers van de Belastingdienst wenselijk geacht.

De Staatssecretaris van Financiën heeft op 22 december 2000 de resultaten van deze evaluatie, samen met een aantal aanvullende maatregelen, aan de Tweede Kamer aangeboden. Eén van de maatregelen betreft het vergroten van de transparantie van de kennisgroepen. Daartoe worden in 2001 de status, de functie en de werkwijze van de kennisgroepen aangeduid en afgebakend. Verder wordt in 2001 onderzocht op welke wijze het functioneren van de kennisgroepen verbeterd kan worden. Aandachtspunt is dat de kennisgroepen nu verschillende werkwijzen hanteren. Om de snelheid en de inhoudelijke kwaliteit te verbeteren, wordt gedacht aan een uniforme aansturing van de kennisgroepen.

6.2.2 Advisering over en implementatie van nieuwe wetgeving

De advisering over en implementatie van nieuwe wetgeving vindt plaats conform de richtlijnen van het Handboek advisering en implementatie wetgeving. Nieuwe wetgeving wordt voor de invoering ervan getoetst op handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid. In 2000 heeft vooral de Belastingherziening 2001 de nodige aandacht gevergd.

Binnen het invoeringstraject heeft de kennisgroep 2001 gefungeerd als denktank. Deze groep bestaat uit vaktechnische specialisten die het fiscale keurmerk hebben gegeven op diverse producten als brochures, toelichtingen, advertenties en veelgestelde vragen. Tevens zijn naar aanleiding van het nieuwe belastingstelsel alle besluiten die raakvlakken hebben met de Wet op de inkomstenbelasting 1964 bekeken op aanpassingen.

6.2.3 Inzicht in de kwaliteit van de rechtstoepassing

De Belastingdienst heeft het instrument Fiscale kwaliteitsIndex (FIX) ontwikkeld om zicht te krijgen op de kwaliteit van de toepassing van wet- en regelgeving. FIX richt zich op een aantal belangrijke belastingmiddelen, te weten accijnzen, douanerechten, inkomstenbelasting, loonbelasting, omzetbelasting, vennootschapsbelasting en de invordering.

Voor elk genoemd belastingmiddel worden jaarlijks de tien voornaamste onderwerpen onderzocht. Deze onderwerpen worden in het instrument FIX nader gespecificeerd in items. Zo is bijvoorbeeld voor de Inkomstenbelasting *inkomsten eigen woning* onderwerp van onderzoek; de items die daarbij horen zijn onder meer de waarde en het huurwaardeforfait. Fiscaal specialisten beoordelen op basis van een steekproef de ingenomen fiscale standpunten en geven met een score aan of de wet- en regelgeving juist is toegepast. Deze scores worden op landelijk niveau samengevat in een kengetal (indexcijfer).

Het indexcijfer voor 1999, het eerste jaar van uitvoering, is gesteld op 100.

Belangrijkste aanbeveling uit dit eerste onderzoek is dat er meer aandacht moet komen voor verslaglegging van de fiscaal-technische besluiten. Om dat te realiseren, is een onderzoek gestart naar mogelijkheden om voor verslaglegging een betere geautomatiseerde ondersteuning te bieden.

Het indexcijfer voor 2000 is 102. De nadere analyse op gegevens vindt plaats in het eerste kwartaal van 2001. Op grond daarvan worden aanbevelingen gedaan, die in 2001 worden geïmplementeerd.

6.2.4 Deskundigheidsbevordering

Onder het begrip deskundigheidsbevordering vallen onder meer de activiteiten van het platform versterking vaktechniek. In dit kader zijn onder meer vier conferenties georganiseerd in samenwerking met de Nederlandse Orde van Accountants-administratieconsulenten, het Koninklijk Nederlands Instituut van Registeraccountants, de Duitse belastingdienst en Belgische belastingdienst. Het ging daarbij om de volgende conferenties:

- Fusie en splitsing in de VpB (Nederlandse Orde van Belastingadviseurs);
- Controle en Fraude (Nederlands Instituut van Registeraccountants);
- Ondernemingsvormen (Duitse belastingdienst);
- Rechtsbescherming (Belgische belastingdienst).

Deze conferenties hebben geleid tot een intensieve uitwisseling van technische kennis en ervaringen.

6.2.5 Rulings

Een ruling is een de Belastingdienst bindende toezegging vooraf (binnen wet, jurisprudentie en beleidsbeslissingen) over de toepassing van het Nederlandse belastingrecht in internationaal-concernverband dan wel in grensoverschrijdende situaties. Daarbij gaat het onder meer om:

- de wijze waarop in een gegeven situatie een zakelijke beloning kan worden vastgesteld voor grensoverschrijdende activiteiten met inachtneming van de daarbij uitgeoefende functies, het daarvoor aangewende vermogen en de daarbij gelopen risico's;
- de toerekening van vermogensbestanddelen, activiteiten en de opbrengsten tussen hoofdkantoor en vaste inrichting;
- de vraag of aandelen in een buitenlandse (dochter)vennootschap als deelneming dan wel als belegging of als voorraad worden gehouden.

De rullingpraktijk is bij het op de Belastingdienst Grote ondernemingen Rotterdam gevestigde rullingteam geconcentreerd. Deze concentratie op één adres is van belang voor het waarborgen van de eenheid van beleid en de coördinatie met betrekking tot het afgeven van rulings. Tevens schept dit duidelijkheid naar de betrokkenen tot wie zij zich moeten wenden voor het verkrijgen van een ruling. De competentie van het rullingteam strekt zich ook uit tot belastingplichtigen die geen ruling vragen, maar van wie de activiteiten wel vallen onder een van de standaardsoorten rulings.

De staatssecretaris heeft in zijn brief aan de Tweede Kamer van 20 november 2000 met als onderwerp "Beleidsvoornemen en evaluaties inzake enkele fiscale aspecten

van het vestigingsklimaat in Nederland” een aantal punten genoemd dat van belang is voor de rullingpraktijk. Te noemen zijn:

- een verbetering rondom de organisatie van de rullingpraktijk, waaronder een verkorting van de doorlooptijd van verzoeken om zekerheid vooraf;
- de omvorming van de rullingpraktijk tot een praktijk die meer aansluit bij de OESO-verrekenprijsrichtlijnen als het gaat om verrekenprijzen, meer mogelijkheden biedt voor het krijgen van zekerheid vooraf en meer transparantie beoogt.

In 2000 zijn in totaal 845 rullingverzoeken afgehandeld. Dit betreft 421 (1999: 397) nieuwe rulings en 164 verlengingen (1999: 152). Daarnaast zijn 185 verzoeken afgewezen (1999: 214) en 75 (1999: 94) verzoeken ingetrokken. In het najaar van 2000 is gestart met een inhaalslag om de voorraad rulings te verminderen, mede om ruimte maken voor de omvorming van de rullingpraktijk. Daartoe is meer capaciteit in de rullingbehandeling ingezet. Van de verzoeken is 45,2% AWB-conform afgedaan. De gemiddelde doorlooptijd van de verzoeken is gedaald van 121 dagen naar 114 dagen.

De afgegeven rullingverzoeken zijn als volgt onder te verdelen:

Tabel 32: Rullingverzoeken

	Aantallen				
	Totaal	Nieuw	Verlengd	Afgewezen	Ingetrokken
Houdster	473	271	72	91	39
Financiering	137	73	31	22	11
Royalty	66	29	13	17	7
Cost-plus	140	39	35	48	18
Vaste inrichting financiering	10	3	4	3	0
Foreign sales company	6	2	4	0	0
Informeel kapitaal	7	3	3	1	0
Overig	6	1	2	3	0
Totaal	845	421	164	185	75

6.2.6 Administratieve lastenverlichting

Voor de vermindering van de administratieve lasten noemt het actieprogramma 2000 van het Ministerie van Financiën ⁸ als belangrijkste actiepunten op fiscaal terrein:

- volledig maken van de kwantificering van de administratieve lasten van fiscale regelgeving;
- inzet van informatie- en communicatietechnologie voor administratieve lastenverlichting;
- invoering van de wetsvoorstellen in het kader van de inkomstenbelasting 2001;
- afschaffen van accountantsverklaringen voor de afdrachtsverminderingen loonbelasting, en
- harmonisatie van het ondernemersbegrip en loonbegrip tussen inkomsten/loonbelasting en de sociale zekerheidswetgeving.

⁸ Toegezonden aan de Tweede Kamer als bijlage bij de brief van de Minister van Economische Zaken (kamernummer 24036, nr. 160)

Kwantificering administratieve lasten

Voor de kwantificering van de administratieve lasten zijn kostenmodellen beschikbaar voor de domeinen loon- en omzetbelasting, inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting en dividendbelasting en de douanebepalingen c.q. accijnzen. Deze kostenmodellen maken het mogelijk per wetgevingsdomein de administratieve lastenverlichting of –verzwaring te berekenen. De modellen worden periodiek geactualiseerd voor volume-, prijs- en beleidsontwikkelingen. Begin 2001 is gestart met het kwantificeren van de administratieve lasten van de overige relevante fiscale wetgevingsdomeinen. Deze kwantificering wordt in de loop van 2001 afgerond.

Al in 1994 is in het kader van de Commissie van Lunteren een begin gemaakt met het in beeld brengen van de administratieve lasten die voortvloeien uit de wetgeving, die valt onder de bevoegdheid van het Ministerie van Financiën. Op basis van toenmalige nulmetingen en onderzoeken naar de belangrijkste knelpunten heeft de Commissie van Lunteren in 1995 voorstellen gedaan voor vermindering van de administratieve lasten. In totaal bedroeg de verwachte mogelijke verlichting van de administratieve lasten circa f 700 mln.

Voor de belangrijkste terreinen (loon- omzetbelasting) is vanaf 1995 een vergelijking van de ontwikkeling en eventuele verlaging van de administratieve lasten mogelijk. Inmiddels is het grootste deel van de voorstellen van de Commissie van Lunteren gerealiseerd. Het verlichtende effect voor de administratieve lasten komt naar schatting overeen met circa 10 à 15% van de administratieve lasten vóór de implementatie van de voorgestelde maatregelen. Tezamen met de aangekondigde acties, met name de inzet van ICT, zal ten opzichte van 1995 de verwachte afname in de periode tot 2005 op circa 25% uitkomen.

Hieronder wordt – voorzover mogelijk – een kwantitatief overzicht gegeven van de ontwikkelingen in de administratieve lasten op fiscaal terrein vanaf het jaar 1995.

Tabel 33: Ontwikkeling administratieve lasten

	Administratieve lasten (x f 1 mld) ⁹	Idem in % (1995 = 100%)
Administratieve lasten in 1995	4,0	100%
Toename/afname 1995-2000	-/- 0,5	-/- 12,5%
Stand per 2000	3,5	87,5%
Toename/afname in 2000	-/- 0,1	-/- 2,5%
Stand per 2001	3,4	85%
Verwachte toename/afname 2001-2005	-/- 0,4	-/- 10%
Streefbeeld per 2005	3	75%

6.2.7 Beleidsrealisaties Belastingherziening 2001

De wetsvoorstellen in het kader van de belastingherziening 2001 zijn inmiddels ingevoerd. Met de standaardkostenmodellen is berekend dat de belastingherziening

⁹ Het betreft hier de administratieve lasten van de volgende domeinen: loonbelasting, inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting, dividendbelasting, omzetbelasting en douanebepalingen/accijnzen; voor de andere wetgevingsdomeinen is nog geen kwantitatief beeld beschikbaar. Ten behoeve van een beter inzicht in de effecten van beleidsmaatregelen zijn de bedragen gecorrigeerd naar het prijspeil en het volume van bedrijven in 1995.

als geheel (waaronder ook het wetsvoorstel ondernemerspakket is begrepen) per saldo een administratieve lastenverlichting zal opleveren van circa f 70 à 100 mln. De Commissie Thunnissen/De Waard bespreekt de praktische aspecten van de invoering en uitvoering van de belastingherziening regulier met de maatschappelijke organisaties.

Vervallen accountantsverklaringen

Het laten vervallen van de accountantsverklaring voor de afdrachtsvermindering speur- en ontwikkelingswerk en zeevaart is per 1 januari 2001 gerealiseerd. Dit leidt tot een administratieve lastenverlichting van f 10 mln.

Harmonisatie ondernemersbegrip

Bij de Belastingdienst is in 2000 een projectorganisatie ingericht die de voorstellen voor het ondernemersbegrip heeft geïmplementeerd. Tezamen met de stappen aan de zijde van de uitvoeringsorganen in de sociale zekerheid leidt dit tot een structurele verlichting van f 30 mln.

Gebruik van informatie- en communicatietechnologie

Via inrichting van het project "frontoffice" en in het kader van het project Elektronische Heerendiensten (EHD) wordt onder meer gewerkt aan vergemakkelijking en versnelling van het proces van aangifte doen en betalen van omzet- en loonbelasting en aan de inrichting van een elektronische dienst voor informatievragen van ondernemers. Het betreft hier een meerjarenproject waarmee een structurele administratieve lastenverlichting van naar schatting enkele honderden miljoenen gulden is gemoeid.

6.2.8 Internationale gegevensuitwisseling en samenwerking

Door de toenemende internationalisering en digitalisering bewegen belastingplichtigen zich vaker in een internationale context. Voor het verkrijgen en het controleren van gegevens die van belang zijn voor de belastingheffing en invordering van belastingschulden is in toenemende mate een beroep op bijstand door buitenlandse belastingautoriteiten nodig.

Internationale uitwisseling van gegevens

Voor de afspraken tot automatische uitwisseling van inlichtingen met verdragspartners is het noodzakelijk een beeld te hebben van de informatiepositie van de Belastingdienst. Afgelopen jaar is een opzet gemaakt voor een inventarisatie van de bij de Belastingdienst aanwezige gegevens die voor uitwisseling beschikbaar zijn. Ook is gekeken naar de wensen die bij de Belastingdienst bestaan over gegevens uit het buitenland. In 2001 start deze inventarisatie. Doel is een betere selectie van de uit te wisselen gegevensstromen te bereiken.

Verdrag wederzijdse bijstand en Overeenkomst Douane informatiesysteem

De implementatie van het Verdrag Wederzijdse Bijstand (WBS) is voorbereid aan de hand van een implementatieplan. Dit verdrag breidt de mogelijkheden uit om bij strafrechtelijk onderzoek op eigen initiatief of op verzoek informatie uit te wisselen met andere lidstaten. Het betreft daarbij informatie over de juiste heffing van belastingen en over de voorkoming en bestrijding van strafbare feiten op terrein van fiscale en niet- fiscale douanewetgeving. Het verdrag schept extra mogelijkheden tot

grensoverschrijdende samenwerking (observatie, achtervolging, gecontroleerde aflevering en infiltratie).

Naast het WBS verdrag is in het implementatieplan tegelijkertijd de invoering van de Overeenkomst inzake het Douane Informatie Systeem (DIS) opgenomen. Deze overeenkomst maakt het mogelijk dat lidstaten meldingen van bepaalde waarnemingen invoeren in een geautomatiseerd Douane informatiesysteem. Gegevens die vanuit het WBS verdrag verkregen worden, worden als signalen in het DIS systeem opgenomen. Deze werkwijze moet leiden tot een verbetering van de doeltreffendheid van de samenwerkings- en controleprocedures van de douaneadministraties van de lidstaten. Doel is om ernstige overtredingen van nationale wetten te voorkomen, te onderzoeken en te vervolgen.

7 Facilitaire processen

7.1 Doelstellingen

Om de Belastingdienst goed te laten functioneren zijn ondersteunende processen als huisvesting, beveiliging, opleidingen en communicatie en niet in de laatste plaats automatisering cruciaal. Deze facilitaire processen worden binnen de Belastingdienst uitgevoerd door ondersteunende eenheden. Deze facilitaire eenheden zijn intern verzelfstandigd. Er zijn drie facilitaire bedrijven: het Automatiseringscentrum, het Centrum voor facilitaire dienstverlening en het Centrum voor kennis en communicatie. Het Automatiseringscentrum ondersteunt en adviseert op terrein van ICT. De producten en diensten op terrein van kennisoverdracht, personeelsontwikkeling, organisatie-ontwikkeling en communicatie vormen het takenpakket van het Centrum voor kennis en communicatie. Het Centrum voor facilitaire dienstverlening verzorgt de huisvesting, overige diensten (bijvoorbeeld beveiliging) en middelen (bijvoorbeeld meubilair).

De strategische doelstelling voor de facilitaire processen luidt:

- ***facilitaire processen dragen op een efficiënte effectieve en flexibele wijze bij aan de verwezenlijking van de doelen van de Belastingdienst***

7.2 Beleidsprioriteiten 2000: wat is er gerealiseerd?

7.2.1 Bedrijfsvoering van de facilitaire processen Inrichten interne klant-leveranciersverhouding

Binnen de Belastingdienst wordt gestreefd naar een voortdurende verbetering van de facilitaire dienstverlening. Door interne doorbelasting van de dienstverlening staan de aanbieder en de afnemer van ondersteunende producten en diensten in een professionelere en zakelijkere relatie. Nu direct betaald moet worden voor deze ondersteuning, maken de afnemers van de diensten een meer bewuste afweging. Dit verbetert de kostenefficiëntie.

Per 1 januari 2001 wordt gewerkt conform het systeem van interne doorbelasting. Het jaar 2000 is vooral benut voor het vaststellen van de tarieven voor de ondersteunende producten en diensten, voor het proefdraaien met doorbelasting en voor het op orde brengen van de bedrijfseconomische administratie. De eerste ervaringen van zowel de afnemende partijen als de interne leveranciers zijn positief.

Digitaal loket: vereenvoudiging inkoopprocedures

In 2000 is een eerste aanzet gegeven tot ontwikkeling van een digitaal facilitair loket. Voor de daartoe gemachtigde medewerkers betekent dit dat zij hun verzoeken om facilitaire ondersteuning bij één digitaal loket kunnen indienen. Zij kunnen vanaf hun werkplek het totale aanbod van diensten en middelen raadplegen, bestellen en elektronisch prestatieverklaringen geven.

7.2.2 Automatisering

Het heffen, innen en controleren van belastingen wordt steeds intensiever ondersteund door informatie- en communicatietechnologie. De beschikbaarheid van automatiseringssystemen is ook van belang voor dienstverlening aan belastingplichtigen.

Het Automatiseringscentrum van de Belastingdienst is verantwoordelijk voor een goede inrichting en beheer van de technische infrastructuur van de Belastingdienst. Tevens ontwikkelt, implementeert en beheert het Automatiseringscentrum applicaties voor het primaire proces. In 2000 is zeer veel werk verzet. Als belangrijkste punten kunnen genoemd worden de voorbereiding op de belastingherziening 2001, het ondersteunen van de eenheid Centrale Invoer in Heerlen, het douanesysteem Sagitta, en de grote bouwtrajecten voor Betaald Rijden, Reorganisatie Inningssysteem en het AanslagBelastingSysteem (ABS). Deze ontwikkelprojecten worden beschreven in de paragrafen 4.3 en 5.2. Hieronder wordt een aantal belangrijke ontwikkelingen op automatiseringsgebied beschreven die betrekking hebben op meer infrastructurele zaken en op de organisatie van het automatiseringsproces zelf.

Millennium

In 2000 heeft de afronding plaatsgevonden van de Millenniumoperatie. Door de intensieve voorbereiding in de voorafgaande jaren heeft deze tot weinig problemen geleid.

Euro

De invoering van de girale euro was voor de Belastingdienst belangrijker dan de invoering van de chartale euro in 2002. Toch is er ook in 2000 nog volop gewerkt aan aanpassing van de systemen en aan de voorbereiding op de chartale euro. De systemen van de Belastingdienst zijn geheel aangepast voor het verwerken van documenten in euro.

Omdat de aanpak bij de invoering van de girale euro succesvol is gebleken, is voor de definitieve overgang op euro per 1 januari 2002 gekozen voor nagenoeg dezelfde aanpak. Een van de belangrijke verschillen met de eerdere aanpassing aan de euro is dat nu ook de interne bedrijfssystemen over gaan op de euro.

Technische infrastructuur

De technische infrastructuur (TIS) is het samenstel van hardware en besturingssoftware van de Belastingdienst. De TIS is de ruggengraat van de systemen en processen die in het primaire proces worden gebruikt.

In 2000 zijn onder meer de functionaliteiten voor externe e-mail en workflowmanagement (LotusNotes) voorbereid. Hiermee wordt een betere ondersteuning geboden voor communicatie tussen groepen medewerkers met hetzelfde interesseveld of werkterrein. Daarnaast is in 2000 een aantal maatregelen

genomen om de technische infrastructuur beter beheersbaar te maken. Eén van de grootste problemen was de grote hoeveelheid wijzigingen die elk jaar in de TIS werden aangebracht. Om deze wijzigingen te kunnen beheersen is in 2000 een werkwijze geïntroduceerd waarin wordt gewerkt met een beperkt aantal releases waarin zowel de wijzigingen op infrastructureel als op applicatiegebied zijn opgenomen.

Beheer en exploitatie

De eisen aan beheer en de exploitatie van systemen worden binnen de Belastingdienst vastgelegd in service-niveau-overeenkomsten (SNO's). Aan deze eisen werd in het algemeen voldaan. De beschikbaarheid van de informatiesystemen was goed ondanks enkele incidenten die op eenheidsniveau verstorend werkten.

In 2000 is een geïntegreerde helpdesk opgezet ter ondersteuning van de medewerkers van de Belastingdienst. Zij kunnen daarmee bij één loket terecht met automatiseringsvragen. De bereikbaarheid van de helpdesk voldoet nog niet aan de wensen. In 2001 worden de nodige inspanningen verricht om de gemiddelde wachttijd terug te brengen van 60 seconden naar 30 seconden. Van de gemelde incidenten bij de helpdesk is 80% binnen 24 uur opgelost.

Een grote operatie was de verhuizing van het computercentrum naar een nieuwe lokatie in Apeldoorn. Door een goede planning en uitgebreid testen is dit vlekkeloos verlopen, zodat de eenheden en de klanten van de Belastingdienst hier niets van gemerkt hebben. Met de verhuizing is een bijdrage geleverd aan de continuïteit en betrouwbaarheid van de gegevensverwerking.

In 2000 heeft ook een concentratie-operatie van de computerruimten op eenheden plaatsgevonden. Het aantal te beheren computerruimten is gereduceerd van 260 naar 115. Hiermee is de beheersbaarheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van de informatiesystemen vergroot.

Beheer- en exploitatieproces en de Third Party Mededeling

De Belastingdienst heeft in de afgelopen jaren gericht gewerkt aan de verbetering van de procesinrichting van het beheer- en exploitatieproces binnen het Automatiseringscentrum. Aan dit verbetertraject is een Third Party Mededeling(TPM)-project van de Interne Accountantsdienst Belastingen (IAB) verbonden, dat moet leiden tot een goedkeurende mededeling over de opzet en werking van de beheer- en exploitatieorganisatie.

In de afgelopen jaren is de procesinrichting van het beheer- en exploitatieproces aanzienlijk verbeterd. Deze verbetering heeft geresulteerd in een positieve TPM over de opzet en werking gedurende 2000 van vijf processen, en over de opzet en het bestaan ultimo 2000 van vijf overige processen.

De Rekenkamer heeft in het rechtmatigheidsonderzoek 2000 positief geoordeeld over de voortgang in 1999 bij totstandkoming van deze TPM. Over de voortgang in 2000 heeft de Belastingdienst de Rekenkamer in de loop van het jaar geïnformeerd.

Verkorting doorlooptijd oplevering nieuwe en aangepaste systemen

De Belastingdienst streeft naar een zo kort mogelijke doorlooptijd in de systeemontwikkeling. In 2000 is een "ontwikkelstraat" ingericht, toegespitst op het

snel opleveren van kleine applicaties. Deze ontwikkelstraat voorziet in het uitvoeren van een integrale test, waarin zowel de functionele testen, de exploitatietesten en de acceptatietesten geïntegreerd worden uitgevoerd. Deze aanpak moet leiden tot een verlaging van de totaal benodigde testcapaciteit en een aanzienlijke verkorting van de doorlooptijd voor het opleveren van nieuwe en aangepaste informatiesystemen.

7.2.3 Kennis en communicatie

Leernet

In oktober 2000 is de eerste toepassing van Leernet Inkomstenbelasting 2001 beschikbaar gekomen. Leernet is een toepassing die op het intranet van de Belastingdienst wordt aangeboden. Het biedt medewerkers de mogelijkheid zich bij te scholen op het terrein van de Belastingherziening 2001. De informatieverstrekking wordt zoveel mogelijk op maat gemaakt. Dat betekent dat de medewerker zelf de informatie kiest die hij nodig acht om zijn taak goed uit te kunnen voeren. Het Leernet stelt de gebruiker ervan tevens in staat te beoordelen of hij de aangeboden informatie begrijpt.

Huisstijl en elektronische communicatie

Om zowel belastingplichtigen als medewerkers beter te ondersteunen, heeft de Belastingdienst de laatste jaren sterk ingezet op het gebruik van elektronische communicatiemiddelen. Voor de laagdrempeligheid van deze communicatievoorzieningen is het van groot belang dat de Belastingdienst een herkenbaar en consistent "gezicht" heeft. Bij belastingdienstmedewerkers was er echter onvoldoende inzicht in de huisstijlkaders en -richtlijnen waarbinnen producten konden worden ontwikkeld. Het vastleggen van huisstijlrichtlijnen voor deze elektronische middelen is in 2000 één van de speerpunten geweest. Deze zijn gepubliceerd in de digitale Huisstijlwijzer Belastingdienst, die eind 2000 is geïntroduceerd. De toepassing van de richtlijnen is tot uitdrukking gekomen in een vernieuwde vormgeving voor de Internetsite. Deze is als eerste doorgevoerd in de site over het nieuwe belastingstelsel.

7.2.4 Informatiebeveiliging

Basisbeveiligingsniveau

De nadruk in het informatiebeveiligingsbeleid heeft in het jaar 2000 gelegen op het uitvoeren van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer uit het rapport "Omgaan met onzekerheden" van november 1999. Daartoe is het Programma Aandacht voor Risicobeheersing, Gegevensbeveiliging en Integriteit (ARGI) ingericht.

Kern van het informatiebeveiligingsbeleid is het begrip "aanvaardbaar risico". Informatiebeveiliging vergt een permanente afweging van beveiligingsaspecten versus andere bedrijfsdoelstellingen en beschikbare middelen. Daarbij spreekt het voor zich dat beveiligingseisen voor de Belastingdienst zwaar wegen. Risicobeheersing staat centraal: het permanent monitoren van en wegen van risico's en kwetsbaarheden en op basis daarvan treffen van maatregelen. Producten, instrumenten en procedures worden afgezet tegen de bijdrage die ze hebben aan risicobeheersing. Ook is als uitgangspunt vastgesteld dat informatiebeveiligingsmaatregelen zodanig gekozen moeten worden dat ze begrijpelijk en tevens uitvoerbaar moeten zijn. Een zeer groot deel van de informatiebeveiligingsrisico's ligt bij de eenheden van de Belastingdienst. Voor deze eenheden is een set normen, het zogenoemde basisbeveiligingsniveau,

vastgesteld. De eenheden worden op het halen van de normenset getoetst (c.q. gecertificeerd). De start hiervan is voorzien in de loop van 2001.

Fysieke beveiliging

In het kader van fysieke beveiliging is in 2000 in een van de gebouwen van de Belastingdienst een pilot smartcard gestart. De resultaten van deze pilot zijn van belang voor de invoering in 2001 van deze smartcard voor de hele Belastingdienst.

Per ultimo 2000 zijn alle panden van de Belastingdienst, voorzover nog nodig, aangepast aan het basisbeveiligingsniveau. De aanpassingen hadden onder andere te maken met het aanbrengen en installeren van bewegingsmelders en kaartleessystemen.

Beveiligde koppelingen

Binnen informatiebeveiliging wordt momenteel uitgegaan van het concept logisch gesloten technische infrastructuur. De behoefte aan gegevensuitwisseling met derden, zowel klanten, intermediairs als andere overheidsdiensten, neemt toe. Een in 2000 gestart project richt zich op een nieuw dan wel gewijzigd concept om in deze behoefte te voorzien. Voor wat betreft de beveiliging wordt daarbij het principe van aanvaardbaar risico gehanteerd. Dit houdt in dat bepaalde applicaties en gegevens nooit door middel van een directe koppeling vanuit een lokatie buiten de Belastingdienst kunnen worden benaderd.

De autorisatie van gebruikers is een belangrijk onderdeel in de informatiebeveiliging. In 2000 is een nieuw aanvraagproces geïntroduceerd, dat een aanmerkelijke versnelling inhoudt.

Testteam

In het kader van het beveiligingsprogramma ARG1 is binnen de Belastingdienst een testteam operationeel. Dit team heeft in drie kwartaalperiodes verschillende aspecten van de beveiligingsschillen op zwakke plekken "getest". In de bepaling van de te testen objecten in 2000 is het externe afbreukrisico primair gesteld.

Op het terrein van de logische toegangsbeveiliging is de website van de Belastingdienst getest. In de loop van 2000 zijn drie testen op de site uitgevoerd. Hierbij is de gebruikelijke werkwijze van hackers gesimuleerd. De ingeschakelde deskundigen zijn er telkens niet in geslaagd zich op ongeoorloofde wijze toegang tot de site te verschaffen.

Op het gebied van externe koppelingen van de Belastingdienst met de buitenwereld zijn de inbelmogelijkheden getest. Voor regelmatig onderhoud door leveranciers van automatiseringshulpmiddelen heeft de Belastingdienst inbelmogelijkheden geschapen. Zo kan het noodzakelijke onderhoud op afstand plaatsvinden. Uit de testen op beveiliging van deze inbelvoorziening komt naar voren dat deze van voldoende niveau.

Op het terrein van de fysieke toegangsbeveiliging is een pilot gestart waarbij enkele eenheden op twee aandachtsgebieden binnen fysieke toegangsbeveiliging getest zijn. Enerzijds is dit de werking van de toegangsbeveiliging inclusief de alertheid van de medewerkers op het aanspreken van "bezoekers" en anderzijds het naleven van de richtlijnen voor clean desk. Binnen deze pilot is veel aandacht besteed aan afstemming met de verantwoordelijken en de medezeggenschap. Deze aandacht is

noodzakelijk om eventuele gevoeligheden in een zo vroeg mogelijk stadium te onderkennen en te ondervangen.

Bij de betreffende eenheden hebben de testen over het algemeen geleid tot meer aandacht voor beveiliging, aandacht voor de werking van de beveiligingsmaatregelen en acties op het terrein van naleven van het clean desk-beleid.

7.2.5 Verdere ontwikkeling van het milieubeleid

Begin 2000 is de "Milieubeleidsverklaring Belastingdienst" vastgesteld. Deze omvat de intentie om te komen tot een vermindering van de belasting van het milieu. De verklaring is bedoeld om het commitment van het management vorm te geven. In deze verklaring is aangegeven welke milieudoelstellingen de Belastingdienst zichzelf stelt. Hiermee is de eerste stap gezet richting een goed werkend milieuzorgsysteem conform de verplichting uit het derde Nationaal Milieubeleidsplan. De officiële start van het milieuzorgsysteem heeft begin 2001 plaatsgevonden.

Na de vaststelling van de milieubeleidsverklaring is invulling gegeven aan de vereiste vervolgstappen tot het verder inrichten van het milieuzorgsysteem. Zo is in 2000 het basisdocument milieuzorgsysteem Belastingdienst 2000 opgesteld waarin wordt geanalyseerd welke beheersingsmaatregelen worden toegepast en welke verbetermogelijkheden er zijn. Daarnaast is in 2000 een meerjarenplanning milieuzorg, een communicatie- en implementatieplan en een handboek milieuzorgsysteem Belastingdienst opgesteld. Deze documenten hebben als doel het milieubeleid onder de aandacht van medewerkers te krijgen. De milieujaarplanning wordt opgenomen in de planning en controlcyclus.

7.3 Onderzoeken Algemene Rekenkamer Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksoverheid

Op basis van het Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksoverheid (VIR) worden op de geautomatiseerde systemen van de Belastingdienst afhankelijkheids- en kwetsbaarheidsanalyses (A&K-analyses) uitgevoerd. De Belastingdienst hanteert daarbij voor alle systemen een basisbeveiligingsniveau, dat waar nodig op basis van specifieke risico's kan worden uitgebreid. De Algemene Rekenkamer heeft in zijn onderzoek geconcludeerd dat voor het merendeel van de systemen een basisbeveiligingsniveau vastgesteld kan worden dat voldoet aan het aanvaardbare risiconiveau. Op basis hiervan wordt naar verwachting voor alle systemen het basisbeveiligingsniveau vastgesteld, dat vervolgens als uitgangspunt dient voor de uit te voeren analyses.

Materieel beheer

De Rekenkamer heeft in 2000 aanbevelingen gedaan voor het verbeteren van het materieelbeheer van kunstvoorwerpen, audiovisuele apparatuur en inventaris. Voor de registratie en beheer van kunstvoorwerpen zijn de nodige maatregelen genomen. Voor kunst is er een intern controleplan (ICP) op het beheer en de uitgifte. Een registratiesysteem voor kunstvoorwerpen in een aantal regio's gerealiseerd en wordt bij de overige regio's op dit moment geïmplementeerd.

8 Personeel en bedrijfsvoering

8.1 Doelstelling

Het personeelsbeleid is erop gericht te bewerkstelligen dat de Belastingdienst voortdurend beschikt over voldoende, deskundige en betrokken medewerkers. Een concurrerende positie op de arbeidsmarkt en het optimaal inzetten en ontwikkelen van de capaciteit van de medewerkers zijn om die reden essentieel. Een juiste inzet van mensen en middelen moet resulteren in een effectieve bedrijfsvoering.

Het belang van de bedrijfsvoering is verwoord in de volgende strategische doelstelling:

• <i>doeltreffend en doelmatig werken</i>

8.1.1 Beleidsprioriteiten

In het bedrijfsplan 2000 - 2004 is een aantal ontwikkeldoelen vastgelegd voor het personeels- en arbeidsmarktbeleid en voor de bedrijfsvoering.

De ontwikkeldoelen voor het personeels- en arbeidsmarktbeleid zijn de volgende:

- Het verwerven en behouden van een concurrerende positie op de arbeidsmarkt;
- Het beschikken over een flexibel personeelsbestand;
- Het realiseren van een efficiënte inzet van het personeel;
- Het continu bevorderen van de kwaliteit van het personeel;
- Het streven naar personeelsmotivatie.

Op het gebied van bedrijfsvoering en besturingsinstrumenten zijn de volgende ontwikkeldoelen vastgelegd:

- Invoering van een resultaatgericht besturingsmodel;
- Verbetering van de informatievoorziening door invoering van een geïntegreerd standaardsoftwarepakket;
- Concentreren van beheerstaken rond de bestuurlijke informatievoorziening in één beheersorganisatie.

8.2 Personeels- en arbeidsmarktbeleid

8.2.1 De Belastingdienst als werkgever

Algemeen

Het verwerven én behouden van een concurrerende positie op de arbeidsmarkt is gezien de huidige situatie op de arbeidsmarkt een belangrijke opgave.

Elke organisatie wil zich profileren als aantrekkelijke werkgever. De Belastingdienst profileert zich niet alleen met goede arbeidsvoorwaarden maar ook met inhoudelijk aantrekkelijk en afwisselend werk. Want voor het binnenhalen van potentiële medewerkers zijn arbeidsvoorwaarden weliswaar belangrijk; voor het boeien en behouden van medewerkers vormt een aantrekkelijk werkpakket een noodzakelijke voorwaarde.

Aanpassing arbeidsvoorwaarden

De Belastingdienst heeft de arbeidsvoorwaarden in het jaar 2000 verder verbeterd, aangepast en voor een deel gedereguleerd. Te denken valt onder meer aan een verbetering van de studiefaciliteiten, het instellen van duale leertrajecten en het verbeteren van de regeling voor kinderopvang. Differentiatie van arbeidsvoorwaarden is in beginsel ook mogelijk tussen verschillende onderdelen van de Belastingdienst; in de regeling Knelpunten Arbeidsmarkt zijn aanvullende maatregelen opgenomen om het werken bij onderdelen die te kampen hebben met problemen bij het aantrekken van personeel extra aantrekkelijk te maken. Het is overigens wel de bedoeling deze regeling zo beperkt mogelijk toe te passen. Voordat een beroep op deze regeling kan worden gedaan, moet vastgesteld zijn dat alternatieve maatregelen - zoals het verplaatsen van werk naar andere onderdelen - geen oplossing kunnen bieden.

De arbeidsvoorwaarden kunnen voor een deel individueel worden ingericht. Binnen de Belastingdienst heeft het Automatiseringscentrum al sinds 1998 de mogelijkheid om onderdelen uit het arbeidsvoorwaardenpakket uit te ruilen zoals méér werken tegen bijvoorbeeld een vergoeding voor de aanschaf van een PC. In 2000 is gewerkt aan de introductie van Individuele Keuzemogelijkheden in het ArbeidsvoorwaardenPakket (IKAP) per 1-1-2001 voor de gehele Belastingdienst. Hiermee loopt de Belastingdienst vooruit op de rijksbrede introductie van IKAP in 2002.

Werving en selectie

De Belastingdienst wil zich optimaal positioneren op de arbeidsmarkt om nu en in de toekomst in de personeelsbehoefte te kunnen voorzien. Dat betekent dat de Belastingdienst actief en slagvaardig moet opereren. In het jaar 2000 zijn recruiters ingezet om te werven voor de Belastingdienst. Deze recruiters vertegenwoordigen de Belastingdienst op beurzen en verzorgen presentaties op universiteiten en hogescholen.

Internet wordt een steeds belangrijker medium bij de werving van personeel. De wervingssite van de Belastingdienst wordt daarop regelmatig aangepast. Zo kan er gesolliciteerd worden via deze site en kan uitgebreide informatie worden verkregen over vacatures, de organisatie en de arbeidsvoorwaarden van de Belastingdienst en de loopbaanmogelijkheden.

In 2000 zijn enkele specifieke wervingsacties gehouden. Zo zijn medewerkers geworven voor de douanedistricten Hoofddorp en Rotterdam. Deze wervingsactie leverde 2200 kandidaten op. Inmiddels zijn ruim 500 kandidaten aangenomen.

Interne arbeidsmarkt benutten

De Belastingdienst kent ook een aanzienlijke *interne arbeidsmarkt*: binnen een zo grote organisatie is het een uitdaging om de eigen medewerkers optimaal in te zetten. Loopbaanpaden, scholing, opleidingen en interne mobiliteit zijn essentieel.

In het afgelopen jaar zijn maatregelen genomen om te voorkomen dat Belastingdienstspecifieke opleidingseisen belemmerend werken in de door groei van medewerkers, maar zonder het kwaliteitsniveau aan te tasten. Door groei van medewerkers wordt verder bevorderd door een verruiming en flexibilisering van studiefaciliteiten.

Arbeidsmotivatie

Goed geïnformeerde, opgeleide én begeleide medewerkers zijn meer betrokken bij hun werk en beter in staat hun werkzaamheden te verrichten. De Belastingdienst hecht veel waarde aan wat er leeft onder het personeel. In 2000 is voor de tweede maal een landelijke personeelsmonitor gehouden. In deze monitor wordt gevraagd naar de mening van medewerkers over diverse aspecten van het werken bij de Belastingdienst. Op basis van deze monitor worden vervolgens knelpunten aangepakt. De monitor is uitgezet bij ruim 4100 medewerkers en de respons bedroeg 70%. Punten van aandacht zijn de werkdruk, interne communicatie en het management boven het niveau van de direct leidinggevende. Als positief worden genoemd de werkinhoud, werksfeer en collegialiteit en de secundaire arbeidsvoorwaarden. Medewerkers zijn alles bij elkaar duidelijk positief over hun werk bij de Belastingdienst. De betrokkenheid bij de Belastingdienst is groot en de Belastingdienst wordt aangemerkt als een goede werkgever.

Ook is in 2000 gestart met een project arbeidsmotivatie. Doelstelling hiervan is om een beter beeld te krijgen van wat medewerkers van de Belastingdienst nu daadwerkelijk boeit en bindt aan de organisatie en wat ze ervaren als aandachts- en knelpunten. Het project heeft een aantal resultaten opgeleverd zoals interviews met medewerkers van de Belastingdienst en een essaybundel over arbeidsmotivatie. In de eerste helft van 2001 wordt de analyse over arbeidsmotivatie afgerond. Op basis van de uitkomsten worden voorstellen gedaan voor arbeidsmarkt- en personeelsbeleid.

Kinderopvang

Kinderopvang vormt een belangrijke voorwaarde voor de combinatie van arbeid en zorg. De Belastingdienst heeft in 2000 gezorgd dat er voldoende financiële ruimte is om aanvragen voor kinderopvangplaatsen voor medewerkers te honoreren. Helaas vormt het onvoldoende aanbod van plaatsen nog wel eens een knelpunt.

In 2000 is besloten de bemiddeling van de kinderopvang uit te besteden aan een bemiddelingsorganisatie. Hiermee kan de uitvoering van de regeling kinderopvang worden gewaarborgd op een doelmatige en professionele wijze.

8.2.2 Personele doelstellingen

Ziekteverzuim

Begin 2000 is -mede gelet op de realisatiecijfers over het jaar 1999 - geconstateerd dat de eerder vastgestelde doelstelling van 5% niet realistisch is. Om die reden is de doelstelling gewijzigd. Als nieuwe doelstelling is geformuleerd dat het verzuimpercentage 0,5% lager ligt dan het verzuimpercentage van de betreffende doelgroep in het jaar daarvoor.

Echter ook deze bijgestelde doelstelling is niet gerealiseerd. Het verzuimpercentage is toegenomen. Dit komt overeen met de algemeen maatschappelijke trend van een stijgend ziekteverzuim. In het jaar 2001 wordt het beleid heroverwogen. Daarbij

wordt de aandacht voor onderwerpen als preventie, reïntegratie en werkdruk verder geïntensiveerd.

Binnen de Belastingdienst is door TNO Arbeid onderzoek verricht naar werkdruk, als onderdeel van een rijksbreed onderzoek. Tegelijkertijd zijn (per divisie) plannen opgesteld om de beheersing van werkdruk nader op lokaal niveau uit te werken en te komen tot maatregelen ter voorkoming van te hoge werkdruk.

De problematiek rond RSI heeft veel aandacht gekregen. Met de inzet van extra reïntegratiemiddelen en voorlichting aan alle medewerkers wordt getracht RSI te voorkomen. Verder draagt het management met een actieve opstelling bij aan het terugdringen van klachten en uitval door RSI onder medewerkers.

Emancipatiebeleid

Het aandeel vrouwen binnen de Belastingdienst is licht gestegen, van 28,1% in 1999 naar 29,0% in 2000. Van het totale aantal vrouwen bij de Belastingdienst heeft 14,5% een hogere functie (schalen 10 en hoger). Ook dit aandeel is licht gestegen; in 1999 was dit aandeel 13,9 %. Het aandeel vrouwen in schaal 12 en hoger bedraagt 6,1%.

De Belastingdienst blijft de aandacht richten op de instroom van vrouwen in het algemeen en doorstroom van vrouwen naar hogere functies. Het stimuleren van de deelname aan loopbaanprogramma's en verbeteren van de kinderopvangregelingen dragen hieraan bij.

Etnische minderheden

De Belastingdienst wil dat het personeelsbestand een afspiegeling van de maatschappij vormt. Een pluriform personeelsbestand van mannen en vrouwen, jongeren en ouderen, autochtoon en allochtoon is het streven. Op basis van de Wet stimulering arbeidsdeelname minderheden (Wet Samen) wordt de etnische achtergrond van medewerkers van de Belastingdienst geregistreerd. Het aantal medewerkers met een etnische achtergrond is in 2000 gestegen tot 6,9% van het totale personeelsbestand (was in 1999 6,3%). Specifieke wervingsactiviteiten gericht op minderheden alsmede het project gericht op de arbeidsdeelname van vluchtelingen met een permanente verblijfsvergunning dragen bij aan dit resultaat.

Integriteit

In 2000 is in het project integriteit een start gemaakt met uitvoering van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer in het rapport "Omgaan met vertrouwelijke gegevens bij de Belastingdienst" (november 1999). Aandacht voor de integriteit van medewerkers, maar ook voor de organisatorische context waarbinnen ambtelijke integriteit gestalte moet krijgen, staan daarbij voorop. Alle maatregelen en instrumenten die op het gebied van integriteit ontwikkeld worden, zijn bedoeld om de professionele verantwoordelijkheid van medewerkers te versterken, de bewustwording ten aanzien van integriteitsvraagstukken te vergroten en de cultuur met betrekking tot het omgaan met integriteitsvragen binnen de Belastingdienst te beïnvloeden.

Besloten is om bij alle directies en op grotere eenheden van de Belastingdienst een vertrouwenspersoon integriteit aan te stellen. De rechtspositionele basis voor aanstelling, werkwijze, taken en bevoegdheden van vertrouwenspersonen is in 2000 geregeld en met de daadwerkelijke werving en selectie van vertrouwenspersonen is in het najaar een aanvang gemaakt. Tevens zijn een

opleidingsmodule en een intervisie-programma voor vertrouwenspersonen integriteit ontwikkeld die beide in het voorjaar van 2001 van start gaan.

Naast de reeds bestaande dilemmatrainingen is een nieuw trainingstraject "managen van integriteit" voor leidinggevenden ontworpen. De trainingen vinden plaats in de periode januari 2001 tot oktober 2001. Alle 1600 leidinggevenden binnen de Belastingdienst - de training is voor iedere leidinggevende verplicht gesteld - zijn inmiddels benaderd voor deelname aan het trainingstraject.

Meldingen integriteitsincidenten

In 2000 zijn 47 meldingen ontvangen in het kader van de Gedragslijn strafbare feiten begaan door ambtenaren van de Belastingdienst. Hoewel dit aantal een stijging vormt ten opzichte van 1999, is het aantal gevallen dat uiteindelijk leidt tot strafrechtelijke vervolging beperkt en vergelijkbaar met voorgaande jaren. Dat het aantal gemelde integriteitsincidenten is gestegen, is in belangrijke mate toe te schrijven aan het feit dat thans alle meldingen worden geregistreerd. Na beoordeling en - zo nodig - feitenonderzoek blijkt overigens in het merendeel van de gevallen dat van een strafbaar feit geen sprake is. Indien dat wel het geval is, wordt aangifte gedaan bij het openbaar ministerie en volgt meestal een strafrechtelijk onderzoek.

Tabel 34: Overzicht van de gemelde integriteitsincidenten

Soort integriteitsincident	1999	2000
Diefstal / verduistering / heling	7	6
Fiscale delicten	2	3
Schending geheimhoudingsplicht	6	9
Interne voorschriften	1	3
Criminele contacten	6	4
Ongeoorloofde nevenwerkzaamheden	3	2
Valsheid in geschrifte	-	4
Omkoping	-	4
Verdovende middelen	-	4
Overige	5	8
Totaal	30	47

Afhandeling integriteitsincidenten

In 2000 werden 48 integriteitsincidenten afgehandeld, die als volgt zijn onder te verdelen:

- Er werden 14 (1999: 11) strafrechtelijke onderzoeken ingesteld, waarvan 10 (1999: 7) uitmondten in een proces-verbaal dat werd aangeboden aan het openbaar ministerie als basis voor eventuele strafvervolging.
- In 34 gevallen werd het integriteitsincident tuchtrechtelijk afgehandeld. Daarvan leidden 17 gevallen tot tuchtrechtelijke actie, terwijl de overige 17 daartoe geen aanleiding vormden.

Aan het eind van 2000 waren 18 gevallen nog in behandeling.

Van het Openbaar Ministerie werden zeven afdoeningsberichten ontvangen van een strafvervolging. In twee gevallen bleek onvoldoende bewijs te zijn geleverd voor een succesvolle vervolging en volgde daarom vrijspraak, twee zaken werden geseponeerd vanwege de zware tuchtrechtelijke sancties die waren of zouden worden opgelegd, in twee zaken kwam het tot een veroordelend vonnis en in één

geval aanvaardde een verdachte een transactievoorstel. Aan het eind van 2000 waren nog vijf strafzaken bij het OM in behandeling.

Medezeggenschap

Bij de invoering van de Wet op de ondernemingsraden (WOR) is in het Sectoroverleg Rijk afgesproken om twee jaar na de inwerkingtreding van de WOR de bijzondere commissies op te heffen.

Met het oog hierop heeft de directeur-generaal Belastingdienst op 9 februari 2000 het Georganiseerd Overleg Belastingdienst (GOBD) ingesteld. De vier centrales zijn daarin ieder met twee personen (en twee plaatsvervangers) vertegenwoordigd.

Tot het taakgebied van de centrales behoort het overleg over voorstellen tot invoering of wijziging van regelingen waaruit voor individuele ambtenaren rechten of verplichtingen voortvloeien. Ook wordt overleg gevoerd over de personele gevolgen van belangrijke reorganisaties.

Naast het overleg met het GOBD functioneert op centraal niveau het overleg met de Centrale groepsondernemingsraad Belastingdienst (CGOR). In dat overleg wordt gesproken over medezeggenschapsaangelegenheden.

In november 1999 werden verkiezingen voor ondernemingsraden bij eenheden van de Belastingdienst gehouden. Dit heeft er toe geleid dat ook voor de CGOR nieuwe leden zijn verkozen, waardoor op 1 april 2000 de CGOR aan zijn tweede zittingsperiode is begonnen

In 2000 hebben zeven overlegvergaderingen met het GOBD plaatsgevonden, terwijl met de CGOR elf keer overleg is gevoerd. Naast formele overlegvergaderingen is er ook veelvuldig informeel of thematisch overleg. De centrales in het GOBD en de CGOR plegen overleg met elkaar om tot afstemming over bepaalde onderwerpen te komen.

8.3 Bedrijfsvoering

Resultaatgericht besturingsmodel

In de Belastingdienst wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuw besturingsmodel. In dit besturingsmodel staat het sturen op resultaat centraal. De externe aanleiding voor een nieuw besturingsmodel is het interdepartementale beleidsonderzoek (IBO) naar de bedrijfsvoering van de Belastingdienst, waaruit bleek dat de besturingswijze op een aantal punten meer resultaat gericht kan zijn. Een tweede impuls voor een nieuw besturingsmodel komt uit het VBTB-traject. In het model wordt namelijk een relatie gelegd tussen de beoogde effecten, de resultaten en de inzet van mensen en middelen.

De interne aanleiding is te vinden in de relatie met het in ontwikkeling zijnde procesgeoriënteerde organisatiemodel van de Belastingdienst ("Strax") en het verleggen van de besturingsaandacht van input naar output.

In samenhang met de introductie van het nieuwe besturingsmodel wordt de invoering van het baten-lastenstelsel voorbereid; per 1 januari 2003 wordt de Belastingdienst een baten-lastendienst.

Voor de ontwikkeling van het nieuwe besturingsmodel zijn in 2000 pilots ingericht bij het douanedistrict Arnhem en de eenheid Ondernemingen Nijmegen. De

uitgevoerde werkzaamheden bij het douanedistrict Arnhem resulteren in een vernieuwd managementcontract 2001 en verbeterde stuurinformatie.

De pilot in Nijmegen richt zich op een deel van het uitvoerend proces, het intensief toezicht en opsporing. In de pilot is met name onderzoek verricht naar de competenties van medewerkers. Dit leidt met ingang van 2001 als eerste resultaat tot een meer gerichte inzet van medewerkers.

Het project voor de ontwikkeling van het baten-lastenstelsel omvat een scala aan deelprojecten. Hiervan zijn de belangrijkste het opstellen van de openingsbalans per 1 januari 2003, de herinrichting van de financiële administraties, de ontwikkeling van het financieel besturingsmodel en de inrichting van de financiële relatie met het kerndepartement.

Evaluatie- en organisatieonderzoek

Aanvullend op de gestandaardiseerde bestuurlijke informatieverzorging voert de Belastingdienst doorlichtingen, interne audits, heroverwegings- en evaluatieonderzoeken van processen en organisatieonderdelen uit.

Wat de audits betreft is in 2000 het accent gelegd op het uitvoeren van veranderingsondersteunende en managementaudits. Een overzicht van de evaluatieonderzoeken en doorlichtingen is als bijlage 2 bij dit Beheersverslag opgenomen.

Verbetering van de informatievoorziening door invoering van een geïntegreerd standaardsoftwarepakket

Beoogd wordt de informatievoorziening te organiseren met behulp van een standaardsoftwarepakket voor enterprise resource planning (ERP). In 1999 zijn de eerste toepassingen in gebruik genomen voor facilitaire, logistieke en ondersteunende processen. In 2000 is de inzet van deze toepassingen geoptimaliseerd en zijn uitbreidingen gepleegd voor tijdwerkregistratie. Bij het overgrote deel van de Belastingdienst is nu de tijdwerkregistratie met dit pakket ingevoerd.

Concentreren van beheerstaken rond de bestuurlijke informatievoorziening in één beheersorganisatie

Bestuurlijke informatie ontstaat op veel verschillende plaatsen binnen de organisatie. Centralisering van de informatievoorziening heeft voordelen. Het leidt tot kwaliteitsverbetering en kostenbesparing, doordat de beschikbare expertise beter wordt benut. Dit zijn de belangrijkste conclusies uit een door PriceWaterhouseCoopers in 2000 uitgevoerde haalbaarheidsstudie. Geadviseerd wordt om een informatiemakelaar te laten bemiddelen tussen vraag en aanbod. Onderzocht wordt of in 2001 kan worden begonnen met de geleidelijke invoering van één beheersorganisatie.

Deel 2 - Resultaten primair proces naar belastingmiddel

1 Belastingen naar inkomen en vermogen

1.1 Inkomstenbelasting

1.1.1 Wet- en procesontwikkelingen

Vorbereiding invoering belastingherziening 2001

De invoering van de nieuwe Wet Inkomstenbelasting 2001 heeft grote gevolgen voor de bedrijfsprocessen van de Belastingdienst. Een groot aantal systemen ondergaat aanpassingen.

De eerste aandacht richtte zich in 2000 op de veranderingen die al meteen in januari 2001 gevolgen hebben, zoals de voorlopige aanslagregeling, de invoering van de heffingskortingen en de aanvraag en uitbetaling van voorlopige teruggaven. In verband met de invoering van de nieuwe belastingwetgeving zijn daarnaast ca. 500 besluiten die zijn genomen onder de Wet IB 1964, beoordeeld op hun belang voor de toepassing van de Wet IB 2001.

Voorlopige Teruggave

De introductie van de heffingskortingen heeft ingrijpende gevolgen voor het proces van de voorlopige teruggaaf (VT). Een deel van de heffingskortingen wordt niet via de werkgever verrekend. Belastingplichtigen kunnen de Belastingdienst om uitbetaling vragen via een VT. Dit heeft geleid tot een stijging van het aantal VT's. Voor een deel gaat het hier om belastingplichtigen die niet eerder met de Belastingdienst te maken hebben gehad.

Geautomatiseerde voorlopige aanslagen

De geautomatiseerde voorlopige aanslagen (AVAR) zijn berekend op basis van de meest recente historische gegevens. Door de overgang op het nieuwe belastingstelsel kan een deel van deze aanslagen afwijken van de werkelijk verschuldigde bedragen. Bij de AVAR-aanslag 2001 is daarom een bezwaarformulier gevoegd, waarbij een verbeterde schatting kan worden gedaan, rekening houdend met het nieuwe systeem.

Inmiddels is door de Staatssecretaris van Financiën besloten tot een betalingskorting en een vergoeding van kosten voor externe adviseurs bij bezwaarschriften.

Harmonisatie van het ondernemersbegrip

In het voorjaar van 2000 is, in het kader van het project Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteit, door de Commissie Stevens een rapport uitgebracht over een verdergaande harmonisatie van het ondernemersbegrip in de fiscaliteit en de

sociale zekerheidswetgeving. Dit speelt onder meer voor de zogenoemde zelfstandige zonder personeel en zijn eventuele opdrachtgevers. Eén van de door het kabinet overgenomen aanbevelingen uit dit rapport is dat belanghebbenden zekerheid vooraf kunnen krijgen over de sociale zekerheid en de fiscale status van een arbeidsrelatie. Daartoe is door de Belastingdienst in 2000 een project gestart, waardoor aan belanghebbenden met ingang van 1 januari 2001 deze zekerheid vooraf kan worden verstrekt. Dit gebeurt via een Beschikking arbeidsrelatie.

Aanpassing selectieregels

Computerprogramma's selecteren op basis van ingegeven criteria de aangiften die nader onderzocht moeten worden. Jaarlijks wordt voor het bijstellen van de selectieregels voor het volgende belastingjaar een steekproef op de aangiftebiljetten uitgevoerd. Omdat de risico's ten gevolge van de invoering van de belastingherziening 2001 sterk zullen veranderen, is besloten dat de steekproef 2000 achterwege kan blijven. De risico's die ontstaan door de invoering van de belastingherziening 2001 zijn onderzocht aan de hand van de wetteksten.

Voor het belastingjaar 2000 zijn geen nieuwe doelgroepacties vastgesteld. De doelgroepacties Hypotheekrente en Verhuur onroerende zaken worden voortgezet.

1.1.2 Resultaten primair proces

Tabel 35: Ontvangen inkomstenbelasting

	1999	2000
Ontvangen inkomstenbelasting (x f 1 mln.)	- 2.609	- 1.940

Indien er vermoedelijk recht bestaat op teruggaaf van teveel ingehouden (loon)belasting, kan een verzoek worden ingediend om dit bedrag reeds gedurende het betreffende jaar uitgekeerd te krijgen in de vorm van een voorlopige teruggaaf. Per saldo wordt daardoor meer inkomstenbelasting teruggegeven dan ontvangen. Dit verklaart de negatieve bedragen in de tabel.

Voorlopige aanslagen

Het beleid van de Belastingdienst is er op gericht om het moment van het opleggen van een aanslag zo dicht mogelijk te leggen bij het moment waarop het belastbaar feit zich voordoet.

Tabel 36: aantal voorlopige aanslagen

	1999	2000
Voorlopige teruggaven	1.284	1.315
Overige negatief	4.232	4.615
Positief	2.835	2.946
Totaal	8.351	8.876

Vooruitlopend op de definitieve afrekening kan de Belastingdienst bij belangrijke afwijkingen tussen verschuldigde en ingehouden belasting één of meer voorlopige aanslagen opleggen. Deze aanslagen worden voor een belangrijk deel geautomatiseerd aangemaakt op basis van historische gegevens. Daarnaast worden (nadere) voorlopige aanslagen opgelegd bij binnenkomst van

schattingsformulieren van ondernemers en aangiftebiljetten. Bij de definitieve aanslagregeling worden daarom weinig hoge aanslagen opgelegd, anders dan uit correctie.

Tabel 37: opgelegde bedragen (x f 1 mln.)*

	1999	2000
Voorlopige aanslagen	-2.809	-4.112
Definitieve aanslagen	-191	417
Navorderingen	314	388

* exclusief handmatige aanslagen (penposten)

Definitieve aanslagen

In 2000 zijn 7,8 miljoen definitieve aanslagen opgelegd, 1 miljoen meer (+14,4%) dan het jaar hiervoor. De stijging doet zich zowel voor bij particulieren als bij ondernemingen (+13,8%, resp. +17,2%). Deze stijging hangt samen met de relatief hoge beginvoorraad en de hiervoor genoemde toename van het klantenbestand.

De productiestijging kon worden gerealiseerd door meer aangiften geautomatiseerd af te doen. Het percentage aangiften bij particulieren dat handmatig beoordeeld is daalde daardoor bijvoorbeeld van 41% naar 29%. Door de verbeterde selectie van de meest risicovolle aangiften zijn er zowel absoluut als relatief meer aangiften gecorrigeerd en steeg het totaal gecorrigeerd bedrag.

Van de aangiften (alle belastingjaren) is in 2000 92,8% binnen één jaar na binnenkomst verwerkt. In 1999 was dat 95,6%.

Dividendgegevens over de jaren 1997 en 1998 zijn langs geautomatiseerde weg ter beschikking gesteld aan de eenheden als vergelijkingsmateriaal bij de beoordeling van aangiften. De meest risicovolle gegevens zijn automatisch geselecteerd. Omdat de aangiften voor deze jaren voor een belangrijk deel al definitief vastgesteld waren, heeft dit geleid tot een grote toename van het aantal navorderingen (+53%) tot 49.000.

1.2 Vermogensbelasting

1.2.1 Resultaten primair proces

Tabel 38: Belastingontvangen vermogensbelasting

	1999	2000
Belastingontvangsten (x f 1 mln.)	1.723	1.909

De aangiften vermogensbelasting zijn gecombineerd met (een deel van) de aangiftebiljetten Inkomensheffing. De stijging van het aantal opgelegde aanslagen die zichtbaar is bij de Inkomstenbelasting, is ook zichtbaar bij de Vermogensbelasting (+11,6%). De productie bevindt zich weer op het niveau van 1998.

1.3 Vennootschapbelasting

1.3.1 Resultaten primair proces

Tabel 39 Belastingontvangen Vennootschapsbelasting

	1999	2000
Belastingontvangsten (x f 1 mln.)	34.490	36.881

Voorlopige aanslagen

Tabel 40: Opgelegde bedragen (x f 1 mln.)*

	1999	2000
Voorlopige aanslagen	35.848	38.170
Definitieve aanslagen	1.198	1.402
Navorderingen	604	1.254

* exclusief handmatige aanslagen (penposten)

De voorlopige aanslagen worden voor een belangrijk deel geautomatiseerd opgelegd op basis van historische gegevens. Daarnaast worden (nadere) voorlopige aanslagen opgelegd bij ontvangst of eerste beoordeling van (voorlopige) aangiftebiljetten. Bij de definitieve aanslagregeling worden daarom weinig hoge aanslagen opgelegd, anders dan uit correctie.

Het aantal voorlopige aanslagen is in 2000 vrijwel gelijk gebleven, te weten 352.000.

Het aantal definitieve aanslagen is in 2000 met 9,5% gegroeid tot 334.000. Van de verwerkte aangiften vennootschapsbelasting is 83,6% binnen één jaar na binnenkomst afgedaan. In 1999 was dat 91%.

Een deel van de aangiften met weinig risico wordt versneld afgedaan, zodat er meer tijd beschikbaar is voor aangiften met een hoog fiscaal of financieel risico. Door nadrukkelijk te sturen op selectie van risicovolle aangiften, kon 58% van de aangiften versneld worden afgedaan (1999 51%).

Het aantal ontvangen bezwaarschriften (62.000) is in lijn met voorgaande jaren. Tegen (een deel van) aangebrachte correcties kan bezwaar worden ingediend. Van deze bezwaarschriften is bij 62% het bezwaar tegen het bestreden deel van de correctie geheel toegewezen. In 451 gevallen heeft belastingplichtige beroep ingesteld bij het gerechtshof.

1.4 Loonbelasting/premieheffing

1.4.1 Wet- en procesontwikkelingen

Centraal stond de voorbereiding op de invoering van de belastingherziening 2001. Verschillende activiteiten zijn ondernomen om inhoudingsplichtigen te informeren en te ondersteunen.

Voorlichting

Bij de communicatie over de Wet Inkomstenbelasting 2001 is samengewerkt met de vakorganisaties en met een aantal belangenverenigingen. Eind juni zijn de hoofdlijnen van het nieuwe stelsel via een huis aan huis verspreide Belastingkrant aan alle huishoudens van Nederland bekend gemaakt. Aan alle ondernemers/ inhoudingsplichtigen is een soortgelijke krant gezonden, waarbij de onderwerpen op deze groep waren toegespitst.

Er is een reeks brochures beschikbaar gesteld, waarin het stelsel als geheel en een aantal deelonderwerpen zijn uiteengezet. De algemene brochure is bovendien in het Engels, Duits, Arabisch en Turks uitgebracht. Deelonderwerpen zijn o.a. Eigen Huis, Sparen en beleggen, 65+ en Freelancen.

Aanpassen loonbelastingtabellen

Om de overgang van heffingssystematiek voor inhoudingsplichtigen zo soepel mogelijk te laten verlopen is een systeem ontwikkeld, waardoor de inhoudingsplichtigen zelfstandig de loonadministratie kunnen aanpassen, zonder direct afhankelijk te zijn van actie van de werknemer. In een nieuwsbrief zijn werkgevers geïnformeerd over de noodzakelijke transponering en het moment waarop deze omzetting het beste kan worden uitgevoerd.

De nieuwe loonbelastingverklaring voor het jaar 2001 is sterk vereenvoudigd.

1.4.2 Resultaten primair proces

Tabel 41: ontvangsten Loonbelasting

	1999	2000
Ontvangsten loonbelasting (x f 1 mln.)	47.905	50.758

De heffing en inning van de loonbelasting vindt gecombineerd plaats met de premies volksverzekeringen. De ontvangsten betreffen de ontvangen loonheffing, verminderd met de premies volksverzekeringen.

Het aantal inhoudingsplichtigen is met ruim 3% gestegen tot 514.000. Dit is in de lijn met de economische groei en met de ontwikkeling van de ondernemersbestanden bij andere belastingmiddelen.

Het aantal naheffingsaanslagen is met 29.000 (+ 7,2%) toegenomen tot 431.000. De stijging doet zich voor bij te laat ingediende aangiften en bij veldtoetsingen.

De stijging van het aantal naheffingsaanslagen heeft geleid tot een toename van het aantal bezwaarschriften van 6.000 tot 9.000. Er zijn 1.404 bezwaarschriften tegen correctie afgedaan. In 41% van deze gevallen is geheel tegemoet gekomen aan het deel van de naheffing waartegen bezwaar is ingediend (1999: 60%).

1.5 Dividendbelasting

1.5.1 Resultaten primair proces

De belastingontvangsten bedroegen in 2000 f 5,7 mld. De uitkomst ligt zoals verwacht lager dan in 1999. In dat jaar was sprake van een bijzonder hoge incidentele dividenduitkering.

2 Overige Belastingmiddelen

2.1 Omzetbelasting

2.1.1 Wet- en procesontwikkeling BTW-compensatiefonds

Naar verwachting wordt de wet op het BTW-compensatiefonds per 1 januari 2003 ingevoerd. Binnen de Belastingdienst worden reeds de voorbereidingen getroffen om deze wet uit te voeren. In samenhang hiermee wordt een centrale eenheid aangewezen voor de (administratieve) aangifteverwerking en de fiscale coördinatie.

2.1.2 Resultaten primair proces

In 2000 is een totaalbedrag van f 63,4 miljard aan omzetbelasting ontvangen. Dit is f 5,4 miljard (9,3%) hoger dan de gerealiseerde ontvangsten in 1999.

Het aantal actieve belastingplichtigen OB is in 2000 met 5% toegenomen tot ca. 934.000. Dit is in lijn met de economische en maatschappelijke ontwikkelingen die een groei van het aantal ondernemers laten zien.

In totaal zijn in 2000 31.855 bezwaarschriften tegen naheffingsaanslagen OB afgedaan¹⁰, waarvan 2.066 tegen correctie. Bij 934 bezwaarschriften (45%) is geheel tegemoet gekomen aan het deel van de correctie waartegen bezwaar is ingediend. In 1999 bedroeg dit percentage nog 57%.

2.2 Motorrijtuigenbelasting

2.2.1 Wet- en procesontwikkelingen

Op terrein van motorrijtuigenbelasting heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan. De grootste aanpassing komt voort uit het Belastingplan 2001. Hierin is de doorlopende machtiging Automatische Incasso opgenomen. De doorlopende automatische incasso was één van de vele automatiseringsprocessen rond de voertuigheffingen. Er zijn nieuwe functionaliteiten ontwikkeld voor de (herziening) aanslagregeling Controle Weggebruik, de gelijkschakeling verkoop particulier en handel, en de tariefverlaging G-3.

Daarnaast zijn in nauw samenwerkingsverband met het CBM diverse scenario's met de RDW, de BOVAG en de RAI besproken. Deze besprekingen leiden per omstreeks 1 juli 2001 tot een korting voor "schone" personen- en bestelauto's via een eenmalige teruggave in de Wet Motorrijtuigenbelasting.

¹⁰ Vanaf 1999 zijn de verminderingen op systeemaangiften niet meer meegeteld als bezwaarschriften.

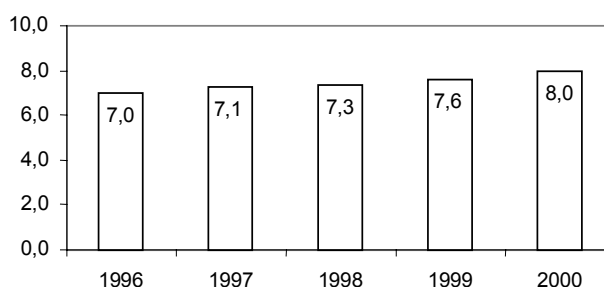
Overige ontwikkelingen betreffen:

- de implementatie van de taxiregeling per 1 augustus 2000. De invoering van de definitieve wettelijke regeling is voorzien per 1 mei 2001;
- de invoering van de regeling voor intermodaal vervoer per 1 augustus 2000. De verzoeken om teruggaven worden vanaf 1 november 2000 bij het Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting (CBM) verwerkt;
- op 1 juli is een verlaagd tarief voor Griekse vrachtwagens voor het Eurovignet ingevoerd;
- de wetgeving motorrijtuigenbelasting (MRB) en belasting van zware motorrijtuigen (BZM) kenmerkt zich steeds meer door de inbreng van vergroeningselementen, waarbij variabele tarieven worden gebaseerd op milieukeurmerken.

2.2.2 Resultaten primair proces

In 2000 is voor f 4,6 mld. motorrijtuigenbelasting ontvangen (1999: f 4,4 mld.). Het totaal aantal geregistreerde voertuigen steeg met een kleine 400.000 tot bijna 8 miljoen voertuigen. De stijging bedroeg bijna 5%, dat is boven het gemiddelde van de afgelopen jaren (4%).

Figuur 8: Geregistreerde motorrijtuigen (x 1 mln.)

Aangezien sinds 1 mei 2000 de mogelijkheid bestaat van doorlopende automatische incasso, is het aantal verzonden uitnodigingen tot betaling en het aantal opgelegde aanslagen naar aanleiding van betalingscontrole afgenomen met resp. 19% en 27%. Een ander effect van het doorlopende automatische incasso is zichtbaar in het aantal ingediende bezwaarschriften. Dit daalde van 87.000 in 1999 tot 69.000 in 2000.

2.3 Belasting op personenauto's en motorrijwielen

2.3.1 Resultaten primair proces

Als gevolg van een gewijzigde teruggaafregeling is een aanzienlijk bedrag aan belasting op personenauto's en motorrijwielen (BPM) teruggegeven aan taxi-ondernemers. Ondanks deze teruggaaf is de totale opbrengst BPM gestegen van 6,2 miljard in 1999 tot 6,3 miljard in 2000. De stijging wordt veroorzaakt door een aanzienlijke toename van het aantal verkochte auto's.

2.4 Belastingen van het rechtsverkeer ¹¹ en Recht van successie, schenking en overgang

2.4.1 Wet- en procesontwikkelingen

De werkgroep Modernisering successiewetgeving ("werkgroep Moltmaker") heeft in het voorjaar 2000 een rapport uitgebracht met voorstellen voor herziening van de Successiewet 1956. In samenhang met een eventuele herziening zal worden onderzocht of het aangiftebiljet Successie ook in digitale vorm kan worden ontwikkeld.

Uitwisseling testamentgegevens

In 2000 is de uitwisseling van testamentgegevens tussen de Belastingdienst en het Ministerie van Justitie hersteld. Deze uitwisseling stagneerde al enkele jaren. Naar verwachting zullen alle eenheden per medio 2001 weer beschikken over een volledig hersteld gegevensverkeer.

Herstructurering eenheden Registratie en Successie

Eind 2000 zijn de eenheden Registratie en Successie opgeheven. Ruim 600 medewerkers zijn verplaatst naar andere eenheden. De uitvoering van de werkstromen voor de rechten van successie, de kapitaalsbelasting en de overdrachtsbelasting is verlegd naar de eenheden particulieren, ondernemingen en grote ondernemingen. Om de externe doelgroepen te informeren over de opheffing en de gevolgen daarvan liep er vanaf half november tot eind december een communicatiecampagne. Notarissen, belastingadviseurs, gemeenten en rechtbanken zijn geïnformeerd via een mailing. Voor notarissen en belastingconsulenten zijn daarbij ook brochures meegestuurd, waarin de wijzigingen met ingang van 1 januari 2001 zijn beschreven. Daarnaast zijn er persberichten verschenen en zijn er advertenties geplaatst in relevante vakbladen.

2.4.2 Resultaten primair proces

De ontvangen bedragen zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 42: ontvangsten belastingen van het rechtsverkeer en rechten van successie (x f 1 mln.)

	1999	2000
Assurantiebelasting	1.082,5	1.225,6
Kapitaalsbelasting	696,0	1.305,0
Overdrachtsbelasting	5.858,6	6.291,8
Totaal belastingen van het rechtsverkeer	7.637,1	8.822,4
Rechten van Successie	2.843,9	3.268,8

De ontvangsten bij de kapitaalsbelasting zijn in 2000 sterk gegroeid. Het verschuldigde bedrag vertoonde een sterke toename. Van de totale opbrengst had ruim f 320 mln. betrekking op aangiften groter dan f 25 mln. In 1999 kwamen dergelijke omvangrijke posten niet voor. Daarnaast is de wijze van uitvoering van de kapitaalsbelasting door de Belastingdienst gewijzigd. Vond de uitvoering voorheen plaats bij de eenheden Registratie en Successie, vanaf het vierde kwartaal 1999 is

¹¹ Onder de belastingen op het rechtsverkeer vallen de Assurantiebelasting, Kapitaalsbelasting en de Overdrachtsbelasting.

deze ondergebracht bij de eenheden (Grote) Ondernemingen. Verwacht mag worden dat dit in 2000 heeft bijgedragen aan een meer effectieve en efficiënte uitvoering.

2.5 Wet belastingen op milieugrondslag

2.5.1 Wet- en procesontwikkelingen

Onder de belastingen op milieugrondslag worden begrepen de belastingen op grondwater, afvalstoffen, brandstoffen en uranium-235, leidingwater en de regulerende energiebelasting.

De eerste stappen zijn gezet om het toezicht op de milieubelastingen (controle en heffing) organisatorisch in te bedden in de reguliere klantbehandeling. Hiertoe is een projectgroep samengesteld, die ervoor gezorgd heeft dat per januari 2001 een landelijke doelgroep energiebedrijven is gevormd. Deze doelgroep wordt centraal behandeld door de eenheid Grote Ondernemingen in Arnhem.

Met ingang van 1 januari 2000 is de regeling Energiepremies van kracht geworden. Burgers kunnen bij aanschaf van energiezuinige apparaten en voor het aanbrengen van energiezuinige voorzieningen aan de woning energiepremies ontvangen. De energiebedrijven behandelen de aanvragen. De Belastingdienst behandelt uit de regeling voortvloeiende bezwaar- en beroepschriften.

2.5.2 Resultaten primair proces Opbrengsten milieubelastingen

In het Regeerakkoord is een verhoging van de belastingdruk op milieubelastende activiteiten afgesproken.

Als gevolg van de maatregelen is de totale opbrengst van de milieubelastingen toegenomen met f 1,35 miljard. Een gedeelte van f 0,9 miljard heeft betrekking op de regulerende energiebelasting. Daarnaast heeft de introductie van een algemene belasting op leidingwater f 194 mln. opgebracht.

Tabel 43: Opbrengst milieubelastingen (x f 1 mln.)

	1999	2000
Belasting op brandstoffen	1.331,4	1.326,5
Belasting op grondwater en afvalstoffen	538,4	815,9
Belasting op uranium-235	15,0	11,7
Belasting op leidingwater	0	194,3
Regulerende energiebelasting	3.003,3	3.892,5
Totaal	4.888,1	6.240,9

Controles milieubelastingen

De opbrengsten van de controles milieubelastingen zijn in 2000 gestegen. De oorzaak is een incidenteel groot resultaat van bijna f 150 mln. bij één brandstoffencontrole.

Tabel 44: Controles Milieubelastingen

Soort belasting	Aantal controles Gerealiseerd	Aantal bestede uren Afgeronde controles	Gecorrigeerde Bedragen (x f 1.000,-)
Grondwater	1.509	15.219	17.310
w.v. Berekening	582	7.842	391
Afvalstoffen	12	2.872	31.870
Brandstoffen	8	502	149.352
Energie	19	3.002	683
Totaal	1.548	21.595	199.215

Dit jaar zijn veel berekeningsonderzoeken uitgevoerd. Daardoor zijn er minder controles uitgevoerd op afvalstoffen, brandstoffen en energie. De berekeningsonderzoeken blijken echter in de praktijk weinig aanleiding tot correcties te geven; de gemiddelde correctie bedroeg f 675,-.

Uitvoering regulerende energiebelasting

In de tweede helft van 2000 is gestart met de Teruggaafregeling regulerende energiebelasting aan levensbeschouwende organisaties en overige instellingen. Deze regeling is ingevoerd met terugwerkende kracht tot 1 januari 2000. De behandeling van de verzoeken om teruggaaf voor kerken is medio augustus gestart en voor de overige instellingen medio november. Van de ingediende formulieren bevatte 90% invulfouten, waardoor voorbereiding nodig was.

Tabel 45: Verzoeken om teruggave REB

	Religieuze instellingen	Overige instellingen
Verzonden formulieren	8.840	4.164
Ontvangen formulieren	3.950	3.050
Behandelde formulieren	3.020	-
Positieve beschikking	2.870	-
Negatieve beschikking (afwijzing)	150	-
Bezwaren	40	-
Uitgekeerd bedrag (x f 1,-)	940.691	-

Regeling energiepremies

De Belastingdienst heeft 7.147 verzoeken om heroverweging ontvangen. Hiervan zijn er in 2000 6.052 afgedaan. De resultaten van de uitspraken zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 46: Resultaat behandeling verzoeken om heroverweging en bezwaren

	Verzoeken	Bezwaren
Afgedaan	6.052	676
w.v. belastingplichtige gelijk	34%	36%
w.v. belastingplichtige ongelijk	58%	60%
w.v. beide gelijk	7%	3%
w.v. ingetrokken	1%	1%
Totaal % (ged.)gehandhaafd	66%	64%
Gevraagd bedrag (x f 1,-)	1.940.401	273.822
Vastgesteld bedrag (x f 1,-)	714.256	71.900

In het eerste halfjaar van 2000 lag het accent op het opleiden van medewerkers. De meeste heroverwegingsverzoeken en bezwaren zijn in het tweede halfjaar ontvangen. Landelijk zijn enkele tientallen onderzoeken uitgevoerd. Er is vooral ter plaatse beoordeeld of voor de aangebrachte isolatiematerialen recht op premie bestaat.

3 Invordering

3.1 Invordering algemeen

Het betalen van aanslagen en de afdracht op aangiften is gebonden aan termijnen. Als na het verstrijken van de termijnen de verschuldigde belasting niet is ontvangen, treft de Belastingdienst invorderingsmaatregelen. Deze variëren van het versturen van een aanmaning tot het houden van een openbare verkoping. Als een belastingplichtige tegen een aanslag bezwaar indient of beroep instelt, krijgt hij voor het betwiste deel uitstel van betaling. Indien een belastingplichtige tijdelijk niet in staat is aan zijn betalingsverplichtingen te voldoen, kan een betalingsregeling worden getroffen.

3.2 Wet- en procesontwikkelingen

Met de invoering van art. 22a Invorderingswet 1990 per 1 januari 2000 is de mogelijkheid geïntroduceerd om beslag te leggen op auto's waarvan het kenteken op naam staat van de belastingschuldige, indien andere verhaalsmogelijkheden ontbreken. Hiermee kan het verschijnsel van de "katvangers" effectiever worden aangepakt.

In het kader van de behandeling van faillissementsposten, is bezien hoe de aangifteplicht van de curator in faillissementen moet worden vormgegeven. Er worden voorstellen uitgewerkt die het mogelijk maken om het uitreiken van aangiftebiljetten in bepaalde gevallen achterwege te laten.

De uitkomsten van het onderzoek naar een mogelijke herziening van het stelsel van G-rekeningen (geblokkeerde bankrekeningen in het kader van ketenaansprakelijkheid) zullen leiden tot een snellere behandeling van verzoeken om toekenning van G-rekeningen en van verzoeken om deblokking van gestorte gelden. Hierdoor wordt de liquiditeitspositie van de betreffende ondernemer gunstig beïnvloed.

3.3 Resultaten primair proces Achterstand Invordering

De achterstand in de invordering is gedefinieerd als het bedrag aan vorderingen, dat nog niet betaald is, terwijl de betalingstermijn is verstreken. De achterstand wordt uitgedrukt in een percentage van de som van de kasontvangsten en de achterstand. In onderstaande cijfers zijn de vorderingen van de belangrijkste middelen (vennootschapsbelasting, inkomensheffing, loonheffing, omzetbelasting, vermogensbelasting en motorrijtuigenbelasting) opgenomen.

In 2000 is de achterstand invordering met anderhalf procentpunt gestegen tot 7,6%. Evenals in 1999 is de stijging grotendeels terug te voeren op de vennootschapsbelasting, waar de achterstand is toegenomen met f 4,7 mld. Deze stijging bestaat voor het grootste deel uit bezwaarschriften op definitieve aanslagen en uit nog niet volledig betaalde voorlopige aanslagen. Opgemerkt wordt dat een

Tabel 47: Achterstand invordering

Jaar	Achterstand (x f 1 mln.)	Gerelateerd aan de som van de kasopbrengsten en achterstand	Waarvan onbetwist
1996	14.542	5,8%	53%
1997	15.675	5,9%	57%
1998	14.836	5,4%	49%
1999	17.902	6,1% ¹²	43%
2000	24.010	7,6%	43%

relatief gering aantal entiteiten een substantieel deel van de achterstand voor zijn rekening neemt.

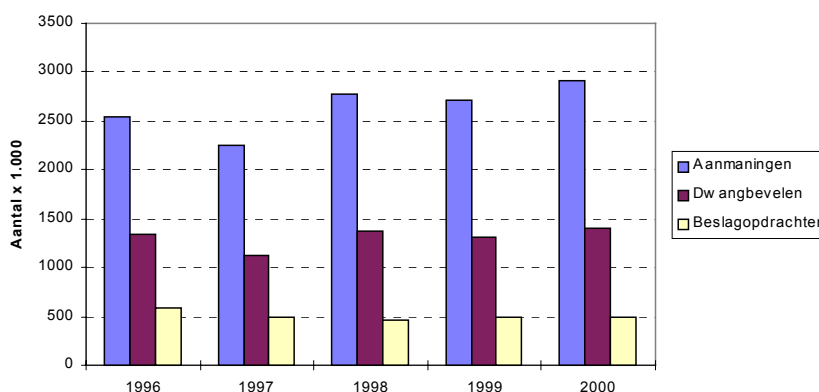
Voor de betwiste vorderingen is uitstel van betaling verleend, in afwachting van een uitspraak op bezwaar of beroep.

De kolom "onbetwist" heeft betrekking op het deel van de vorderingen waartegen geen bezwaar- of beroepsprocedure loopt. Deze onbetwiste vorderingen vormen de feitelijke betalingsachterstand: de vorderingen staan definitief vast en de betalingstermijn is verstreken. Binnen de achterstand ligt het aandeel van deze "onbetwiste vorderingen" stabiel op 43%. Het bedrag aan onbetwiste vorderingen is wel toegenomen.

Invorderingsmaatregelen

Het aantal uitgevoerde invorderingsmaatregelen (aanmaningen, dwangbevelen en beslagopdrachten) is in 2000 licht gestegen ten opzichte van 1999.

Figuur 9: Invorderingsmaatregelen

Kwijtscheldingen en oninbaarlijdingen

De ontwikkeling van de kwijtgescholden en oninbaar geleden bedragen is als volgt:

Tabel 48: Kwijtgescholden en oninbaar geleden bedragen (x f 1 mln.)

	1996	1997	1998	1999	2000
Kwijtgescholden	35	39	53	24	24
Oninbaar geleden	1.453	1.408	2.090	1.324	1.827

De oninbaarlijdingen zijn in 2000 met ruim f 500 mln. gestegen. Deze stijging bestaat met name uit hoge oninbaarlijdingen bij de vennootschapsbelasting en inkomensheffing.

In 2000 is een audit uitgevoerd naar het proces oninbaarlijden (administratief afboeken van openstaande vorderingen). Voorlopige bevindingen uit het in 2001 te verschijnen rapport geven aan dat de informatievoorziening over het proces oninbaar lijden verbeterd moet worden. In 2001 wordt dat aangepakt.

Zekerheidstellingen

Om het risico van niet-betaling te beperken eist de Douane dat klanten vooraf zekerheid stellen voor de aan hun handelen verbonden fiscale verplichtingen. Dit kan zowel in de vorm van een bankgarantie als van een contante betaling vooraf. Van regelmatige klanten wordt een doorlopende zekerheid gevraagd. Ook incidentele klanten moeten 100% zekerheid stellen. De doorlopende zekerheidstellingen worden periodiek beoordeeld op volledigheid en toereikendheid, alsmede op de juiste vorm van de zekerheidstelling. In 2000 is 53% hiervan beoordeeld. Het aantal klanten dat een doorlopende zekerheid heeft gesteld, is licht gestegen van 4.105 eind 1999 naar 4.113 eind 2000. Eind 2000 is voor een bedrag van f 2,8 mld. zekerheid gesteld.

Internationale invordering

Het invorderingsverdrag met Duitsland dat in 1999 werd ondertekend en door het Nederlandse parlement geratificeerd, is eind 2000 ook door Duitsland goedgekeurd. Uitwisseling van de ratificatieoorkonden zal binnenkort plaatsvinden. Een maand na die uitwisseling treedt het verdrag in werking. Naar verwachting zal dat nog in het voorjaar van 2001 het geval zijn.

De in het belastingverdrag met Canada opgenomen regeling over de invordering is inmiddels van toepassing geworden. Tevens zijn met de Canadese autoriteiten afspraken gemaakt over de uitvoering. De invorderingsafspraken met Canada zijn van belang in verband met de problematiek van agrariërs, die zonder met de fiscus af te rekenen naar Canada emigreerden. Inmiddels zijn diverse emigranten tot betaling van hun belastingschulden overgegaan.

Met Portugal, Litouwen en Egypte werd overeenstemming bereikt over nieuwe mogelijkheden tot invorderingsbijstand.

¹² gecorrigeerd t.o.v. Beheersverslag 1999

Verder is in EU-verband gesproken over uitbreiding van de werking van de bestaande richtlijn inzake invorderingsbijstand tot directe belastingen. Eind 2000 is daarover tussen de EU-lidstaten op ambtelijk niveau overeenstemming bereikt.

Het aantal afgehandelde verzoeken aan het buitenland om invorderingsbijstand is in 2000 met 35% gedaald. Dit wordt met name veroorzaakt door een langere doorlooptijd van deze verzoeken.

Het aantal afgehandelde verzoeken van het buitenland aan Nederland is licht gestegen. Ook hier is de doorlooptijd van verzoeken langer. Voor meer gegevens wordt verwezen naar het Productieverslag¹³.

¹³ Zie Productieverslag onder Invordering, Verzoeken Invorderingsbijstand.

Deel 3 – Productieverslag

Inhoud

Inkomstenbelasting	1 - 3
Vermogensbelasting	4
Vennootschapsbelasting	5 - 6
Loonbelasting	7
Omzetbelasting	8
Dividendbelasting	9
Belastingen van rechtsverkeer	10
Recht van successie, schenking en overgang	11
Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen	12
Wet belastingen op milieugrondslag	13
Controle	14
Belasting op personenauto's en motorrijwielen	15
Motorrijtuigenbelasting	16
Douane	17 - 18
FIOD	19
Invordering	20
Personeel	21
Internationale uitwisseling van inlichtingen, invorderingsbijstand en strafrechthulp	22 - 28

Verklaring van de teleenheden

d	=	x 1.000
%	=	percentage
1	=	x 1
mln	=	x <i>f</i> 1.000.000
mld	=	<i>f</i> 1.000.000.000
mnd	=	in maanden
1/	=	1 : x
ton	=	1.000 kg
#	=	voorlopig cijfer, volgende jaar is definitief cijfer vermeld

Alle standen zijn per 31 december

Inkomstenbelasting

		*)	1996	1997	1998	1999	2000
Belastingplichtigen		d	5.943	6.227	6.262	6.215	6.486
(incl. digras en relaties)	P	d	4.701	4.937	4.953	4.878	5.114
	O	d	1.242	1.290	1.309	1.337	1.372
Aangiften		d	6.631	6.956	7.201	7.366	7.700
	P	d	5.357	5.634	5.872	5.984	6.212
	w.v. T-biljetten	d	612	607	610	505	773
	O	d	1.274	1.322	1.329	1.382	1.488
waarvan elektronische aangiften		d	353	763	1.042	1.325	1.600
Per diskette		d		541	623	737	416
Per modem		d		222	419	588	1.184
Telefonische informatie		d	1.187	1.402	1.543	1.742	2.598
	P	d	960	1.122	1.191	1.379	2.230
	O	d	227	280	352	363	368
Invulhulp		d	163	149	124	109	109
Vermogenstoets huursubsidie		d			329	1.080	911
Voorlopige aanslagen **)		d	3.572	4.406	4.204	8.351	8.876
waarvan negatief		d	951	1.700	1.778	5.516	5.930
	P	d	2.255	2.865	2.727	6.549	7.265
waarvan negatief		d	933	1.460	1.494	4.962	5.460
	O	d	1.317	1.541	1.477	1.802	1.611
waarvan negatief		d	18	240	284	555	470
Verminderingen voorlopige aanslagen		d	1.217	770	1.492	1.249	1.278
	P	d	615	287	624	609	535
	O	d	602	483	868	640	743
Definitieve aanslagen		d	6.557	6.992	7.213	6.833	7.819
	P	d	5.336	5.611	5.822	5.531	6.295
	O	d	1.221	1.381	1.391	1.300	1.524
Correcties bij definitieve aanslagen							
(incl. ambtshalve aanslagen)		%	10,1	9,8	10,1	10,0	10,9
	P	%	9,4	9,7	10,0	10,0	10,9
	O	%	13,0	10,3	10,4	11,0	10,8
Verminderingen definitieve aanslagen		d	357	329	363	315	400
	P	d	184	148	187	151	203
	O	d	173	181	176	164	197

*) verklaring teleenheden, zie voorblad productieverslag

**) vanaf 1-7-1998 inclusief voorlopige teruggaaf (VT)

Inkomstenbelasting

			1996	1997	1998	1999	2000
Navorderingsaanslagen		d	52	37	32	32	49
	P	d	28	12	10	10	24
	O	d	24	25	22	22	25
Navorderingsaanslagen met verhoging		%	23	32	34	39	30
	P	%	22	35	39	48	33
	O	%	25	31	31	34	27
Verminderings navorderingsaanslagen		d	8	8	8	6	7
	P	d	2	2	2	1	5
	O	d	6	6	6	5	2
Bezwaarschriften *)							
	Ingediend	d	250	343	677	445	501
	P	d	155	171	359	232	255
	O	d	95	172	318	214 **)	246
	Afgedaan	d	261	349	683	454	507
	P	d	159	175	365	240	258
	O	d	102	174	318	214 **)	249
	Geheel toegewezen (n.a.v. correctie)	%	51	52	52	-	47
	P	%	49	49	45	47	50
	O	%	54	55	58	-	40
Beroep bij Gerechtshof							
	Ingediend	1	6.193	5.072	4.521	4.185	5.614
	P	1	2.986	2.307	2.074	2.309	3.460
	O	1	3.207	2.765	2.447	1.876	2.154
	Ingetrokken	1	3.025	2.280	2.139	1.374	1.141
	P	1	1.287	1.023	888	595	420
	O	1	1.738	1.257	1.251	779	721
	Uitspraken	1	3.493	3.580	2.744	2.031	2.131
	P	1	1.936	1.840	1.315	1.098	905
	O	1	1.557	1.740	1.429	933	1.226
	w.v. inspecteur gelijk	%	67	70	69	67	67
	P	%	73	76	75	75	76
	O	%	61	63	63	56	62
	w.v. belastingplichtige gelijk	%	17	14	14	17	18
	P	%	13	10	10	12	11
	O	%	21	18	19	23	22
	w.v. gedeeltelijk gelijk	%	16	16	17	16	15
	P	%	14	14	15	13	13
	O	%	18	19	18	21	16

*) vanaf 1-7-1997 inclusief bezwaarschriften tegen voorlopige aanslagen

**) 1999: cijfers gedeeltelijk beschikbaar

Inkomstenbelasting

Beroep bij Hoge Raad

Ingediend	1	542	507	470	366	367
w.v. door staatssecretaris	%	12	13	11	8	18
w.v. door belastingplichtige	%	88	87	89	92	82
Arrest gewezen	1	399	594	512	489	414
w.v. staatssecretaris gelijk	%	70	80	82	86	81
w.v. belastingplichtige gelijk	%	30	20	18	14	19

Geautomatiseerde verstrekking van inkomensgegevens

aan: Ministerie van VROM	d	2.032	2.470	2.430	4.737	4.822
Informatie Beheer Groep	d	1.841	1.927	2.502	1.268	1.298
Gemeentelijke Sociale Diensten	d	1.017	2.468	2.259	55	51
Sociale Verzekeringsbank	d	520	473	359	9	7
Cent. administratie kantoor zorgverzekeraars(CAK)	d	114	501	884	1.613	2.160
Overigen	d	10	26	17	33	8

Brieven en verzoekschriften

Koningin	1	121	70	59	51	54
Commissie voor Verzoekschriften	1	492	548	510	367	342
Nationale Ombudsman	1	685	771	620	605	621
w.v. uitgebrachte rapporten	1	91	81	82	67	33

Ontvangen rentegegevens *)

Aantal	mln	24	25	24	24	25
Bedrag	mld	18	24	31	33	35

Klachten

(alle middelen, m.u.v. Douane en FIOD - ECD)

Ingediend	1	1.906	1.851	1.881	1.669	1.700
	P	1.086	995	1.041	815	871
	O	820	856	840	854	829
Afgedaan	1	1.909	1.835	1.845	1.593	1.614
	P	1.095	980	1.022	803	851
	O	814	855	823	790	763

Internationale uitwisseling van heffingsgegevens **)

(alle middelen, m.u.v. Douane en ICT)

Door Ned. verstrekte inlichtingen aan buitenland ***)	1	25.967	41.928 ****)	25.413	48.059	152.560
w.v. spontaan	1	25.747	22.033	11.576	20.372	13.880
w.v. automatisch	1		19.473	13.436	27.209	138.175
w.v. op verzoek	1	220	422	401	478	505
Doorlooptijd verzoeken uit het buitenland	mnd	12	8	7	6	6
Door buitenland verstrekte inlichtingen aan Ned.	1	7.473	60.169	55.988	60.655	96.343
w.v. spontaan	1	7.316 *****)	49.631	32.391	11.204	37.150
w.v. automatisch	1		10.047	22.632	48.115	57.632
w.v. op verzoek	1	157	491	965	1.336	1.561
Doorlooptijd verzoeken aan het buitenland	mnd	4	5	8	3	3

*) vanaf 1999 worden rentebedragen < f 25 niet gerenseigneerd

**) een onderverdeling naar land is aan het slot van dit productieverslag opgenomen

***) aantal belastingplichtigen waarop de inlichtingen betrekking hebben.

****) in 1997 is een deel over 1996 meegeteld

*****) exclusief inlichtingen op tapes

Vermogensbelasting

Aangiften *)	d	602	610	743	777	764
Voorlopige aanslagen	d	455	511	543	647	613
Verminderings voorlopige aanslagen	d	52	41	86	139	114
Definitieve aanslagen	d	676	720	662	594	663
Verminderings definitieve aanslagen	d	52	44	41	32	35
Navorderingsaanslagen	1	2.925	2.434	2.280	2.129	2.027
Navorderingsaanslagen met verhoging	%	17	26	23	31	19
Verminderings navorderingsaanslagen	1	559	460	340	380	308
Bezwaarschriften **)						
Ingediend	d	35	34	39	18 ***)	30
Afgedaan	d	35	34	40	18 ***)	31
Geheel toegewezen (n.a.v. correctie)	%	66	67	61	70	62
Beroep bij Gerechtshof						
Ingediend	1	227	157	187	153	175
Ingetrokken	1	141	101	100	64	80
Uitspraken	1	106	74	72	61	63
w.v. inspecteur gelijk	%	61	76	68	59	49
w.v. belastingplichtige gelijk	%	22	5	8	10	37
w.v. gedeeltelijk gelijk	%	17	19	24	31	14
Beroep bij Hoge Raad						
Ingediend	1	31	35	17	20	29
w.v. door staatssecretaris	%	16	6	0	0	48
w.v. door belastingplichtige	%	84	94	100	100	52
Arrest gewezen	1	10	5	19	51	10
w.v. staatssecretaris gelijk	%	80	100	89	94	90
w.v. belastingplichtige gelijk	%	20	0	11	6	10

*) tot 1998 alleen B- en C-biljetten

**) vanaf 1-7-1997 inclusief bezwaarschriften tegen voorlopige aanslagen

***) 1999: cijfers gedeeltelijk beschikbaar

Vennootschapsbelasting

Entiteiten	d	838	875	861	890	918
w.v. middeldichtheid IB	%	77	76	78	77	75
w.v. middeldichtheid VpB	%	23	24	23	24	25
w.v. middeldichtheid LB	%	39	38	40	40	39
w.v. middeldichtheid OB	%	72	72	75	75	76
Belastingplichtigen	d	416	444	474	505	537
Aangiften	d	293	312	333	354	378
Voorlopige aanslagen	d	256	323	339	350	352
Verminderings voorlopige aanslagen	d	102	175	156	163	173
Rulingverzoeken	1	595	870	891	857	845
Definitieve aanslagen	d	270	287	300	304	334
Correcties bij definitieve aanslagen (incl. ambtshalve aanslagen)	%	15,4	14,1	14,3	13,5	13,9
Verminderings definitieve aanslagen	d	63	59	62	63	72
Navorderingsaanslagen	1	3.014	3.635	3.902	3.975	4.808
Navorderingsaanslagen met verhoging	%	16	15	13	11	9
Verminderings navorderingsaanslagen	1	1.994	1.766	1.837	1.694	1.897
Bezwaarschriften *)						
Ingediend	d	18	30	69	36 **)	62
Afgedaan	d	19	29	67	36 **)	59
Geheel toegewezen (n.a.v. correctie)	%	64	68	72	64	62
Beroep bij Gerechtshof						
Ingediend	1	797	605	555	413	451
Ingetrokken	1	453	383	285	167	204
Uitspraken	1	266	315	264	249	221
w.v. inspecteur gelijk	%	53	61	66	55	67
w.v. belastingplichtige gelijk	%	24	22	21	28	19
w.v. gedeeltelijk gelijk	%	23	17	13	17	14

*) vanaf 1-7-1997 inclusief bezwaarschriften tegen voorlopige aanslagen

**) 1999: cijfers gedeeltelijk beschikbaar

Vennootschapsbelasting

Beroep bij Hoge Raad

Ingediend	1	71	57	76	66	69
w.v. door staatssecretaris	%	13	14	20	23	38
w.v. door belastingplichtige	%	87	86	80	77	62
Arrest gewezen	1	97	73	56	85	50
w.v. staatssecretaris gelijk	%	67	71	64	81	52
w.v. belastingplichtige gelijk	%	33	29	36	19	48

Vervroegde afschrijving milieu-investeringen (VAMIL-regeling) (incl. IB-ond.)

Ingediende aanmeldingen	d	9	18	13	16	20 #
Aangemeld investeringsbedrag	mln	897	1.421	1.633	1.298	1.796 #
Beschikbaar investeringsbedrag	mln	1.150	1.400	1.155	1.930	2.865

Milieu-investeringsaftrek (MIA-regeling) (incl. IB-ond.)

Ingediende aanmeldingen	d					6 #
Aangemeld investeringsbedrag	mln					851 #
Beschikbaar investeringsbedrag	mln					1.560

Energie-investeringsaftrek (EIA-regeling) (incl. IB-ond.)

Ingediende aanmeldingen	d		10	14	17	23 #
Aangemeld investeringsbedrag	mln		981	1.442	1.358	1.332 #
Beschikbaar investeringsbedrag	mln		1.100	1.300	1.635	2.275

Faciliteit willekeurige afschrijving Arbo-investeringen (FARBO-regeling) (incl. IB-ond.)

Ingediende aanmeldingen	d			2	4	6 #
Aangemeld investeringsbedrag	mln			98	206	298 #
Beschikbaar investeringsbedrag	mln			95	190	280

Beleggingsinstellingen Groenfondsen

Aantal	1	7	9	13	16	16
Ingelegd vermogen	mln	1.090	1.326	2.042	2.841	2.963
w.v. belegd in projecten	mln	617	997	1.527	2.315	2.402

Tante Agaathfondsen

Aantal	1			2	11	11
Ingelegd vermogen	mln				3.650	4.447
w.v. belegd in leningen	mln				3.405	4.147

Loonbelasting

Inhoudingsplichtigen	d	442	457	478	497	514
Aangiften	d	2.867	2.962	3.068	3.232	3.782
waarvan elektronische aangiften	d			183	175	125
Afdrachtverminderingen LB/PH						
Lage lonen						
aantal werkgevers	d	162	179	173	174	166 #
bedrag	mln	787	1.254	1.794	1.989	1.585 #
Langdurig werklozen						
aantal werkgevers	d	5	9	12	15	14 #
bedrag	mln	67	184	372	437	387 #
Onderwijs						
aantal werkgevers	d	22	23	23	22	20 #
bedrag	mln	241	288	308	316	273 #
Kinderopvang						
aantal werkgevers	d	4	5	6	7	7 #
bedrag	mln	41	46	69	111	1.056 #
Scholing						
aantal werkgevers	d				4	1 #
bedrag	mln				82	56 #
Naheffingsaanlagen	d	369	375	395	402	431
Naheffingsaanlagen met verhoging	%	65	65	65	83	83
Bezwaarschriften						
Ingediend *)	d	18	38	28	6	9
Afgedaan *)	d	18	37	28	6	9
Geheel toegewezen (n.a.v. naheffing)	%	66	57	88	60	41
Beroep bij Gerechtshof						
Ingediend	1	386	336	262	185	250
Ingetrokken	1	171	195	155	85	100
Uitspraken	1	151	217	157	95	109
w.v. inspecteur gelijk	%	56	66	69	64	63
w.v. belastingplichtige gelijk	%	25	20	9	20	17
w.v. gedeeltelijk gelijk	%	19	14	22	16	20
Beroep bij Hoge Raad						
Ingediend	1	29	37	37	32	29
w.v. door staatssecretaris	%	24	3	24	6	21
w.v. door belastingplichtige	%	76	97	76	94	79
Arrest gewezen	1	35	22	27	44	27
w.v. staatssecretaris gelijk	%	60	86	85	89	56
w.v. belastingplichtige gelijk	%	40	14	15	11	44

*) vanaf 1999: exclusief systeemaanslagen

Omzetbelasting

Belastingplichtigen	d	774	810	848	889	934
Aangiften	d	4.472	4.719	5.010	5.299	5.592
w.v. elektronische aangiften	d		35	53	91	
w.v. negatieve aangiften						
Aantal	d	1.081	1.150	1.224	1.280	1.362
Bedrag	mln	20.278	21.974	26.075	28.191	31.623
Verleende verminderingen						
Aantal	d	399	417	530	513	492
Bedrag	mln	5.481	6.553	7.601	7.152	7.965
Verzoeken om teruggaaf						
Aantal	d	152	149	154	151	191
Bedrag	mln	1.761	1.796	2.744	2.757	883 #
Naheffingsaanslagen	d	609	644	735	698	694
Naheffingsaanslagen met verhoging	%	51	50	66	71	73
Bezwaarschriften						
Ingediend *)	d	156	199	183	20	20
Afgedaan *)	d	166	192	172	20	32
Geheel toegewezen (n.a.v. naheffing)	%	66	55	87	57	45
Beroep bij Gerechtshof						
Ingediend	1	1.290	1.120	801	786	669
Ingetrokken	1	472	623	362	257	253
Uitspraken	1	458	862	465	457	460
w.v. inspecteur gelijk	%	67	79	63	64	58
w.v. belastingplichtige gelijk	%	14	9	18	22	21
w.v. gedeeltelijk gelijk	%	19	12	19	14	21
Beroep bij Hoge Raad						
Ingediend	1	75	109	101	103	80
w.v. door staatssecretaris	%	12	23	12	12	31
w.v. door belastingplichtige	%	88	77	88	88	69
Arrest gewezen	1	66	85	85	132	103
w.v. staatssecretaris gelijk	%	71	76	74	82	71
w.v. belastingplichtige gelijk	%	29	24	26	18	29
Internationale uitwisseling van heffingsgegevens **)						
(Intra communautaire transacties ICT)						
Door Nederland verstrekte inlichtingen aan buitenland						
op verzoek	1	862	1.206	1.388	1.255	1.238
Doorlooptijd verzoeken uit het buitenland	mnd	3	4	4	4	4
Door buitenland verstrekte inlichtingen aan Nederland						
op verzoek	1	414	586	877	693	451
Doorlooptijd verzoeken aan het buitenland	mnd	3	3	3	5	4

*) vanaf 1999: exclusief systeemaanslagen

**) een onderverdeling naar land is aan het slot van het productieverslag opgenomen.

Dividendbelasting

(incl. Kansspelbelasting)

Aangiften*)	d	64	54	29	30	30
Naheffingsaanslagen	1	1.856	1.705	1.087	541 **)	619
Naheffingsaanslagen met verhoging	%	23	29	45	63	73
Bezwaarschriften						
Ingediend	1	512	667	401	3 ***)	81
Afgedaan	1	564	587	373	5 ***)	58
Geheel toegewezen (n.a.v. naheffing)	%	48	43	54	56	67
Beroep bij Gerechtshof						
Ingediend	1	20	38	20	20	47
Ingetrokken	1	5	13	10	5	7
Uitspraken	1	6	12	8	4	8
w.v. inspecteur gelijk	%	17	42	13	75	88
w.v. belastingplichtige gelijk	%	50	58	50	25	12
w.v. gedeeltelijk gelijk	%	33	0	37	0	0
Beroep bij Hoge Raad						
Ingediend	1	2	5	3	4	2
w.v. door staatssecretaris	%	0	40	33	50	0
w.v. door belastingplichtige	%	100	60	67	50	100
Arrest gewezen	1	0	0	2	4	1
w.v. staatssecretaris gelijk	%			100	75	100
w.v. belastingplichtige gelijk	%			0	25	0

*) vanaf 1997 dividendvrijstelling vervallen voor ab/digra's

**) 1999: exclusief grote ondernemingen

***) 1999: grote ondernemingen

Belastingen van rechtsverkeer

(Overdrachts-, Assurantie- en Kapitaalsbelasting *)

Belastingplichtigen assurantiebelasting	1	1.666	1.595	1.610	1.607	1.582
Afdracht op aangiften	d	48	53	55	78	11
Afdracht op akten	d	364	379	399	402	367
Naheffingsaanslagen	1	4.071	4.073	5.126	4.292	2.589
Naheffingsaanslagen met verhoging	%	14	27	22	19	13
Bezwaarschriften						
Ingediend	1	3.155	3.374	3.082	2.410	1.820
Afgedaan	1	3.186	3.217	3.117	2.569	1.946
Geheel toegewezen (n.a.v. naheffing)	%	79	59	58	56	60
Beroep bij Gerechtshof						
Ingediend	1	121	123	93	86	54
Ingetrokken	1	57	25	37	61	13
Uitspraken	1	48	51	51	54	57
w.v. inspecteur gelijk	%	63	66	53	70	72
w.v. belastingplichtige gelijk	%	20	17	22	22	14
w.v. gedeeltelijk gelijk	%	17	17	25	7	14
Beroep bij Hoge Raad						
Ingediend	1	6	6	17	14	16
w.v. door staatssecretaris	%	17	17	24	21	56
w.v. door belastingplichtige	%	83	83	76	79	44
Arrest gewezen	1	10	11	7	20	12
w.v. staatssecretaris gelijk	%	70	55	71	80	92
w.v. belastingplichtige gelijk	%	30	45	29	20	8

*) 2000: onvolledige gegevens Kapitaalsbelasting door reorganisatie R&S

Recht van successie, schenking en overgang

Aangiften	d	99	101	110	96	104
Definitieve aanslagen	d	102	99	113	97	111
Navorderingsaanslagen	1	978	996	1.064	1.276	1.027
Navorderingsaanslagen met verhoging	%	1	1	2	1	1
Bezwaarschriften						
Ingediend	1	4.947	4.262	4.495	4.201	4.821
Afgedaan	1	6.078	4.189	4.455	4.262	4.950
Geheel toegewezen (n.a.v. navordering)	%	79	59	58	54	60
Beroep bij Gerechtshof						
Ingediend	1	123	143	61	70	72
Ingetrokken	1	55	23	42	18	42
Uitspraken	1	69	80	67	40	46
w.v. inspecteur gelijk	%	62	61	73	73	63
w.v. belastingplichtige gelijk	%	26	24	10	18	26
w.v. gedeeltelijk gelijk	%	12	15	17	9	11
Beroep bij Hoge Raad						
Ingediend	1	26	10	10	12	7
w.v. door staatssecretaris	%	27	0	10	0	43
w.v. door belastingplichtige	%	73	100	90	100	57
Arrest gewezen	1	19	22	17	9	7
w.v. staatssecretaris gelijk	%	63	55	71	67	71
w.v. belastingplichtige gelijk	%	37	45	29	33	29
Geregistreerde akten	d	2.047	2.174	2.199	2.268	2.033
w.v. Tante Agaath-regeling:						
aantal akten	1	1.142	1.821	2.104	1.968	1.460
bedrag leningen	mln	97	223	231	210	159
Waardeschattingen t.b.v. alle belastingmiddelen	d	42	38	33	*)	*)

*) onvolledige gegevens door reorganisatie R&S

Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ)

Aangiften	d	-
Voorlopige aanslagen	d	746
w.v. positief		746
w.v. negatief		0
Verminderingen voorlopige aanslagen	d	200
Definitieve aanslagen	d	1.057
w.v. positief		994
w.v. negatief		63
Verminderingen definitieve aanslagen	d	10
Navorderingsaanslagen	1	1.361
Verminderingen navorderingsaanslagen	1	37
Bezwaarschriften		
Ingediend	d	70
Afgedaan	d	64
Geheel toegewezen (n.a.v. correctie)	%	54
Beroep bij Gerechtshof		
Ingediend	1	165
Ingetrokken	1	34
Uitspraken	1	28
w.v. inspecteur gelijk	%	64
w.v. belastingplichtige gelijk	%	18
w.v. gedeeltelijk gelijk	%	18
Beroep bij Hoge Raad		
Ingediend	1	1
w.v. door staatssecretaris	%	100
w.v. door belastingplichtige	%	0
Arrest gewezen	1	0
w.v. staatssecretaris gelijk	%	
w.v. belastingplichtige gelijk	%	

Wet belastingen op milieugrondslag (WBM)

Belastingplichtigen	1	1.306	2.130	2.262	2.324	2.288
Aangiften	1	8.420	8.745	7.372	8.000	8.345
Naheffingsaanslagen	1	405	303	255	594	684
Naheffingsaanslagen met verhoging	%	6	6	6	13	27
Bezwaarschriften						
Ingediend	1	209	111	129	295	218
Afgedaan	1	252	114	52	228	151
Beroep bij Gerechtshof						
Ingediend	1	10	13	10	8	43
Ingetrokken	1	1	0	4	1	5
Uitspraken	1	12	0	6	9	7
w.v. inspecteur gelijk	%	83		50	33	86
w.v. belastingplichtige gelijk	%	8		50	56	0
w.v. gedeeltelijk gelijk	%	9		0	1	14
Beroep bij Hoge Raad						
Ingediend	1	6	11	3	3	1
w.v. door staatssecretaris	%	50	0	0	100	0
w.v. door belastingplichtige	%	50	100	100	0	100
Arrest gewezen	1	1	4	0	2	0
w.v. staatssecretaris gelijk	%	100	75		50	
w.v. belastingplichtige gelijk	%	0	25		50	

Controle

Aantal boekenonderzoeken/bedrijfsbezoeken		d	122	115	110	107	100
Belastingmiddel voorkomend in entiteiten							
IB		%	77	76	78	77	75
VpB		%	23	24	23	24	25
LB		%	39	38	40	40	39
OB		%	72	72	75	75	76
Belastingmiddel betrokken bij onderzoeken							
IB		%	56	56	55	50	54
VpB		%	10	13	14	14	13
LB		%	30	28	27	28	31
OB		%	64	64	62	57	55
Onderzoeken die hebben geleid tot correcties *)		%		57	66	69	79
IB		%	40	41			
VpB		%	34	33			
LB		%	27	31			
OB		%	28	31			
Correcties							
IB	(in inkomensbedragen)	mln	536	661	847	1.149	1.104
VpB	(in winstbedragen)	mln	3.536	5.534	5.781	7.517	10.675
LB	(in belastingbedragen)	mln	298	240	282	405	413
OB	(in belastingbedragen)	mln	459	464	548	621	839

*) vanaf 1998: percentage boekenonderzoeken-heffing met correctie van een of meerdere middelen IB, VpB, LB of OB

Belasting op personenauto's en motorrijwielen (BPM)

		1996	1997	1998	1999	2000
Aangiften	d	81	68	66	66	69
Naheffingsaanslagen	1	2.226	2.831	2.917	124 *)	3.060
Naheffingsaanslagen met verhoging	%	1	1	4	33 *)	1
Bezwaarschriften						
Ingediend	1				1	39
Afgedaan	1				1	10
Beroep bij Gerechtshof						
Ingediend	1	11	0	3	6	29
Ingetrokken	1	24	0	14	1	1
Uitspraken	1	6	0	2	23	2
w.v. inspecteur gelijk	%	67	0	50	100	100
w.v. belastingplichtige gelijk	%	16	0	50	0	0
w.v. gedeeltelijk gelijk	%	17	0	0	0	0
Beroep bij Hoge Raad						
Ingediend	1	19	10	9	12	9
w.v. door staatssecretaris	%	16	20	22	0	11
w.v. door belastingplichtige	%	84	80	78	100	89
Arrest gewezen	1	27	14	8	6	14
w.v. staatssecretaris gelijk	%	89	57	63	67	57
w.v. belastingplichtige gelijk	%	11	43	37	33	43
Controles (door Douane)	d	32	19	16	21	23

*) 1999: exclusief grote ondernemingen en douane

Motorrijtuigenbelasting

(inclusief houderschapsbelasting)

Geregistreerd voertuigenpark	d	7.011	7.092	7.338	7.619	7.977
Personenauto's *)	d	5.890	6.007	6.190	6.388	6.645
Motorrijwielen *)	d	386	402	418	437	461
Bestelauto's	d	422	480 **)	557	629	704
Vrachtauto's *)	d	100		153	165	167
Autobussen	d	9	8	6		
Aanhangwagens	d	43	15	14		
Vrijgestelde voertuigen	d	161	180	207	235	266
Aangiften						
Uitnodigingen tot betaling ***) ****)	d	22.563	22.978	18.121	18.400	15.050
Verzoeken om teruggaaf	d	891	997	887	916	1.138
Telefonische informatie	d	1.356	916	1.011	1.179	1.098
Naheffingsaanlagen ****)	d	1.643	1.515	1.631	1.800	1.386
Bezwaarschriften ****)						
Ingediend	d	152	91	88	87	69
Afgedaan	d	259	95	86	90	70
Geheel toegewezen (n.a.v. naheffing)	%	55	41	37	35	29
Beroep bij Gerechtshof						
Ingediend	1	964	565	501	530	563
Ingetrokken	1	944	413	194	333	224
Uitspraken (incl. Hofbeschikkingen)	1	297	201	262	394	200
w.v. inspecteur gelijk	%	84	71	80	83	89
w.v. belastingplichtige gelijk	%	13	11	13	6	10
w.v. gedeeltelijk gelijk	%	3	18	7	11	1
Beroep bij Hoge Raad						
Ingediend	1	69	50	23	12	13
w.v. door staatssecretaris	%	0	14	43	0	31
w.v. door belastingplichtige	%	100	86	57	100	69
Arrest gewezen	1	103	36	21	18	37
w.v. staatssecretaris gelijk	%	90	83	81	89	73
w.v. belastingplichtige gelijk	%	10	17	19	11	27
Fotocontroles	d	83	231	92	134	34
Overige controles	d	74	314	357	460	688
Klachten						
Ingediend	1	246	150	169	142	97
Afgedaan	1	259	159	167	137	94

*) Vanaf 1998 incl. vrijgestelde voertuigen

**) Vermeld aantal is bestelauto's + vrachtauto's

***) Vanaf 1998 inclusief maandbetaling middels automatische incasso

*****) Vanaf 1-5-2000 doorlopende machtiging automatische incasso

Douane

		1996	1997	1998	1999	2000
Vergunninghouders klanten	d	48	49	57	59	58
Vergunningen	d	56	61	65	66	66
Telefonische informatie	d	137	135	147	141	148
Aangiften bij invoer (excl. mondelinge aangiften)	d	2.507	2.633	2.785	3.031	3.906
w.v. systeemaangiften	d	1.931	2.082	2.239	2.358	2.432
w.v. fysiek gecontroleerd	%	5	5	5	3	3
Aangiften bij uitvoer	d	2.259	2.226	2.232	2.401	2.480
w.v. fysiek gecontroleerd	%	2	2	2	1	1
Uitvoeraangiften met restitutie daadwerkelijk gecontr.	%	7	7	7	6	7
Vervoers- en opslagdocumenten	d	3.402	3.599	3.594	3.120	2.969
Aangiften accijns (dagaangiften)	d	26	23	23	23	19
Bekeuringen (incl. relazen van bevindingen)	1	9.664	14.125	16.645	19.030	17.124
w.v. Douanewetgeving	1	4.016	4.348	3.851	3.765	4.175
w.v. Accijnswetgeving	1	1.436	1.560	2.308	2.074	2.432
In beslaggenomen goederen						
Verdovende middelen	ton	70	22	33	36	19
Wapens	1	521	450	546	7.883	1.156
Sigaretten	mln			75	225	333
Navorderingsaanslagen	1	7.815	10.161	16.206	16.423	13.613
Naheffingsaanslagen accijns	1	1.414	3.408	4.732	4.910	4.140
Administratieve controle klanten	1	3.709	3.758	3.444	2.971	2.609
Ambulante controle	d	85	81	111	162	165
Administratieve boeten	d	8	7	11	8	9
Bezwaarschriften						
Ingediend	d	9	9	13	16	15
Afgedaan	d	10	9	11	13	15
Geheel toegewezen (nav corr. verificatie/vastst.)	%	29	59	71	57	50

Douane

Beroep bij Gerechtshof/T.C./C.v.B.

Ingediend	1	599	664	576	499	450
Ingetrokken	1	265	303	147	122	137
Uitspraken	1	292	236	241	229	194
w.v. inspecteur gelijk	%	57	73	69	62	72
w.v. belastingplichtige gelijk	%	34	21	24	30	21
w.v. gedeeltelijk gelijk	%	9	6	7	8	7

Beroep bij Hoge Raad

Ingediend	1	5	6	1	0	3
w.v. door staatssecretaris	%	0	33	0	-	33
w.v. door belastingplichtige	%	100	67	100	-	67
Arrest gewezen	1	8	1	0	0	4
w.v. staatssecretaris gelijk	%	37	0	-	-	25
w.v. belastingplichtige gelijk	%	63	100	-	-	75

Verstreckte accijnszegels

Sigaretten	mln	15.425	16.640	16.619	16.543	16.680
Sigaren	mln	425	442	502	508	513
Tabak (kg.)	mln	14	14	14	14	14

Onderzochte monsters voor in- en uitvoeraangiften door Laboratorium

Landbouwregelingen	1	24.890	22.469	22.831	21.351	19.864
gevonden afwijkingen	%	17	21	21	23	22
Accijnswetgeving	1	3.175	2.853	3.365	2.704	2.920
Tariefgroepindeling	1	25.674	22.067	23.064	21.771	19.963

Klachten

Ingediend	1	301	174	251	204	185
Afgedaan	1	229	204	236	190	202

Internationale uitwisseling van heffingsgegevens *)

Door Ned. verstreckte inlichtingen aan buitenland	1	9.729	8.627	7.109	5.020	2.318 **)
w.v. spontaan	1	8.078	7.281	5.523	3.322	66
w.v. op verzoek	1	1.651	1.346	1.586	1.698	2.252
Doorlooptijd verzoeken uit het buitenland	mnd	3	3	3	3	-
Door buitenland verstreckte inlichtingen aan Ned.	1	9.780	9.389	9.916	8.024	1.418 **)
w.v. spontaan	1	9.109	8.381	8.628	6.644	97
w.v. op verzoek	1	671	1.008	1.288	1.380	1.321
Doorlooptijd verzoeken aan het buitenland	mnd	5	4	7	4	-

Verzoeken invorderingsbijstand van buitenland aan Ned. *)

Afgehandeld	1	207	107	104	136	107
Doorlooptijd verzoeken	mnd	10	15	13	7	12

Verzoeken invorderingsbijstand van Ned. aan buitenland *)

Afgehandeld	1	101	73	30	37	40
Doorlooptijd verzoeken	mnd	19	26	26	22	25

*) 'een onderverdeling naar land is aan het slot van dit productieverslag opgenomen

**) 2000: door systeemwijziging onvolledige gegevens

FIOD - ECD**Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst FIOD**

Aanmeldingen van fraude	1	3.995	3.857	3.200	3.410	3.224
Vervolgingswaardige fraudezaken	1	737	811	828	987	1.066
Arrangementzaken Openbaar Ministerie	1	422	365	454	453	452
Strafrechtelijke onderzoeken recherche						
Processen-verbaal	1	449	394	570	403	433
Rapporten	1	88	87	34	133	119
Bedrag opgespoord fiscaalrechtelijk nadeel	mln	343	320	529	568	659
Bedrag opgespoord strafrechtelijk nadeel	mln	299	286	528	545	698
Klachten						
Ingediend	1	21	15	8	13	7
Afgehandeld	1	21	15	8	12	7
Verzoeken fisc. strafrechtshulp van buitenland aan Ned.	1	77	99	110	134	177
Verzoeken fisc. strafrechtshulp van Ned. aan buitenland	1	123	157	153	166	

Economische controledienst ECD

Onderzoeken informatie, toezicht en opsporing	1			3.267	2.885	-
waarvan Informatie t.b.v. toezichthouders	1			955	580	-
waarvan Processen-verbaal	1			853	803	-
waarvan Corrigerend optreden	1			1092	515	-
waarvan Overige	1			367	987	-
Arrangementzaken Openbaar Ministerie	1					92
Onderzoeken met processen-verbaal	1					509
Toezietsrapporten	1					2.822
Bedrag opgespoord fiscaalrechtelijk nadeel	mln					6
Klachten						
Ingediend	1				3	5
Afgehandeld	1				3	5

*) een onderverdeling naar land is aan het slot van dit productieverslag opgenomen

Invordering

Achterstand invordering	mln	14.542	15.675	14.836	17.902	24.010
Achterstand t.o.v. kasopbrengst + achterstand	%	5,8	5,9	5,4	6,1	7,6
Aanmaningen	d	2.538	2.254	2.778	2.716	2.907
Uitgevaardigde dwangbevelen	d	1.340	1.127	1.379	1.310	1.400
Beslagopdrachten	d	581	459	462	490	491
Aanslagen begrepen in tenuitvoerleggingen	d	277	307	314	317	298
Aantal openbare verkopeningen	l	2.392	2.997	4.937	4.637	5.615
Opbrengst verkoop roerende zaken	d	9.818	8.800	9.503	9.623	3.362
Opbrengst verkoop onroerende zaken	d	365	2.671	2.669	2.204	3.493
Kwijtschelding						
Aantal aanslagen in verzoeken	d	33	26	25	23	18
Aantal kwijtscholden aanslagen	d	5	4	3	3	2
Oninbaar lijden						
Aantal aanslagen *)	d	223	277	314	287	245
Verzoeken invorderingsbijstand van buitenland aan Ned. **)						
(alle middelen m.u.v. Douane)						
Afgehandeld	l	632	720	644	818	848
Doorlooptijd verzoeken om inlichtingen	mnd	1	2	1	1	1
Doorlooptijd verzoeken tot notificatie	mnd	4	2	2	2	2
Doorlooptijd verzoeken om bijstand	mnd	18	21	15	15	17
Doorlooptijd verz. om conservatoire maatregelen	mnd	-	1	-	1	42
Doorlooptijd totaal	mnd	13	17	13	12	14
Verzoeken invorderingsbijstand van Ned. aan buitenland						
(alle middelen, m.u.v. Douane)**)						
Afgehandeld	l	114	146	147	150	93
Doorlooptijd verzoeken om inlichtingen	mnd	8	8	11	6	5
Doorlooptijd verzoeken tot notificatie	mnd	-	4	2	-	1
Doorlooptijd verzoeken om bijstand	mnd	23	23	18	21	25
Doorlooptijd verz. om conservatoire maatregelen	mnd	4	1	2	10	8
Doorlooptijd totaal	mnd	18	18	16	17	20

*) inclusief MRB/HSB

**) een onderverdeling naar land is aan het slot van dit productieverslag opgenomen

Productieverslag Belastingdienst
1996
1997
1998
1999
2000
Personeel

Divisie Particulieren	1	7.433	6.967	6.698	6.540	6.730
Divisie Ondernemingen	1	10.664	11.408	11.529	11.160	11.230
Divisie Grote ondernemingen	1	1.974	2.100	2.104	2.067	2.061
Divisie Douane	1	5.375	5.573	5.669	5.557	5.644
Automatiseringscentrum (B/AC)	1	1.031	1.584	1.666	2.128	2.245
FIOD	1	753	788	788	824	1.107
Centrum voor Proces- en Productontwikkeling (B/PPP)	1					392
Centrum voor Kennis en Communicatie (B/CKC)	1	195	263	303	334	396
Centrum voor Facilitaire Dienstverlening (B/CFD)	1	737	1.558	1.504	1.516	1.543
Interne Accountantsdienst Belastingen (IAB)	1	124	123	133	137	137
Diverse organisatieonderdelen (incl. Projectorganisatie en cursisten)	1	141	183	178	219	357
Totaal *)	1	28.427	30.547	30.572	30.482	31.842
Personeelsverdeling						
Vast	%	94,3	92,4	93,1	93,6	93,1
Tijdelijk	%	2,2	2,9	2,8	2,4	2,3
Overig	%	3,5	4,8	4,1	4,0	4,6
Mannen	1	22.151	22.639	22.751	22.748	22.939
	%	73,6	72,5	72,0	71,9	71,0
Vrouwen	1	7.936	8.581	8.861	8.909	9.391
	%	26,4	27,5	28,0	28,1	29,0
Leeftijdsofbouw						
< 25 jaar	1	625	828	723	600	717
	%	2,1	2,7	2,3	1,9	2,2
25 - 34	1	7.605	6.895	6.132	5.176	4.780
	%	25,3	22,1	19,4	16,4	14,8
35 - 44	1	13.441	13.948	14.064	13.991	13.686
	%	44,6	44,7	44,5	44,2	42,3
45 - 54	1	7.314	8.257	9.131	9.982	10.852
	%	24,3	26,4	28,9	31,5	33,6
55 - 64	1	1.102	1.292	1.562	1.908	2.295
	%	3,6	4,1	4,9	6,0	7,1

*) begrotingsformatie in voltijdbanen (fte's)

Internationale uitwisseling van inlichtingen, invorderingsbijstand en strafrechtshulp

Internationale uitwisseling van heffingsgegevens per land

(Directe belastingen, registratie en successie en omzetbelasting, m.u.v. ICT)

Land	Verstrekt aan buitenland				Ontvangen van buitenland			
	spontaan	automatisch	verzoek	totaal	spontaan	automatisch	verzoek	totaal
Argentinië	0	0	1	1				
Aruba					0	0	1	1
Australië					3.814	0	1	3.815
België	271	126.803	128	127.202	15.821	23.842	340	40.003
Belize	1	0	0	1				
Brazilië	0	0	1	1				
Canada	0	3.455	6	3.461	0	16.664	2	16.666
Denemarken	601	878	11	1.490	39	545	35	619
Duitsland	12.970	0	117	13.087	1.281	9.360	363	11.004
Estland					18	0	0	18
Finland	0	0	2	2	487	0	6	493
Frankrijk	1	7.039	97	7.137	6.955	7.221	101	14.277
Griekenland	0	0	1	1	0	0	7	7
Gr. Brittannië	6	0	24	30	915	0	245	1.160
Hongarije	0	0	1	1	0	0	2	2
Ierland	0	0	5	5	60	0	28	88
India	0	0	1	1				
Indonesië					0	0	1	1
Israël					0	0	1	1
Italië	7	0	53	60	2	0	76	78
Japan	0	0	2	2				
Letland	0	0	3	3	0	0	1	1
Luxemburg	2	0	0	2	5	0	118	123
Ned. Antillen					0	0	9	9
Nieuw Zeeland					3.050	0	0	3.050
Noorwegen	0	0	1	1	259	0	0	259
Oekraïne	0	0	5	5				
Oostenrijk	0	0	3	3	0	0	11	11
Polen	0	0	10	10	0	0	4	4
Portugal	0	0	3	3	111	0	54	165
Roemenië					2	0	1	3
Rusland	0	0	5	5				
Spanje	0	0	9	9	3	0	106	109
Thailand	1	0	0	1				
Tsjechië	0	0	2	2				
Turkije					0	0	8	8
U.S.A.	19	0	6	25	2.670	0	9	2.679
Wit-Rusland	0	0	1	1				
Zuid-Afrika	0	0	1	1	1	0	0	1
Zuid-Korea					731	0	0	731
Zweden	1	0	6	7	926	0	31	957
Totaal	13.880	138.175	505	152.560	37.150	57.632	1.561	96.343
Gem. doorlooptijd in mnd.			6				3	

Internationale uitwisseling van inlichtingen, invorderingsbijstand en strafrechtshulp**Internationale uitwisseling van heffingsgegevens per land**

(Intra communautaire transacties ICT)

Land	Verstrekt aan buitenland op verzoek	Ontvangen van buitenland op verzoek
België	340	119
Denemarken	28	13
Duitsland	256	126
Finland	7	2
Frankrijk	43	39
Griekenland	23	15
Gr. Brittannië	63	61
Ierland	4	2
Italië	247	23
Luxemburg	12	6
Oostenrijk	13	10
Portugal	70	9
Spanje	106	18
Zweden	26	8
Totaal	1.238	451
Gem. doorlooptijd in mnd.	4	4

Internationale uitwisseling van inlichtingen, invorderingsbijstand en strafrechtshulp

Internationale uitwisseling douane en accijnzen per land

Land	Verstrekt aan buitenland			Ontvangen van buitenland		
	spontaan	verzoek	totaal	spontaan	verzoek	totaal
Albanië		1	1		1	1
Andorra		1	1		0	0
Aruba		2	2		0	0
Australië		7	7		0	0
België	5	1.030	1.035	11	243	254
Bosnië-Herzegovina		1	1		1	1
Bulgarije		5	5		2	2
Canada		4	4	1	0	1
China		0	0		3	3
Costa Rica		2	2		0	0
Cyprus		6	6		2	2
Denemarken	1	10	11	3	33	36
Duitsland	29	237	266	10	214	224
Estland		8	8		2	2
Finland	1	6	7	6	31	37
Frankrijk	6	229	235	5	147	152
Georgië		3	3	1		1
Ghana		0	0		1	1
Griekenland	0	35	35	1	29	30
Hongkong		1	1		0	0
Hongarije		8	8		3	3
Ierland	0	31	31	4	35	39
IJsland	0	0	0	1	1	2
Iran		1	1		0	0
Israël		4	4		3	3
Italië		86	86		82	82
Japan		2	2		0	0
Letland	1	21	22	2	3	5
Liberia		1	1		0	0
Litouen	0	13	13	1	4	5
Luxemburg		29	29		21	21
Macedonië		4	4		0	0
Malta		2	2		0	0
Marokko		1	1		1	1
Mexico		0	0		1	1
Nederland		8	8		0	0
Ned. Antillen	0	17	17	1	2	3
Nigeria		0	0		1	1
Noorwegen	0	32	32	3	2	5
Oeganda		0	0		1	1
Oekraïne		1	1		0	0
Oostenrijk	1	24	25	0	20	20
Panama		0	0		1	1
Polen	0	34	34	2	7	9
Portugal	0	28	28	6	50	56
Puerto Rico		0	0		1	1
Roemenië		10	10		0	0
Subtotaal	44	1.945	1.989	58	948	1.006

Internationale uitwisseling van inlichtingen, invorderingsbijstand en strafrechtshulp

Internationale uitwisseling douane en accijnzen per land (vervolg)

Land	Verstrekt aan buitenland			Ontvangen van buitenland		
	spontaan	verzoek	totaal	spontaan	verzoek	totaal
Subtotaal	44	1.945	1.989	58	948	1.006
Rusland		19	19		3	3
Singapore		0	0		1	1
Slovenië		0	0		1	1
Slowakije		10	10		1	1
Spanje	1	92	93	1	68	69
Suriname		0	0		1	1
Tsjechische Republiek		11	11		0	0
Turkije		19	19		0	0
USA	1	3	4	1	3	4
Uclaf		3	3		0	0
Ver. Koninkrijk	2	137	139	19	238	257
Ver. Arabische Emiraten		0	0		2	2
Zweden	1	7	8	4	47	51
Zwitserland	17	6	23	14	8	22
Totaal	66	2.252	2.318	97	1.321	1.418
Gem. doorlooptijd in mnd.		-			-	

Internationale uitwisseling van inlichtingen, invorderingsbijstand en strafrechtshulp**Internationale invorderingsbijstand per land (m.u.v. douane)**

Land	Door Nederland afgedane verzoeken van buitenland	Door buitenland afgedane verzoeken van Nederland
België	491	55
Canada		3
Denemarken	26	3
Duitsland	281	12
Frankrijk	7	4
Groot-Brittannië	1	2
Italië		1
Luxemburg	6	2
Ned. Antillen		2
Noorwegen	17	2
Oostenrijk	1	1
Spanje	2	
Suriname		1
U.S.A.	2	4
Zweden	14	1
Totaal	848	93
Gem. doorlooptijd in mnd.	14	20

NB het betreft afgedane verzoeken om inlichtingen, notificatie en invorderingsbijstand voor belastingen, met uitzondering van de douane-invorderingsbijstand

Internationale uitwisseling van inlichtingen, invorderingsbijstand en strafrechtshulp

Internationale invorderingsbijstand Douane per land

Land	Door Nederland afgedane verzoeken van buitenland			Door buitenland afgedane verzoeken van Nederland		
	Richtlijn EG 3/84	Richtlijn EG 76/308	Totaal	Richtlijn EG 3/84	Richtlijn EG 76/308	Totaal
België	0	12	12	0	2	2
Denemarken	0	0	0	0	1	1
Duitsland	9	63	72	0	6	6
Finland	0	0	0	0	0	0
Frankrijk	0	3	3	0	0	0
Griekenland	1	0	1	0	0	0
Groot-Brittannië	2	0	2	0	1	1
Italië	2	9	11	0	2	2
Oostenrijk	0	4	4	0	0	0
Polen	0	1	1	0	0	0
Portugal	0	1	1	0	0	0
Spanje	0	0	0	0	26	26
Zwitserland	0	0	0	0	2	2
Totaal	14	93	107	0	40	40
Gem. doorlooptijd in mnd.			12			25

Internationale uitwisseling van inlichtingen, invorderingsbijstand en strafrechtshulp

Internationale fiscale strafrechtshulp per land

Land	Door het buitenland gedane verzoeken aan Nederland
Argentinië	2
België	19
Denemarken	3
Duitsland	41
Finland	1
Frankrijk	4
Hongarije	4
Ierland	1
India	1
Italië	4
Letland	1
Litouen	9
Noorwegen	1
Oekraïne	8
Oostenrijk	1
Polen	17
Portugal	1
Roemenië	1
Rusland	6
Slowakije	1
Spanje	8
Turkije	5
USA	2
Ver. Koninkrijk	35
Zuid-Afrika	1
Totaal	177

Deel 4 - Financiële verantwoording

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Algemeen	2
1.2	Inrichtingseisen	2
1.3	Rechthandhavingsbeleid en beleid ter bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik	3
2	Kernstaten	4
2.1	Belasting- en overige Begrotingsontvangsten	4
2.2	Niet Begrotingsontvangsten en - uitgaven	5
2.3	Begrotingsuitgaven en - verplichtingen	6
2.4	Saldibalans Belastingdienst	7
3	Toelichting	8
3.1	Belastingontvangsten	8
3.2	Overige Begrotingsontvangsten	15
3.3	Belastingontvangsten Europese Unie	20
3.4	Niet-begrotingsontvangsten en -uitgaven	21
3.5	Begrotingsuitgaven en -verplichtingen	26
3.6	Saldibalans Belastingdienst	34

1 Inleiding

1.1 Algemeen

De Belastingdienst verzorgt de heffing, inning en controle van Rijksbelastingen. Daarnaast voert de Belastingdienst werkzaamheden uit voor derden. Deze werkzaamheden voor derden vloeien veelal voort uit andere (overheids-)taken.

In deze Financiële verantwoording wordt verantwoording afgelegd over de uitkomsten van het door de Belastingdienst gevoerde financiële beheer over het begrotingsjaar 2000.

Dit betreft zowel de ontvangsten, uitgaven en verplichtingen van de in de Begroting IXB (Financiën) opgenomen begrotingsartikelen, als de ontvangsten en uitgaven ten behoeve van derden. Tevens wordt de saldbalans van de Belastingdienst gepresenteerd.

De belangrijkste financiële gegevens worden in vier kernstaten gepresenteerd. De cijfers worden vervolgens toegelicht. Tenzij anders vermeld, luiden de bedragen in deze Financiële verantwoording in duizenden guldens.

Opgemerkt wordt dat in de Financiële verantwoording uitsluitend de financiële gegevens van de Belastingdienst zijn opgenomen. Het betreft derhalve niet de financiële verantwoording over de Begroting IXB (Financiën), die door het Ministerie van Financiën, op grond van de Comptabiliteitswet, ten behoeve van de Staten-Generaal wordt opgesteld.

De in deze Financiële verantwoording opgenomen informatie is consistent met de Financiële verantwoording van het Ministerie van Financiën over de Begroting IXB van het jaar 2000, zoals die ten tijde van de ondertekening van het Beheersverslag nog aan de Algemene Rekenkamer ter beoordeling moest worden aangeboden. In het rapport van de Algemene Rekenkamer kunnen opmerkingen worden gemaakt over het financiële beheer van de Belastingdienst en de verantwoording daarover, die van invloed zijn op de Financiële verantwoording over de Begroting IXB (Financiën) die uiteindelijk bij de Staten-Generaal wordt ingediend.

1.2 Inrichtingseisen

De financiële administratie van de Belastingdienst is ingericht met inachtneming van de Comptabiliteitswet en de Regeling Departementale Begrotingsadministratie. Als gevolg hiervan wordt het kas-verplichtingenstelsel gehanteerd. Alle bedragen en vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

1.3 **Rechthandhavingsbeleid en beleid ter bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik**

Rechthandhavingsbeleid

Uitgangspunt van het rechthandhavingsbeleid van de Belastingdienst is het onderhouden en versterken van de bereidheid van belastingplichtigen tot nakoming van de wettelijke verplichtingen. De Belastingdienst onderscheidt hierbij twee sectoren in zijn primaire processen: Klantbehandeling en Rechtstoepassing. In het sectorplan Klantbehandeling worden de kwaliteitsmaatregelen beschreven die een passende behandelstrategie van de belastingplichtige waarborgen.

In het sectorplan Rechtstoepassing worden de maatregelen beschreven die bijdragen aan een juiste en uniforme rechtstoepassing. Criteria daarbij zijn rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en rechtmatigheid.

In het handboek Advisering en implementatie wetgeving zijn de maatregelen inzake het toetsen op handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid, de implementatie en de toepassing en evaluatie van wetgeving nader uitgewerkt.

Op het gebied van de rechtshandhaving wordt aandacht gegeven aan de kwaliteitsborging binnen het primaire proces van de Belastingdienst. Een goed stelsel van kwaliteitsborging vormt immers de basis voor een adequate rechtshandhaving.

Beleid ter bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik

Bij alle door de Belastingdienst uit te voeren fiscale taken wordt de Belastingdienst, in meer of mindere mate, geconfronteerd met de problematiek van misbruik en oneigenlijk gebruik (M en O). Het tegengaan van M en O bij de toepassing van fiscale wet- en regelgeving vormt een geïntegreerd onderdeel van het door de Belastingdienst gevoerde rechthandhavingsbeleid. Ook bij een toereikend M en O-beleid blijft er sprake van inherente onzekerheid over de volledigheid van de ontvangsten. Deze onzekerheid is niet nader kwantificeerbaar.

Een eerste aandachtspunt bij de uitvoering van het M en O-beleid betreft het beoordelen van de M en O-gevoeligheid van nieuwe wet- en regelgeving op handhaafbaarheid. Naast een goede voorlichting is de aanwezigheid van een toereikend controle- en sanctiebeleid een voorwaarde voor een effectieve uitvoering van de wet- en regelgeving.

Er wordt vaktechnisch toezicht uitgeoefend op de uitvoering van het controlebeleid. Op eenheden is dit de taak van de vakgroep-coördinator controle en het vaktechnisch overleg. De verschillende domeineigenaren en in het bijzonder de domeineigenaar controlebeleid, verzorgen de landelijke coördinatie. Het sanctiebeleid is wettelijk geregeld in de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen en nader uitgewerkt in het Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst 1998.

De Belastingdienst besteedt veel aandacht aan het opsporen van belastingplichtigen en belastbare feiten en gebeurtenissen. Van belang in dat kader zijn onder meer de gegevensuitwisseling met andere instanties, de waarnemingen ter plaatse en de landelijke acties.

Over het gevoerde rechthandhavings- en M en O-beleid verantwoordt de Belastingdienst zich nader in deel 1 van dit beheersverslag.

2 Kernstaten

KERNSTAAT 1

2.1 Belasting- en overige Begrotingsontvangsten

Art.	Omschrijving	Oorspronkelijke (begrotings) raming 2000	Raming 2000 Na mutaties Najaarsnota	Realisatie 2000	Realisatie 1999
I.	<u>Belastingontvangsten IXB (Financiën)</u>				
04.06	Vermogensbelasting	1.750.000	1.915.000	1.909.426	1.722.863
04.07	Vennootschapsbelasting	33.221.000	36.375.000	36.881.274	34.490.401
04.08	Loon- en Inkomstenbelasting	46.792.000	48.993.000	48.818.054	45.295.548
04.09	Dividendbelasting	4.655.000	5.565.000	5.702.717	6.660.342
+04.10	Kansspelbelasting	265.000	300.000	314.372	261.607
04.11	Motorrijtuigenbelasting	4.575.000	4.875.000	4.610.285	4.359.496
04.12	Accijns van lichte olie	7.295.000	6.870.000	6.855.765	6.939.675
04.13	Accijns van minerale oliën, andere dan lichte olie	4.700.000	4.541.000	4.669.225	4.565.609
04.14	Wijnaccijns	400.000	385.000	383.640	367.004
04.15	Alcoholaccijns	910.000	885.000	902.698	844.906
04.16	Bieraccijns	660.000	645.000	621.745	616.167
04.18	Tabaksaccijns	3.415.000	3.800.000	3.491.666	3.531.923
04.20	Belasting van personenauto's en motorrijwielen	5.744.000	6.415.000	6.331.079	6.231.848
04.21	Omzetbelasting	56.725.000	58.604.000	59.059.543	54.042.260
04.22	Belastingen van rechtsverkeer	7.658.000	8.895.000	8.822.442	7.637.148
04.23	Rechten van successie	2.833.000	3.085.000	3.268.844	2.843.922
04.24	Overige belastingontvangsten	95.000	760.000	785.036	68.054
04.25	Belastingen op milieugrondslag	6.738.000	6.190.000	6.240.976	4.888.072
04.26	Verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken en enkele andere producten	445.000	470.000	490.212	459.827
04.29	Belasting op zware motorrijtuigen	215.000	220.000	218.356	213.816
04.30	Ontvangsten die ten behoeve van het Gemeentefonds en het Provinciefonds worden afgezonderd	-26.161.685	-27.498.681	-27.509.210	-25.785.796
	Totaal belastingontvangsten IXB (Financiën)	162.929.315	172.289.319	172.868.145	160.254.692
II	<u>Overige begrotingsontvangsten IXB (Financiën)</u>				
01.10	Diverse ontvangsten (Kernministerie)	0	1.200	39.709	0
04.01	Ontvangsten heffings- en invorderingsrente	1.135.000	890.000	956.378	837.434
04.02	Kosten van vervolging	113.200	121.200	125.801	122.061
04.03	Ontvangsten uit verrichte werkzaam- heden	11.300	11.300	11.899	13.659
04.04	Bijdrage EU in de inningskosten Douane	326.000	367.000	368.656	335.159
04.27	Diverse ontvangsten	47.781	145.107	166.057	76.265
04.28	Opbrengsten van schikkingen en Administratieve boeten	216.000	294.500	306.774	248.854
	Totaal overige ontvangsten IXB (Financiën)	1.849.281	1.830.307	1.975.274	1.633.432
	Totaal-generaal Ontvangsten IXB (Financiën)	164.778.596	174.119.626	174.843.419	161.888.124
III	<u>Belastingontvangsten Europese Unie</u>				
	Omzetbelasting	4.092.000	4.341.000	4.322.063	3.967.840
	Invoerrechten	3.580.000	3.725.000	3.700.605	3.384.765
	Totaal ontvangsten Europese unie	7.672.000	8.066.000	8.022.668	7.352.605

KERNSTAAT 2

2.2 Niet Begrotingsontvangsten en - uitgaven

Omschrijving	2000	1999
Dwanginvordering voor derden	113.044	135.824
Landbouweffingen (LEF)	414.394	387.191
Landinrichtingsrente (LNV)	86.034	87.626
Premies schuldig nalatig (SVB)	129	65
Premies volksverzekeringen (Sociale Fondsen)	77.932.637	73.950.662
WAZ (LISV)	1.854.684	1.320.324
ZFW (College voor zorgverz.)	321.599	0
Provinciale opcenten (Provincies)	1.574.775	1.534.370
Ruil- en herverkavelingsrente (LNV)	-2	0
Verkeersbegeleidingstarief scheepvaart (V&W)	33.560	32.279
Verontreinigingsheffing rijkswateren (V&W)	79.038	75.885
Voorraadheffing aardolieproducten (EZ)	145.039	144.276
WIR-premies (EZ)	-137.444	-154.906
TOTAAL	82.417.487	77.513.596

KERNSTAAT 3

2.3 Begrotingsuitgaven en - verplichtingen

UITGAVEN

Art.	Omschrijving	Oorspronkelijke (begrotings-)raming 2000	Raming 2000 na mutaties najaarsnota	Realisatie 2000	realisatie 1999
	Hoofdstuk IXB, Uitgaven betreffende de Belastingdienst				
04.01	Personeel en materieel	4.464.264	4.918.819	4.952.058	4.405.776
01.14	Diverse uitgaven	500.000	330.000	323.368	15.131
04.05	Uitgaven heffings- en invorderingsrente	653.300	545.000	597.600	528.069
04.06	Garantie procesrisico's	100	100	78	97
04.08	Vergoeding van proceskosten	6.829	1.966	2.008	2.000
04.09	Wet waardering onroerende zaken	79.945	101.599	98.006	78.257
04.10	Uitvoering belastingmiddelen door derden	33.427	31.280	33.754	0
		5.737.865	5.928.764	6.006.872	5.029.330

VERPLICHTINGEN

Art.	Omschrijving	Oorspronkelijke (begrotings-)raming 2000	Raming 2000 na mutaties najaarsnota	Realisatie 2000	Realisatie 1999
	Hoofdstuk IXB, Verplichtingen betreffende de Belastingdienst				
04.01	Personeel en materieel	4.464.264	4.918.819	5.099.953	4.398.837
04.06	Garantie procesrisico's	250	250	238	144
04.10	Uitvoering belastingmaatregelen door derden	0	0	26.974	39.595
		4.464.514	4.919.069	5.127.165	4.438.576

KERNSTAAT 4

2.4 Saldibalans Belastingdienst

Debet					Credit
	stand per 31-12-2000	Stand per 31-12-1999		stand per 31-12-2000	stand per 31-12-1999
Liquide middelen	883	942	Rekening-courant Kerndepartement	94.599	100.355
Uitgaven buiten begrotings- verband	97.356	101.051	Ontvangsten buiten begrotings- verband	3.640	1.638
	98.239	101.993		98.239	101.993
Rechten	37.560.344	31.551.732	Tegenrekening rechten	37.560.344	31.551.732
Vorderingen en leningen	11.259	19.424	Tegenrekening vorderingen/leningen	11.259	19.424
Voorschotten	38.038	110.175	Tegenrekening voorschotten	38.038	110.175
Tegenrekening verplichtingen	369.619	228.504	Verplichtingen	369.619	228.504
Tegenrekening garanties	743	664	Garanties	743	664
	37.980.003	31.910.499		37.980.003	31.910.499
Totaal	38.078.242	32.012.492		38.078.242	32.012.492

3 Toelichting

3.1 Belastingontvangsten

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de in Kernstaat 1 opgenomen belastingontvangsten van het begrotingsjaar 2000. Per begrotingsartikel worden de grondslag van het artikel en de gerealiseerde ontvangsten vermeld. De gepresenteerde ontvangsten zijn het saldo van alle in 2000 door de Belastingdienst ontvangen en teruggegeven belastingbedragen.

Het grootste gedeelte van de belastingopbrengsten komt ten gunste van ontvangsten artikelen, die behoren tot hoofdstuk IXB (Financiën) van de Rijksbegroting. Het overige deel komt toe aan de Europese Unie. Deze laatste wordt in 3.3. Belastingontvangsten Europese Unie toegelicht.

Onder begrotingsartikel 04.30 wordt een absoluut bedrag aan middelen van het Rijk afgezonderd ten behoeve van het Gemeentefonds en het Provinciefonds.

De hoogte van de belastingopbrengsten wordt beïnvloed door macro-economische factoren en autonome maatregelen (fiscale maatregelen en maatregelen in de uitvoering). In het algemeen worden verschillen tussen de raming en de realisatie van de belastingopbrengsten niet nader verklaard. Veelal zijn deze verschillen namelijk macro-economisch bepaald, en als zodanig door de Belastingdienst niet te beïnvloeden. Slechts voorzover verschillen verklaard kunnen worden vanuit het primaire proces van de Belastingdienst, of indien bij een middel bijzondere afdrachten zijn gedaan, of andere beheersmatige opmerkingen dienen te worden gemaakt, worden deze in de toelichting opgenomen. Voor de verklaring van verschillen, die door macro-economische factoren zijn bepaald, wordt verwezen naar de financiële verantwoording van het Ministerie van Financiën (IXB) over het jaar 2000.

Ultimo 2000 zijn bedragen ontvangen die nog niet definitief zijn verwerkt in de administratie van de Belastingdienst, de zogenaamde comptabele overloop. Bij de jaarafsluiting is het bedrag van de overloop door middel van een toedelingsmethodiek verantwoord op de diverse belastingmiddelen en aandelen voor derden.

Vermogensbelasting (artikel 04.06)

De grondslag van dit artikel is de Wet op de vermogensbelasting (Stb.1964,520).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	1.909.426	1.722.863

Vennootschapsbelasting (artikel 04.07)

De grondslag van dit artikel is de Wet op de vennootschapsbelasting (Stb.1969,469).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	36.881.274	34.490.401

In 2000 is met de inkomsten- en vennootschapsbelasting een bedrag van f 137,4 mln. aan WIR-premies verrekend. Hierin is begrepen een bedrag van f 3,6 mln. aan WIR-premies over het jaar 1999, omdat bij de controle door de accountantsdienst is gebleken dat dit bedrag nog niet was opgenomen in de WIR-verrekening. Het bedrag van f 137,4 mln. komt ten laste van de begroting van het Ministerie van Economische Zaken en wordt toegevoegd aan de opbrengst vennootschapsbelasting (zie tevens de toelichting bij Ontvangsten ten behoeve van derden - WIR-premies – pagina 25).

Dit leidt tot de volgende opstelling:

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Opbrengst vennootschapsbelasting	f 36.743,9 mln.	f 34.357,4 mln.
Verrekenende WIR-premies	<u>137,4 mln.</u>	<u>133,0 mln.</u>
Belastingontvangst vennootschapsbelasting	36.881,3 mln.	34.490,4 mln.

In oktober is een productiestoring opgetreden in de programmatuur van de Vennootschapsbelasting. Hierbij bleken 32.000 aanslagen niet te zijn verzonden naar belastingplichtigen. Bij de herstelactie zijn de aanslagen alsnog met een latere dagtekening verzonden. De laatste termijn waarbinnen betaald moest worden is verschoven naar 2001. Daardoor zijn belastingbetalingen later ontvangen. Het netto effect van de verschuiving bedraagt ongeveer f 0,7 mld. Acties zijn ondernomen om het risico van herhaling te voorkomen.

Loon- en inkomstenbelasting (artikel 04.08)

De grondslag voor dit artikel is de Wet op de loonbelasting (Stb.1964,521) en de Wet op de Inkomstenbelasting (Stb. 1964,519).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
loonbelasting	50.758.063	47.904.878
inkomstenbelasting	<u>-1.940.009</u>	<u>- 2.609.330</u>
totaal	48.818.054	45.295.548

De heffing en inning van de loon- en inkomstenbelasting vindt gecombineerd plaats met de premies volksverzekeringen.

Op grond van de Wet Financiering Volksverzekeringen worden voor de splitsing van de loonheffing in een belasting- en een premie-deel per belastingjaar voorlopige toedelingspercentages vastgesteld op basis van het ramingsmodel van het Centraal Planbureau.

Op basis van de registratie van loonbelastingkaarten worden na twee jaar definitieve toedelingspercentages voor de loonbelasting vastgesteld en vindt een afrekening plaats tussen het Rijk en de Sociale Verzekeringsfondsen.

Loonbelasting

De afrekening over de opbrengsten loonbelasting van het belastingjaar 1998 heeft plaatsgevonden in 2000. Als gevolg hiervan is een bedrag van f 1.200,3 mln. uitgekeerd aan de Fondsen, ten laste van de opbrengst van de loonbelasting.

Dit leidt voor de loonbelasting tot de volgende opstelling:

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Bruto-ontvangst loonbelasting	f 51.958,4 mln.	f 48.059,6 mln.
Afrekening 1998 resp. 1997 met Sociale fondsen	<u>- 1.200,3 mln.</u>	<u>- 154,7 mln.</u>
Belastingontvangst loonbelasting	50.758,1 mln.	47.904,9 mln.

Inkomstenbelasting

De afrekening tussen het Rijk en de Sociale Fondsen over de opbrengsten inkomstenbelasting van belastingjaar 1996 heeft plaatsgevonden in 2000. Als gevolg hiervan is een bedrag van f 850,5 mln. ingehouden op de Fondsen, ten gunste van de inkomstenbelasting.

Dit leidt voor de inkomstenbelasting tot de volgende opstelling:

	2000	1999
Bruto-opbrengst inkomstenbelasting	f -2.790,5 mln.	f - 2.782,7 mln.
Afrekening 1996 resp. 1995 met Sociale fondsen	850,5 mln.	151,5 mln.
Verrekenende WIR-premies	<u>0,0 mln.</u>	<u>21,9 mln.</u>
Belastingontvangst inkomstenbelasting	-1.940,0 mln.	- 2.609,3 mln.

De verminderingen van loonbelasting vanwege aftrekposten (zogenoemde loonbeschikkingen) worden vanaf 1999 niet langer verrekend met de loonbelasting via de maandelijkse salarisbetaling, maar rechtstreeks uitbetaald door de Belastingdienst aan de belastingplichtige via een voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting. Hierdoor komt het saldo van de ontvangsten inkomstenbelasting uit op een negatief bedrag.

De verrekenende WIR-premies zijn in 2000 niet meer vermeld onder de inkomstenbelasting maar onder de vennootschapsbelasting omdat om technische redenen de met aanslagen inkomstenbelasting verrekenende WIR-bedragen niet meer worden geregistreerd (zie tevens de toelichting bij WIR-premies op pag. 25).

Dividendbelasting (artikel 04.09)

De grondslag voor dit artikel is de Wet op de dividendbelasting (Stb.1965,621).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	5.702.717	6.660.342

De hogere ontvangsten in 1999 ten opzichte van 2000 zijn het gevolg van een eenmalige hoge dividenuitkering van een grote beursgenoteerde onderneming.

Kansspelbelasting (artikel 04.10)

De grondslag voor dit artikel is de Wet op de kansspelbelasting (Stb.1961,313).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	314.372	261.607

Motorrijtuigenbelasting (artikel 04.11)

De grondslag van dit artikel is de Wet op de motorrijtuigenbelasting (Stb.1994,17) en de Wet op de motorrijtuigenbelasting (Stb.1966,332).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst, ten bate van Begroting IXB (Financiën)	4.610.285	4.359.496

Op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting kunnen provinciale opcenten en administratieve boeten worden geheven.

Dit leidt tot de volgende opstelling:

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Bruto-opbrengst	f 6.288,1 mln.	f 5.993,4 mln.
Administratieve boeten	- 103,0 mln.	- 99,5 mln.
Provinciale opcenten	<u>- 1.574,8 mln.</u>	<u>- 1.534,4 mln.</u>
Belastingontvangsten	4.610,3 mln.	4.359,5 mln.

Accijns van lichte olie (artikel 04.12)

De grondslag van dit artikel is de Wet op de accijns (Stb.1991,561).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	6.855.765	6.939.675

Accijns van minerale oliën, andere dan lichte olie (artikel 04.13)

De grondslag van dit artikel is de Wet op de accijns (Stb.1991,561).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	4.669.225	4.565.609

Wijnaccijns en accijns van mousserende dranken (artikel 04.14)

De grondslag van dit artikel is de Wet op de accijns (Stb.1991,561).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	383.640	367.004

Alcoholaccijns (artikel 04.15)

De grondslag van dit artikel is de Wet op de accijns (Stb.1991,561).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	902.698	844.906

Bieraccijns (artikel 04.16)

De grondslag van dit artikel is de Wet op de accijns (Stb.1991,561).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	621.745	616.167

Tabaksaccijns (artikel 04.18)

De grondslag van dit artikel is de Wet op de accijns (Stb.1991,561).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	3.491.666	3.531.923

Belasting van personenauto's en motorrijwielen (artikel 04.20)

De grondslag van dit artikel is de Wet op belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992 (Stb.1992,709).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	6.331.079	6.231.848

Omzetbelasting (artikel 04.21)

De grondslag van dit artikel is de Wet op de omzetbelasting (Stb.1968,329).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	63.381.606	58.010.100
af wegens afdracht aan de Europese Unie	<u>4.322.063</u>	<u>3.967.840</u>
ten bate van Begroting IXB (Financiën)	59.059.543	54.042.260

De afdracht aan de Europese Unie wordt toegelicht in de Toelichting niet-begrotingsontvangsten en -uitgaven (zie pag. 20).

Belastingen van Rechtsverkeer (artikel 04.22)

De grondslag van dit artikel is de Wet op belastingen van rechtsverkeer (Stb.1970,611).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	8.822.442	7.637.148

Onder de belastingen van rechtsverkeer worden begrepen de assurantiebelasting, de kapitaalsbelasting en de overdrachtsbelasting.

De belastingontvangst wordt als volgt uitgesplitst over deze belastingsoorten:

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Assurantiebelasting	f 1.225,6 mln.	f 1.082,5 mln.
Kapitaalsbelasting	1.305,0 mln.	696,0 mln.
Overdrachtsbelasting	<u>6.291,8 mln.</u>	<u>5.858,6 mln.</u>
Totaal	8.822,4 mln.	7.637,1 mln.

De hogere opbrengst van de kapitaalsbelasting is deels een resultaat van de herstructurering van de eenheden Registratie en Successie. Deze heeft geleid tot een efficiëntere en effectievere uitvoering van het heffingsproces, met name door het verbeterde fiscale toezicht. De raming voor 2000 was f 1.084 mln.

Rechten van successie (artikel 04.23)

De grondslag van dit artikel is de Successiewet (Stb.1956,362).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	3.268.844	2.843.922

Overige belastingontvangsten (artikel 04.24)

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	785.036	68.054

Op dit artikel worden de buitengewone ontvangsten en de vrijwillig betaalde belasting verantwoord. De buitengewone ontvangsten betreffen met name ontvangsten op reeds oninbaar geleden vorderingen. In 2000 was sprake van een incidenteel zeer grote opbrengst afkomstig uit de liquidatie van enkele grote houdstermaatschappijen.

Belasting op een milieugrondslag (artikel 04.25)

De grondslag van dit artikel is de Wet belastingen op milieugrondslag (Stb.1994,923, gewijz. Stb.1996,647)

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	6.240.976	4.888.072

Onder de belastingen op een milieugrondslag worden begrepen belastingen op grondwater, afvalstoffen, brandstoffen en uranium-235, leidingwater en een regulerende energiebelasting.

Toelichting

De belastingontvangst wordt als volgt uitgesplitst over deze belastingsoorten:

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Belasting op brandstoffen	f 1.326,5 mln.	f 1.331,4 mln.
Belasting op grondwater en afvalstoffen	815,9 mln.	538,4 mln.
Belasting op uranium-235	11,7 mln.	15,0 mln.
Belasting op leidingwater	194,3 mln.	0 mln.
Regulerende energiebelasting	<u>3.892,5 mln.</u>	<u>3.003,3 mln.</u>
Totaal	6.240,9 mln.	4.888,1 mln.

Verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken en enkele andere producten (artikel 04.26)

De grondslag van dit artikel is de Wet verbruiksbelastingen van alcoholvrije dranken en enkele andere producten (Stb.1992,683, gewijz.684).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	490.212	459.827

Belasting van zware motorrijtuigen (artikel 04.29)

De grondslag van dit artikel is de Wet belasting zware motorrijtuigen (Stb.1995,563).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
belastingontvangst	218.356	213.816

Ontvangsten die ten behoeve van het Gemeentefonds en het Provinciefonds worden afgezonderd (artikel 04.30)

De grondslag van dit artikel is de Financiële-verhoudingswet (Stb.1998,468 en 494).

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
voeding, ten laste van Begroting IXB (Financiën)	- 27.509.210	- 25.785.796

De voeding van het Gemeente- en het Provinciefonds wordt (in verband met de gehanteerde begrotingstechniek) in mindering gebracht op de belastingontvangsten. De uitgaven van de Fondsen in een zeker begrotingsjaar worden vanuit dit begrotingsartikel gefinancierd.

De verdeling over de fondsen is als volgt:

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Voeding Gemeentefonds	f - 25.438,1 mln.	f - 23.967,6 mln.
Voeding Provinciefonds	<u>- 2.071,1 mln.</u>	<u>- 1.818,2 mln.</u>
Totaal	- 27.509,2 mln.	-25.785,8 mln.

3.2 Overige Begrotingsontvangsten

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de overige door de Belastingdienst gerealiseerde begrotingsontvangsten op hoofdstuk IXB (Financiën) gedurende het begrotingsjaar 2000.

Deze ontvangsten bestaan uit:

- a. aan derden doorberekende kosten van door de Belastingdienst verrichte werkzaamheden.
- b. de ontvangsten, die in dezelfde procesgang als de belastingen worden geïnd, zoals heffings- en invorderingsrente, administratieve boeten en vervolgingskosten.
- c. de begrotingsontvangsten, die zijn gerelateerd aan de personele en materiële uitgaven.

Per begrotingsartikel worden de grondslag en de relevante bedragen vermeld.

De vermelde begrotingsramingen betreffen de stand van de begroting inclusief de wijzigingen samenhangend met de najaarsnota (tweede suppletore begroting).

Diverse ontvangsten (artikel 01.10)

Op dit artikel worden ontvangsten verantwoord, die, gezien hun aard en omvang, niet passen binnen andere artikelen van de begroting.

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Dienst Omroepbijdragen	1.200	39.709	0

De ontvangsten hebben betrekking op ontvangen achterstallige omroepbijdragen over 1999 in het kader van de financiële afwikkeling van de opgeheven Dienst Omroepbijdragen.

Ontvangsten heffings- en invorderingsrente (artikel 04.01)

Dit artikel is gebaseerd op de Invorderingswet 1990 en de Algemene Wet Rijksbelastingen.

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Invorderingsrente	90.000	92.283	92.856
Heffingsrente	<u>800.000</u>	<u>864.095</u>	<u>744.578</u>
Totaal	890.000	956.378	837.434

De ontvangsten betreffen de aan de belastingplichtigen in rekening gebrachte rente bij betaling na afloop van de betalingstermijn en bij aanslagen die worden opgelegd na afloop van het jaar waarop de aanslag betrekking heeft.

Kosten van vervolging (artikel 04.02)

De grondslag van dit artikel is de Kostenwet invordering rijksbelastingen (Stb.1969,83, laatstelijk gewijzigd bij Stb.1995,554).

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Kosten van vervolging	121.200	125.801	122.061

Aan belastingschuldigen wordt een tarief doorberekend voor de werkzaamheden, die samenhangen met de dwanginvordering (aanmaningen, dwangbevelen, beslagleggingen en executoriale verkopeningen).

Ontvangsten uit verrichte werkzaamheden (artikel 04.03)

Op dit artikel worden ontvangsten verantwoord uit hoofde van voor derden verrichte werkzaamheden. Voor de doorberekening van de hiermee gemoeide kosten bestaan tariefregelingen:

a. Met ingang van 1 oktober 1997 zijn de inningstaken door de Douane van gemeentelijk zeehavengeld overgedragen aan het Gemeentelijk Havenbedrijf en is de vergoeding vervallen. De ontvangsten 1999 in het kader van de inning zeehavengelden betroffen de afrekening van een detachering van een tweetal douanemedewerkers bij het Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam (GHR) over de jaren 1997 t/m 1999. Medio 1999 zijn de betreffende medewerkers in dienst getreden bij het GHR.

b. Een vergoeding voor de inning en invordering van de verontreinigingsheffing rijkswateren maakt onderdeel uit van een door de Belastingdienst op 27 maart 1995 gesloten convenant met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Verder worden op dit artikel verantwoord:

c. legesgelden. De tarieven voor het registreren van akten (of het verlenen van ontheffing daarop) alsmede voor inzage in of uittreksels uit de registers, berusten op de Registratiewet 1970 (Stb.1970,610), laatstelijk gewijzigd bij Wet van 22 juni 1994 (Stb.1994,573). De tarieven voor ambtelijke werkzaamheden van de Douane berusten op art. 35 van de Douanewet (Stb.1995,553);

d. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken. De verkoop van deze formulieren en publicaties vindt plaats via het Distributie-centrum voor Overheidspublicaties (SDU/DOP) en de opbrengst van abonnementen en publicaties van de Economische Controledienst.

e. administratiekosten Eurovignet. Bij teruggave van belasting op Euro-jaarvignetten worden administratiekosten berekend. Dit tarief berust op art.14, lid 4, van de Wet belasting zware motorrijtuigen (Stb.1995,563).

De ramingen en realisaties van dit artikel worden als volgt gespecificeerd:

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Perceptiekosten Gemeentelijk zeehavengeld	0	-12	671
Perceptiekosten Verontreinigingsheffing	75	74	49
Legesgelden	10.800	10.709	11.348
Formulieren en publicaties	125	870	1.276
Administratiekosten Eurovignet	<u>300</u>	<u>258</u>	<u>315</u>
Totaal	11.300	11.899	13.659

De negatieve perceptiekosten voor Gemeentelijk zeehavengeld betreffen een eindafrekening van een detachering van een tweetal douanemedewerkers bij het Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam (GHR).

Bijdrage van de Europese Unie in de inningskosten van de EU-douanerechten (artikel 04.04)

De grondslag voor dit artikel is artikel 2, lid 3, van het Besluit 88/376 EEG van 24 juni 1988 en de verordeningen nr.1552/89 en 1553/89 van 29 mei 1989.

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Bijdrage inningskosten	367.000	368.656	335.159

Als tegemoetkoming in de kosten van de inning van de invoerrechten wordt bij de maandelijkse afdracht aan de Europese Unie een bedrag ingehouden ter grootte van 10% van de in de tweede daaraan voorafgaande maand vastgestelde invoerrechten en landbouwheffingen van de niet-annex II producten.

In 2000 bedroeg de bijdrage in de inningskosten f 369,8 mln. Hierop is een bedrag in mindering gebracht van f 1,2 mln. als gevolg van oninbaar geleden invoerrechten.

Diverse ontvangsten (artikel 04.27)

Op dit artikel worden de overige ontvangsten van de Belastingdienst verantwoord. Deze zijn veelal gerelateerd aan de bedrijfsvoering en betreffen ontvangen subsidies, ouderbijdragen kinderopvang, terugbetalingen e.d.

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Uitkeringen Fonds Arbeidsongeschiktheids-Verzekering Overheidspersoneel (WAO)	9.800	13.411	11.390
Ouderbijdragen kinderopvang	9.250	7.781	7.004
AIBS	12.560	12.747	10.611
A&O-fonds	1.460	1.731	1.186
Subsidies en overige personele ontvangsten	3.307	6.046	8.009
Middelenafspraken roerende zaken	335	165	372
Overige ontvangsten materieel	16.195	32.685	27.982
Deelnemersbijdragen pc-privé-actie	9.300	9.128	9.711
Dienst Omroepbijdragen (afwikkeling opheffing)	<u>82.900</u>	<u>82.363</u>	<u>0</u>
Totaal	145.107	166.057	76.265

Toelichting op de diverse ontvangsten

De ontvangsten die geboekt worden op dit artikel hebben in een groot aantal gevallen een samenhang met het uitgavenartikel 04.01 – Personeel en Materieel Belastingdienst.

De meerontvangsten invaliditeitsuitkering (WAO) worden veroorzaakt door een sterke stijging (50) van het aantal langdurig zieken.

Het grote verschil in realisatie 2000 t.o.v. de begroting in het cluster overige ontvangsten materieel betreft correctieboekingen in verband met minder-uitgaven op mantelcontracten, alsmede de restitutie van door de Belastingdienst voorgefinancierde huisvestingsprojecten van de Rijks Gebouwen Dienst.

Bij de opheffing van de Dienst Omroepbijdragen (DOB) en het overgaan van het personeel van deze dienst naar de Belastingdienst zijn ook de liquiditeiten van de DOB overgedragen. Deze zijn als ontvangsten verantwoord.

Opbrengsten van schikkingen en administratieve boeten (artikel 04.28):

Dit artikel bestaat uit twee onderdelen:

a. Opbrengsten van schikkingen. Dit onderdeel betreft de ontvangsten n.a.v. getroffen schikkingen ter voorkoming van strafvervolgning wegens fiscaal strafbare feiten. Grondslag is artikel 76 van de Algemene Wet Rijksbelastingen.

b. Administratieve boeten. Op dit onderdeel zijn de ontvangen administratieve boeten opgenomen. De grondslag hiervoor zijn de artikelen 9, 18, 20, 21 en 22 van de Algemene Wet Rijksbelastingen en de artikelen 37 e.v. van de Douanewet.

De ramingen en realisaties van dit artikel worden als volgt gespecificeerd:

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Opbrengsten van schikkingen	9.500	9.682	7.463
Administratieve boeten	<u>285.000</u>	<u>297.092</u>	<u>241.391</u>
Totaal	294.500	306.774	248.854

De verdeling van de opbrengst boeten naar middel is als volgt:

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Inkomstenbelasting	17.700	13.758
Vennootschapsbelasting	9.962	2.653
Omzetbelasting	121.772	90.573
Loonbelasting	37.311	31.303
Vermogensbelasting	1.649	552
Motorrijtuigenbelasting	103.004	99.466
Overige belastingen	<u>5.694</u>	<u>3.087</u>
Totaal	297.092	241.392

3.3 Belastingontvangsten Europese Unie

Van de door de Belastingdienst gerealiseerde belastingopbrengsten (kernstaat 1) komt een deel toe aan de Europese Unie.

	vermoedelijke uitkomsten <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Aandeel Europese Unie			
1. in de omzetbelasting	4.341.000	4.322.063	3.967.840
2. in de invoerrechten	<u>3.725.000</u>	<u>3.700.605</u>	<u>3.384.765</u>
Totaal	8.066.000	8.022.668	7.352.605

1. Aandeel in de omzetbelasting

Op grond van besluit 88/376 EEG (en de daarbij behorende verordeningen) wordt een gedeelte van de opbrengsten van de omzetbelasting afgedragen ten behoeve van de eigen middelen van de EU. Er moet een bedrag worden afgedragen ter grootte van maximaal 0,86% (1999: 1,0%) van de heffingsgrondslag.

Aan de hand van de begroting van de Europese Unie worden maandelijks door de Rijkshoofdboekhouding voorschotten afgedragen; na definitieve vaststelling van de grondslag vindt een afrekening plaats.

2. Aandeel in de invoerrechten

De grondslag voor de heffing van de invoerrechten is de Wet tarief van invoerrechten (Stb.1985,313).

Het bedrag van de in 2000 door de Belastingdienst geïnde invoerrechten was f 315,8 mln. hoger dan in 1999. De geïnde bedragen worden maandelijks overgedragen aan de afdeling Rijkshoofdboekhouding (RHB) van het Ministerie van Financiën. De RHB zorgt, onder aftrek van 10% inningskostenvergoeding, vervolgens voor verrekening met de Europese Unie.

3.4 Niet-begrotingsontvangsten en -uitgaven

In kernstaat 2 zijn de door de Belastingdienst in 2000 gerealiseerde ontvangsten en uitgaven opgenomen, die niet ten gunste of ten laste komen van de Begroting hoofdstuk IXB (Financiën).

Het betreft een aantal belastingen en heffingen welke worden geïnd ten behoeve van een aantal andere instanties. De belangrijkste van deze instanties zijn: andere ministeries, de provincies, de Sociale Verzekeringsfondsen en het Landbouw Egalisatie Fonds.

In het kader van de WIR worden uitgaven gedaan die verrekend worden met het Ministerie van Economische Zaken.

3.4.1 Ontvangsten en uitgaven ten behoeve van derden

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Totaal ontvangsten en uitgaven ten behoeve van derden	82.417.487	77.513.596

De ontvangsten ten behoeve van derden betreffen de navolgende posten:

Dwanginvordering voor derden

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Ontvangsten Dwanginvordering voor derden	113.044	135.824

Het betreft hier de uitvoering van werkzaamheden voor instanties, die de dwanginvordering hebben uitbesteed aan de Belastingdienst.

De belangrijkste vormen hiervan zijn: de invordering van sociale verzekeringspremies op grond van de Coördinatiewet Sociale Verzekering, van overschotheffingen op grond van de Meststoffenwet, van individuele huursubsidies op grond van de Huursubsidiewet, en van belasting, premies en EG-heffingen door buitenlandse belastinginstanties in Nederland op grond van verdragen en overeenkomsten met buitenlandse overheden.

De realisatie van de lagere ontvangsten 2000 is nagenoeg geheel toe te schrijven aan de ontvangsten ten behoeve van het GAK (f 24,0 mln.).

Landbouwheffingen

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Ontvangsten Landbouwheffingen	414.394	387.191

De geïnde bedragen worden maandelijks overgedragen aan de afdeling Rijkshoofdboekhouding van het Ministerie van Financiën.

De feitelijke afdracht door de Rijkshoofdboekhouding aan het Landbouw-Egalisatiefonds vindt plaats op basis van de vastgestelde landbouwheffingen. In 2000 bedroeg het bedrag aan door de Belastingdienst vastgestelde landbouwheffingen f 401,7 mln. (incl. teruggaven).

Landinrichtingsrente

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Ontvangsten Landinrichtingsrente	86.034	87.626

Voor het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij wordt, conform artikel 229 van de Landinrichtingswet, door de Belastingdienst de inning van de Landinrichtingsrente (voorheen Ruil- en herverkavelingsrente) verricht.

Premies schuldig nalatig

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Ontvangsten Premies schuldig nalatig	129	65

Op grond van artikel 18 van de Wet financiering volksverzekeringen (wet van 27 april 1989, Stb. 129) kunnen verzekerden, binnen vijf jaren na kennisgeving van de aantekening schuldig nalatig te zijn van betaling op de aanslag verschuldigde premie voor de volksverzekeringen, alsnog betalingen doen.

Premies volksverzekeringen

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Ontvangsten Premies volksverzekeringen	77.932.637	73.950.662

De heffing en inning van de premies volksverzekeringen vindt gecombineerd plaats met de loon- en inkomstenbelasting. De totale ontvangsten worden door middel van een vastgestelde systematiek tussen de Belastingdienst en de Sociale Fondsen verdeeld in een belasting- en een premie-deel.

Per belastingjaar worden voorlopige toedelingspercentages vastgesteld op basis van ramingen van het Centraal Planbureau. Na twee jaar voor de loonbelasting en vier jaar voor de inkomstenbelasting worden op basis van de geregistreeerde posten definitieve toedelingspercentages vastgesteld en vindt een afrekening plaats tussen het Rijk en de Sociale Verzekeringsfondsen.

Uit de reguliere opbrengsten werd over 2000 een bedrag van f 77.581,6 mln. aan de Fondsen afgedragen.

Verder vonden in 2000 de volgende afrekeningen plaats:

- a. de inkomstenbelasting/premieheffing over het premiejaar 1996. Als gevolg hiervan werd een bedrag van f 850,5 mln. ingehouden op de Sociale Verzekeringsfondsen, ten gunste van de opbrengst van de inkomstenbelasting,
- b. de loonbelasting/premieheffing over het premiejaar 1998. Als gevolg hiervan werd een bedrag van f 1.200,3 mln. uitgekeerd aan de Sociale Verzekeringsfondsen, ten laste van de opbrengst van de loonbelasting.

Aan invorderingsrente werd in 2000 per saldo een bedrag van f 1,2 mln. aan de Sociale verzekeringsfondsen uitgekeerd. Per saldo is in 2000 f 77.932,6 mln. afgedragen aan de Sociale Verzekeringsfondsen. De verdeling hiervan over de diverse fondsbeheerders luidt als volgt:

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Sociale Verzekeringsbank (AOW, AWW/ANW)	f 48.189,6 mln.	f 46.542,2 mln.
Landelijk Instituut Sociale Verzekeringen (AAW)	-141,2 mln.	49,3 mln.
Ziekenfondsraad (AWBZ)	<u>29.884,2 mln.</u>	<u>27.359,2 mln.</u>
Totaal	77.932,6 mln.	73.950,7 mln.

De ontvangsten van de AAW zijn in 2000 per saldo negatief. Dit bedrag bestaat uit f 36,6 mln. ontvangsten op oude aanslagen, en een terugbetaling van f 177,9 mln. uit hoofde van de afrekening van de inkomstenbelasting/premieheffing over het premiejaar 1996. Vanaf premiejaar 1998 wordt geen AAW-premie meer geheven. De Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen is hiervoor (gedeeltelijk) in de plaats gekomen.

Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen (WAZ)

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Ontvangsten WAZ	1.854.684	1.320.324

Voor zelfstandigen en belastingplichtigen met andere inkomsten is met ingang van 1 januari 1998 de Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen ingevoerd. De premieheffing wordt uitgevoerd door de Belastingdienst. De opbrengst wordt afgedragen aan het Landelijk Instituut Sociale Verzekeringen.

Ziekenfondswet (ZFW)

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Ontvangsten ZFW	321.599	0

Met ingang van 1 januari 2000 is de wet Zelfstandigen in het Ziekenfonds ingevoerd voor zelfstandigen met winst uit onderneming. Vanaf 1 augustus 2000 worden deze ziekenfondspremies geïnd door middel van een aanslag.

Provinciale opcenten

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Ontvangsten Provinciale opcenten	1.574.775	1.534.370

De Provinciale opcenten worden geïnd als een per provincie vastgesteld opslagpercentage op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. De afdrachten worden berekend over het totaal van de ontvangsten op basis van de geregistreerde betalingen en de opgelegde aanslagen.

Toelichting

De specificatie van de afdrachten over 2000 is:

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Provincie Groningen	f 52,1 mln.	f 47,5 mln.
Provincie Friesland	50,0 mln.	49,2 mln.
Provincie Drenthe	50,4 mln.	49,4 mln.
Provincie Overijssel	113,2 mln.	108,1 mln.
Provincie Gelderland	196,8 mln.	194,3 mln.
Provincie Flevoland	28,0 mln.	25,4 mln.
Provincie Utrecht	128,2 mln.	120,8 mln.
Provincie Noord-Holland	223,3 mln.	221,2 mln.
Provincie Zuid-Holland	320,1 mln.	314,5 mln.
Provincie Zeeland	40,2 mln.	39,9 mln.
Provincie Noord-Brabant	265,7 mln.	260,5 mln.
Provincie Limburg	<u>106,8 mln.</u>	<u>103,6 mln.</u>
Totaal	1.574,8 mln.	1.534,4 mln.

Ruil- en herverkavelingsrente

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Ontvangsten en uitgaven Ruil- en herverkavelingsrente	-2	0

Verkeersbegeleidingstarief Scheepvaartverkeer

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Ontvangsten Verkeersbegeleidingstarief Scheepvaart	33.560	32.279

De heffing en inning van het VBS-tarief worden vanaf 1 oktober 1995 uitgevoerd ten behoeve van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Het betreft een heffing op de vaart van zeeschepen met een lengte vanaf 41 meter in een verkeersbegeleidingsgebied. Dit zijn de zeegebieden rond Den Helder, het Noordzeekanaal, het Eemsgebied, de Westerschelde en de Nieuwe Waterweg.

De ontvangsten betreffende de Nieuwe Waterweg worden sedert april 2000 afgedragen aan het Gemeentelijk Havenbedrijf te Rotterdam. In 2000 bedroeg deze afdracht f 19,0 mln.

Op 19 januari 1998 heeft de rechtbank te Rotterdam de heffing van het VBS-tarief met terugwerkende kracht onverbindend verklaard. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat is tegen deze uitspraak in beroep gegaan. In deze zaak is het wachten op een uitspraak van het Europese Hof en, in tweede instantie, de Raad van State.

Verontreinigingsheffing rijkswateren

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Ontvangsten Verontreinigingsheffing rijkswateren	79.038	75.885

Op grond van het Uitvoeringsbesluit verontreiniging rijkswateren (Stb. 1970,536; laatstelijk gewijzigd bij Stb.1996,74) voert de Belastingdienst ten behoeve van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat de inning en invordering van de Verontreinigingsheffing rijkswateren (VHR) uit.

Voorraadheffing aardolieproducten

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Ontvangsten Voorraadheffing aardolieproducten	145.039	144.276

Als uitvloeisel van een EG-richtlijn is de Wet voorraadvorming aardolieproducten (Stb.1976,569) in Nederland van kracht.

In verband met deze wet is een heffing ingesteld op aan accijns van minerale oliën onderworpen aardolieproducten. De ontvangen bedragen worden afgedragen aan het Ministerie van Economische Zaken, die vervolgens deze bedragen afdraagt aan de Stichting Centraal Orgaan Voorraadvorming Aardolieproducten (COVA).

WIR-premies

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Uitgaven WIR-premies	- 137.444	- 154.906

Belastingplichtigen hebben in 2000 per saldo een bedrag van f 137,4 mln. (in 1999: f 132,1 mln.) verrekend met de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting.

Met ingang van het jaar 2000 is de Wet Investeringsrekening beëindigd en is de huidige registratie van WIR-premies vervallen. Om het inzicht in de afloop van de na 1999 nog resterende te verrekenen WIR-premies te continueren, is vanaf 2000 op een andere wijze informatie verstrekt over de verrekening. Deze informatie bestaat uit de bedragen van WIR-premies voorzover die nog door ondernemingen in 2000 en volgende jaren zijn verrekend met aanslagen vennootschapsbelasting tot en met belastingjaar 1999. Ook worden de bedragen van de getemporeerde verrekening van WIR-premies met aanslagen inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting (de WIR-knip beschikkingen) over de belastingjaren tot en met 1999 vermeld; deze beschikkingen kunnen namelijk nog tot na 2003 worden uitbetaald (zie tevens de toelichtingen bij artikel 04.07 – Vennootschapsbelasting – pagina 9).

De WIR-premies zullen vanaf 2001 net als andere belastinguitgaven worden verantwoord in bijlage 4 van de miljoenennota en niet langer als een aparte begrotingspost bij het Ministerie van Economische Zaken.

3.5 Begrotingsuitgaven en -verplichtingen

Kernstaat 3 geeft een overzicht van de uitgaven en verplichtingen van de Belastingdienst, die in 2000 op de Begroting IXB (Financiën) werden verantwoord.

De uitgaven (en verplichtingen) hebben betrekking op:

- a. de personele en materiële uitgaven,
- b. overige uitgaven, die in dezelfde procesgang als de belastingen worden betaald (bijvoorbeeld heffings- en invorderingsrente), dan wel rechtstreeks gerelateerd zijn aan dit proces.

In deze toelichting wordt per begrotingsartikel de "grondslag" aangegeven en een nadere specificatie verstrekt.

De vermelde begrotingsramingen betreffen de stand van de begroting inclusief de wijzigingen samenhangend met de Najaarsnota (tweede suppletoire begroting).

Belangrijke verschillen tussen de begrotingsraming en de realisatie worden toegelicht. Bij de personele en materiële uitgaven worden tevens de belangrijkste mutaties in de raming vanaf de oorspronkelijk vastgestelde begroting genoemd.

3.5.1 Uitgaven

Personele en materiële uitgaven (Artikel 04.01)

Dit artikel betreft de personele en materiële uitgaven ten behoeve van de Belastingdienst.

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Personele uitgaven	2.949.462	2.875.950	2.680.606
Materiële uitgaven	<u>1.969.357</u>	<u>2.076.108</u>	<u>1.725.170</u>
Totaal	4.918.819	4.952.058	4.405.776

Begroting/mutatie	<u>Bedrag</u>
In de oorspronkelijk vastgestelde begroting bedroeg het budget:	f 4.464,3 mln.
Tijdens de begrotingsuitvoering is de begroting aangepast voor de navolgende mutaties:	
• de loonbijstelling	+ 82,8 mln.
• kosten van de intensivering van controle aan de binnen- en buitengrenzen	+ 34,0 mln.
• de prijsbijstelling	+ 36,9 mln.
• voorbereidingskosten verbonden aan de invoering van het rekeningrijden	+ 50,5 mln.
• kosten stimulering informatie- en communicatietechnologie bij het midden en kleinbedrijf	+ 12,0 mln.
• overboeking van Economische Zaken in verband met de overkomst van de Economische Controle Dienst naar de Belastingdienst	+ 40,6 mln.

• de uitvoeringskosten van de Wet Inkomstenbelasting 2001	+ 52,3 mln.
• kosten beroeps- en bezwaarprocedures in het kader van de Regulerende Energiebelasting (REB)	+ 5,5 mln.
• kosten fiscale milieu- en structuurversterking	+ 10,0 mln.
• kosten informatiebeveiligings- en integriteitsbeleid	+ 42,1 mln.
• vervroegde investeringen (van 2001 naar 2000)	+ 30,0 mln.
• afwikkeling opheffing Dienst Omroepbijdragen	+ 23,5 mln.
• enkele overboekingen en desalderingen	+ 34,3 mln.
Totaal mutaties	<u>454,5 mln.</u>
Begroting 2000	f 4.918,8 mln.

Materiële uitgaven

De uitgaven ter ondersteuning van het apparaat van de Belastingdienst, worden onderverdeeld in acht clusters, waarbij ieder cluster staat voor een groep van gelijksoortige uitgaven.

De belangrijkste uitgaven binnen de clusters betreffen:

- a. cluster personeelsmanagement: opleidingskosten, kosten voor arbeidsmarktbeleid en kosten van medische dienstverlening (bedrijfsgezondheidsdienst).
- b. cluster reis- en verblijfkosten: reis- en verblijfkosten voor dienstreizen, tegemoetkomingen woon-/werkverkeer.
- c. cluster huisvesting: uitgaven huisvestingsstelsel, huur, onderhoudskosten, energiekosten, kosten voor schoonhouden van gebouwen, kantinekosten en verhuiskosten.
- d. cluster bureau: uitgaven voor bureaubehoeften, vakliteratuur, formulieren, drukwerk, uitgaven voor postverzending en kopieerkosten.
- e. cluster bedrijfsmiddelen: aanschaf- en onderhoudskosten van kantoormachines, meubilair, voertuigen, vaartuigen en dienstkleding.
- f. cluster informatietechnologie: inhuur van IT-capaciteit en aanschaf- en exploitatiekosten van hard- en software.
- g. cluster communicatietechnologie: datacommunicatiekosten, uitgaven voor mobiele communicatie en telefoonkosten (incl. de Belastingtelefoon).
- h. cluster algemeen: kosten betalingsverkeer, uitgaven voor voorlichting, externe advisering en werkzaamheden van derden.

Toelichting

De realisatiecijfers, gespecificeerd naar de genoemde clusters, zijn als volgt:

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Personeelsmanagement	110.798	87.213
Reis en verblijf	93.785	80.273
Huisvesting	434.494	389.038
Bureau	223.197	196.759
Bedrijfsmiddelen	122.370	119.238
Informatie (Automatisering)	858.329	681.031
Communicatietechnologie	45.562	51.046
Algemeen	153.235	120.572
Dienst Omroepbijdragen	<u>34.338</u>	<u>0</u>
Totaal	2.076.108	1.725.170

Toelichting op de materiële uitgaven.

Ten opzichte van 1999 zijn de materiële uitgaven in 2000 met f 350,9 mln. (20,3%) gestegen.

Gespreid over meerdere clusters zijn, als gevolg van prijsstijgingen, meeruitgaven gedaan van ca. f 37 mln. De overgang van medewerkers van de Economische Controle Dienst (ECD) heeft geleid tot f 12 mln. extra uitgaven

Daarnaast liggen specifieke redenen ten grondslag aan de stijging van de uitgaven. De belangrijkste hiervan zijn onderstaand clusterwijs weergegeven.

Personeelsmanagement

De ten opzichte van 1999 hogere realisatie is een gevolg van de voorlichtings- en communicatieactiviteiten in het kader van de belastingherziening 2001.

Reis en verblijfkosten

De meeruitgaven voor reis- en verblijfkosten zijn voornamelijk het gevolg van het gewijzigde vervoersbeleid binnen de Belastingdienst. De eigen bijdrage voor het openbaar vervoer is afgeschaft. Voorts is het sedert 2000 mogelijk een fietsvergoeding te ontvangen.

Huisvesting

Het verschil tussen de realisatie van 2000 en die van 1999 wordt veroorzaakt door een nominale en reële stijging van de huren en voorzieningen alsmede enkele grote investeringen uit eigen middelen in gebouwen (Centrale Invoer in Heerlen en B/CPP in Utrecht). Voorts zijn in 2000 nog voor f 11,5 mln. facturen van de RGD ontvangen voor huisvestingskosten die betrekking hadden op 1999.

Bureau

In verband met de invoering van het Belastingplan 2001 zijn extra formulieren, folders en brochures gedrukt en verzonden. Te denken valt aan een grote oplage huis-aan-huiskranten aan particulieren en bedrijven alsmede voorlichtingsbrochures. Daarnaast zijn extra Voorlopige Teruggaaf formulieren verzonden en herinneringsbrieven.

Automatisering

Ter voorbereiding op de invoering van het belastingplan 2001 hebben er aanpassingen plaatsgevonden aan enkele omvangrijke systemen. Voorts hebben er in het kader van het project Aandacht Risicobeheersing Gegevensbeveiliging Integriteit (ARGI) investeringen plaatsgevonden ter beveiliging van de technische infrastructuur.

Om adequaat in te kunnen spelen op de groei van de goederenstroom en op de toename van het aantal niet-fiscale douanetaken (drugs, milieu) zijn extra investeringen gepleegd. Daarnaast is in 2000 bij de Belastingdienst een start gemaakt met het op fiscaal terrein invulling geven aan het kabinetsbeleid om het ICT-gebruik bij het midden- en kleinbedrijf te bevorderen. De eerste stappen betroffen het in ontwikkeling nemen van applicaties voor het doen van elektronische aangifte (LB/OB). Met de voorbereiding van het project betaald rijden waren extra kosten gemoeid.

Ook is in 2000 begonnen met de ontwikkeling van een nieuw heffingssysteem, het Aanslag Belasting Systeem (ABS), welk systeem het huidige heffingssysteem (IBS) zal gaan vervangen. Ten slotte heeft de inrichting van de eenheid Centrale Invoer te Heerlen tot extra investeringen geleid.

Algemeen

In het kader van het project betaald rijden (voorheen rekening rijden) is in 2000 een begin gemaakt met de realisatie van automatiseringsproducten en de inrichting van de gebruikersorganisatie. De uitgaven hiervoor bedroegen f 40,6 mln.

Dienst Omroepbijdragen (DOB)

De op het cluster materieel verantwoorde kosten betreffen, naast de kosten voor afbouw en integratie van de DOB, de reguliere materiële kosten voor het tot medio 2000 instandhouden van de DOB omdat de DOB tot die tijd belast was met de restitutie van teveel geïnde omroepbijdrage.

Personele uitgaven

De realisatie van de uitgaven t.b.v. het personeel werkzaam bij de Belastingdienst is in onderstaand overzicht per te onderscheiden cluster weergegeven.

	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Ambtelijk Vast Personeel	2.631.437	2.479.212
Ambtelijk Tijdelijk Personeel	38.694	40.756
Toelagen en Uitkeringen	55.277	50.487
Gratificaties	22.154	18.709
Overige uitgaven Personeel	26.915	12.912
Niet-Ambtelijk Personeel	88.387	65.308
Post-Actief Pers. en Ov.Post-Actief Personeel	<u>13.086</u>	<u>13.223</u>
Totaal	2.875.950	2.682.607

Toelichting uitgaven 2000

Het verschil tussen de realisatie over 2000 en die over 1999 van ambtelijk personeel is een gevolg van de doorwerking van de meerkosten van de CAO 1999-2000 en de CAO 2000-2001. Voorts was er sprake van een hogere in- dan uitstroom (saldo + 660 fte's). Met name de instroom van douanepersoneel en de overgang van personeel van de Dienst Omroepbijdragen en van de Economische Controle Dienst hebben hiertoe bijgedragen.

De stijging van het cluster overige uitgaven personeel wordt veroorzaakt door een verhoging van de suppletie t.b.v. FPU-uitkeringen van overgekomen DOB-personeel alsmede hogere uitgaven voor kinderopvang.

De Belastingdienst heeft moeite om de formatie te bezetten met ambtelijk personeel. Om die reden worden steeds meer uitzendkrachten ingehuurd waardoor

de realisatie in het cluster niet-ambtelijk personeel hoger is dan in 1999. De gemiddelde bezetting (ambtelijk personeel) bedroeg in 2000 29.796 fte's (in 1999 was dit 29.440 fte's).

Overige uitgaven

Diverse uitgaven (artikel 01.14)

Op dit artikel worden uitgaven verantwoord, die, gezien hun aard en omvang, niet passen binnen andere artikelen van de begroting.

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Compensatie provincies	0	0	14.459
Verloren gegane rijksgelden	0	422	672
Dienst Omroepbijdragen	<u>330.000</u>	<u>322.946</u>	<u>0</u>
Totaal	330.000	323.368	15.131

Onder de verloren gegane rijksgelden vallen posten van diverse aard, bijvoorbeeld ten onrechte uitbetaalde teruggaven, die niet meer terugvorderbaar blijken, en boekingsverschillen.

De omroepbijdrage is in 2000 afgeschaft. De Belastingdienst heeft zorggedragen voor restitutie van vooruit ontvangen omroepbijdragen.

Uitgaven heffings- en invorderingsrente (artikel 04.05)

Dit artikel is gebaseerd op de Algemene Wet Rijksbelastingen en de Invorderingswet 1990.

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Invorderingsrente	230.000	248.489	161.890
Heffingsrente	<u>315.000</u>	<u>349.111</u>	<u>366.179</u>
Totaal	545.000	597.600	528.069

Deze uitgaven betreffen de aan de belastingplichtigen vergoede rente bij verminderingen op aanslagen en bij terugbetalingen.

Garanties procesrisico's (artikel 04.06)

Dit artikel omvat uitgaven, die voortvloeien uit garanties, die door de Belastingdienst worden afgegeven aan faillissementscuratoren.

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Garanties procesrisico's	100	78	97

Met deze garanties kunnen faillissementscuratoren zonder eigen risico gerechtelijke procedures voeren. Deze procedures hebben vaak tot gevolg dat achterstallige belastingschulden alsnog kunnen worden geïnd. Indien de opbrengst van een procedure niet voldoende is om de proceskosten te dekken, kan de curator een beroep doen op de verstrekte garantie. De in 2000 verleende garanties bedroegen f 0,2 mln.

Vergoeding van proceskosten (artikel 04.08)

Dit artikel betreft de vergoeding van de door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand indien de Belastingdienst in gerechtelijke procedures in het ongelijk wordt gesteld.

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Vergoeding van proceskosten	1.966	2.008	2.000

Wet Waardering onroerende zaken (artikel 04.09)

Dit artikel betreft de vergoeding aan de gemeenten voor de door hen uitgevoerde taxaties in het kader van de waardering onroerend goed.

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Waardering onroerende zaken	101.599	98.006	78.257

De oorspronkelijke begroting van f 79,9 mln. werd bij Voorjaarsnota verhoogd met een bedrag van f 20,1 mln., voornamelijk vanwege de stijging van het aantal te waarderen objecten en daarmee van de te vergoeden waarderingskosten. Bij Najaarsnota is de raming vervolgens aangepast met een bedrag van 1,6 mln. wegens de prijsbijstelling. Daarmee is de raming voor 2000 gebracht op een totaalbedrag van f 101,6 mln. De realisatie 2000 is met een bedrag van f 3,6 mln. lager uitgevallen dan bij Najaarsnota is aangegeven.

Uitvoering belastingmaatregelen door derden (artikel 04.10)

Dit artikel betreft vergoedingen aan derden die voor het Ministerie van Financien fiscale wetten uitvoeren. In 1999 betrof het de uitvoering van de vergoeding van een regeling, de regeling "energiepremie", uit het wetsvoorstel "Wijziging Regulerende Energiebelasting" (Kamerstukken II, 1998/1999, 26 532).

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Uitvoering belasting- maatregelen door derden	31.280	33.754	0

Per 1 januari 2000 is de energiepremieregeling van start gaan. Doel van deze regeling is burgers te stimuleren energiezuinige apparaten aan te schaffen en voorzieningen te treffen. De regeling wordt uitgevoerd door EnergieNed en de energiebedrijven en de uitvoeringskosten worden gedeclareerd bij de Belastingdienst. De oorspronkelijke raming voor 2000 van f 33,4 mln. werd bij Voorjaarsnota neerwaarts aangepast met een bedrag van f 8,1 mln. omdat het convenant tussen de Staat der Nederlanden en de energiebedrijven alsmede EnergieNed per 1 januari 2000 in werking is getreden. Bij de oorspronkelijke raming werd nog rekening gehouden met een inwerkingtreding per 1 november 1999. Bij Najaarsnota is de raming weer opwaarts aangepast met een bedrag van f 6 mln. vanwege de vaststelling van een hogere normvergoeding van de uitvoeringskosten. Daarmee is de raming voor 2000 vastgesteld op een bedrag van f 31,3 mln. Deze raming is met een bedrag van f 2,5 mln. overschreden.

3.5.2 Verplichtingen Personeel en Materieel (04.01)

De opbouw van de aangegane verplichtingen is als volgt:

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Personele verplichtingen	2.949.462	2.874.627	2.683.601
Materiële verplichtingen	<u>1.969.357</u>	<u>2.225.326</u>	<u>1.715.236</u>
Totaal	4.918.819	5.099.953	4.398.837

In de oorspronkelijk vastgestelde begroting bedroeg de raming van de verplichtingen f 4.464,3 mln. Tijdens de begrotingsuitvoering is deze raming verhoogd met f 454,5 mln. tot f 4.918,8 mln. De verhoging liep gelijk op met de budgetaanpassingen bij de uitgaven.

De in 2000 gerealiseerde verplichtingen zijn f 181,1 mln. hoger dan de bijgestelde begroting en hebben voor f 336,8 mln. betrekking op verplichtingen die voortvloeien uit afgesloten (meerjaren)contracten m.b.t. automatisering, huisvesting en inrichting.

Garanties procesrisico's (artikel 04.06)

Dit artikel omvat garanties die door de Belastingdienst worden afgegeven aan faillissementscuratoren.

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Garanties procesrisico's	250	238	144

Met deze garanties kunnen faillissementscuratoren zonder eigen risico gerechtelijke procedures voeren. Deze procedures hebben vaak tot gevolg dat achterstallige belastingschulden alsnog kunnen worden geïnd. Indien de opbrengst van een procedure niet voldoende is om de proceskosten te dekken, kan de curator een beroep doen op de verstrekte garantie.

Uitvoering belastingmaatregelen door derden (artikel 04.10)

Dit artikel betreft vergoedingen aan derden die voor het Ministerie van Financien fiscale wetten uitvoeren. Het gaat hierbij om de uitvoering van de vergoeding van één regeling, de regeling "energiepremie", uit het wetsvoorstel "Wijziging Regulerende Energiebelasting" (Kamerstukken II, 1998/1999, 26 532).

	begroting <u>2000</u>	realisatie <u>2000</u>	realisatie <u>1999</u>
Uitvoering belasting- maatregelen door derden	0	26.974	39.595

Per 1 januari 2000 is de energiepremiereregeling van start gegaan. Doel van deze regeling is burgers te stimuleren energiezuinige apparaten aan te schaffen en voorzieningen te treffen. De regeling wordt uitgevoerd door EnergieNed en de energiebedrijven. De uitvoeringskosten worden gedeclareerd bij de Belastingdienst. De raming van de verplichtingen is gebaseerd op de looptijd van het convenant tussen de Staat der Nederlanden en de energiebedrijven/EnergieNed. De verplichtingen die voortvloeien uit dit convenant zijn in 1999 geraamd. Daarbij is per abuis uitgegaan van een uitvoeringsperiode van één jaar, terwijl deze twee jaar is. Het convenant loopt immers tot 1 januari 2002.

De realisatiecijfers voor de verplichtingen voor de artikelen Uitgaven heffings- en invorderingsrente (04.05), Vergoeding van proceskosten (04.08) en Wet waardering onroerende zaken (04.09) worden niet afzonderlijk opgegeven en toegelicht daar de verplichtingenrealisaties gelijk zijn aan de uitgavenrealisaties.

3.6 Saldibalans Belastingdienst

In kernstaat 4 is de saldibalans van de Belastingdienst weergegeven. De saldibalans kan worden onderscheiden in een intra-comptabel en een extra-comptabel deel.

Het intra-comptabele deel betreft de saldibalansposten die in dwingend evenwichtsverband en in directe relatie met de kasstromen worden bijgehouden. Het betreft liquide middelenrekeningen, de rekening-courantverhoudingen van de Belastingdienst met het kerndepartement, alsmede de uitgaven en ontvangsten buiten begrotingsverband.

Het extra-comptabele deel betreft saldibalansposten die niet in dwingend evenwichtsverband en in directe relatie met de kasstromen worden bijgehouden. Het betreft hier rechten, vorderingen, voorschotten, schulden, verplichtingen en garanties.

In het vervolg van deze paragraaf worden de saldibalansposten toegelicht.

Liquide Middelen

	stand per <u>31-12-2000</u>	stand per <u>31-12-1999</u>
Kasbeheerders	106	74
Fortis-rekening Douane	<u>777</u>	<u>868</u>
Totaal	883	942

De post liquide middelen betreft de kassaldi van de betaalpunten van de Belastingdienst en het saldo op de rekening van de Douane bij de Fortis-Bank (voorheen GWK).

Uitgaven buiten begrotingsverband

	stand per <u>31-12-2000</u>	stand per <u>31-12-1999</u>
Te verrekenen provinciale opcenten	78.081	78.081
Tussenrekeningen betalingsverkeer e.d.	<u>19.275</u>	<u>22.970</u>
Totaal	97.356	101.051

Als uitgaven buiten begrotingsverband zijn de bedragen opgenomen, die door de Belastingdienst aan derden zijn uitbetaald, en waarvan nog een afrekening met deze derden moet plaatsvinden. Verder is het saldo opgenomen van een aantal financiële tussenrekeningen.

De post Te verrekenen provinciale opcenten betreft een bedrag dat in 1999 teveel is afgedragen aan de provincies. Na overleg met het Interprovinciaal Overleg wordt dit bedrag in 2001 door de provincies terugbetaald.

Rekening-courant kerndepartement

	stand per <u>31-12-2000</u>	stand per <u>31-12-1999</u>
Rekening-courant kerndepartement	94.599	100.355

De stand op de rekening-courant betreft de financiële verhouding met het Ministerie van Financiën (kerndepartement). Het bevat het saldo van de intra-comptabele saldibalansposten.

Ontvangsten buiten begrotingsverband

	stand per <u>31-12-2000</u>	stand per <u>31-12-1999</u>
Te verrekenen met derden	1.087	848
Overige te verrekenen	<u>2.553</u>	<u>790</u>
Totaal	3.640	1.638

Als ontvangsten buiten begrotingsverband zijn de bedragen opgenomen, die door de Belastingdienst voor derden zijn geïnd, en waarvoor nog een afrekening met deze derden moet plaatsvinden.

Rechten

	stand per <u>31-12-2000</u>	stand per <u>31-12-1999</u>
Belastingvorderingen	37.560.344	31.551.732

Als rechten zijn de openstaande belastingvorderingen opgenomen. Het betreft hier het nominale bedrag van de in debiteurenadministraties geregistreerde invorderingsopdrachten. Dit bedrag is gecorrigeerd voor de betalingen, die ultimo het jaar waren ontvangen, maar nog niet verwerkt in de debiteurenadministraties.

De belangrijkste posten van de ultimo 2000 openstaande belastingvorderingen zijn de vorderingen inzake de vennootschapsbelasting (f 17,2 mld.), de inkomstenbelasting/premies volksverzekeringen (f 6,1 mld.), de omzetbelasting (f 5,2 mld.), de tabaksaccijns (f 2 mld.) en de loonbelasting/premies volksverzekeringen (f 2,6 mld.).

In 2000 bedroegen de oninbaargeleden vorderingen f 1.826,7 mln. (in 1999: f 1.324,1 mln.) en de kwijtgescholden vorderingen f 24,0 mln. (in 1999: f 24,3 mln.).

In 2000 deden de belangrijkste oninbaarlijdingen zich voor bij de omzetbelasting (f 466,0 mln.), de vennootschapsbelasting (f 447,8 mln.), de loonbelasting/premies volksverzekeringen (f 298,2 mln.) en de inkomstenbelasting/premies volksverzekeringen (f 388,1 mln.).

Van het totale te vorderen bedrag zal uiteindelijk een aanzienlijk gedeelte niet inbaar zijn. Bij meer dan de helft (64 %) van de openstaande vorderingen is de betalingstermijn verstreken. Van deze achterstandsposten is ca. 57% aan te merken als betwist, bijvoorbeeld omdat een bezwaarschrift is ingediend. Van de niet-betwiste rechten met een betalingsachterstand zal een gedeelte niet of moeilijk inbaar zijn, bijvoorbeeld als gevolg van faillissementen.

Extra-comptabele vorderingen (incl. leningen)

	stand per <u>31-12-2000</u>	stand per <u>31-12-1999</u>
Leningen aan personeel voor computerapparatuur	10.059	18.306
Leningen aan personeel wegens vervoerplan	1.164	1.096
Vorderingen	<u>36</u>	<u>22</u>
Totaal	11.259	19.424

Deze post betreft vorderingen, die zijn voortgevloeid uit uitgaven ten laste van de begroting. Het gaat om reeds verrichte uitgaven, die binnen begrotingsverband zijn geboekt en waarvoor op termijn nog een verrekening met derden of met een ander onderdeel van het Rijk zal plaatsvinden.

Onder de posten leningen zijn de leningen aan personeelsleden opgenomen voor het aanschaffen van computerapparatuur (bijvoorbeeld in het kader van PC-acties), waarvoor de werkgever een renteloze lening verstrekt. Tevens worden, in het kader van vervoersplannen, leningen aan personeelsleden verstrekt voor de aanschaf van vervoerbewijzen openbaar vervoer en voor de aanschaf van rijwielen. De medewerkers lossen de leningen in enkele jaren af.

Voorschotten

	stand per <u>31-12-2000</u>	stand per <u>31-12-1999</u>
Voorschotten aan personeel	4.159	3.306
Voorschotten aan leveranciers	19.401	52.667
Voorschotten WOZ	14.461	36.455
Overige voorschotten	<u>17</u>	<u>17.747</u>
Totaal	38.038	110.175

Onder deze post zijn betalingen aan derden opgenomen, die nog niet definitief zijn afgerekend. De voorschotten aan personeel betreffen vooruitbetalingen van salarissen, reis- en verblijfkosten en studiekosten. De voorschotten aan gemeenten in het kader van de Wet waardering onroerende zaken zijn voorlopige en deelbetalingen voor de taxatie-activiteiten van de gemeenten. De overige voorschotten in 2000 betreft een voorschot aan de Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en onderwijs (USZO).

Verplichtingen

	stand per <u>31-12-2000</u>	stand per <u>31-12-1999</u>
Betalingsverplichtingen artikel 04.01	336.804	188.909
Betalingsverplichtingen artikel 04.10	<u>32.815</u>	<u>39.595</u>
Totaal	369.619	228.504

Onder deze post vallen de openstaande betalingsverplichtingen. Bij artikel 04.01 (Personeel en Materieel Belastingdienst) zijn dit de door de Belastingdienst aangegane verplichtingen voor bepaalde personeelslasten (bijvoorbeeld uitzendkrachten) en voor de aanschaf van materieel, die ultimo het begrotingsjaar nog niet tot een betaling hebben geleid. De belangrijkste component van het saldo vormen verplichtingen in verband met automatiseringsuitgaven. Ultimo 2000 bedroegen deze f 262,5 mln. (1999: f 137,2 mln.).

Bij artikel 04.10 (Uitvoering belastingmaatregelen door derden) betreft het verplichtingen in het kader van het uitvoeren van de regeling "energiepremie".

Garanties

	stand per <u>31-12-2000</u>	stand per <u>31-12-1999</u>
Garanties procesrisico's	743	664

De garanties betreffen door de Belastingdienst aan faillissementscuratoren afgegeven garanties in verband met procesrisico's (begrotingsartikel 04.06).

De stand geeft het totaal uitstaand garantiebedrag aan. Slechts een beperkt aantal garanties leidt uiteindelijk tot een betaling.

De Financiële Verantwoording 2000 bestaat uit 37 pagina's, inclusief deze pagina.

Den Haag, 14 maart 2001.

Bijlagen

Bijlage 1 Organisatieschema januari 2001

Directies Belastingdienst

<p>Particulieren</p> <p>W.V. de Haan</p> <ul style="list-style-type: none"> - 14 eenheden Particulieren - 10 eenheden Particulieren/Ondernemingen* - 1 eenheid Particulieren/Ondernemingen buitenland* - BelastingTelefoon voor particulieren - Centraal bureau motorrijtuigenbelasting - Centrale betalingsadministratie - Centrale beheereenheid informatiesystemen 	<p>Douane</p> <p>J. Lunneker</p> <ul style="list-style-type: none"> - 7 douanedistricten - Centrale beheereenheid douane - Laboratorium - BelastingTelefoon douane - Douane informatie centrum - Centrale dienst voor in- en uitvoer 	<p>Grote ondernemingen</p> <p>G. Fuchs</p> <ul style="list-style-type: none"> - 11 eenheden Grote ondernemingen
<p>Ondernemingen Noord</p> <p>F.W. Imhof</p> <ul style="list-style-type: none"> - 15 eenheden Ondernemingen - 5 eenheden Particulieren/Ondernemingen* - Centrale eenheid intracommunautaire transacties 	<p>Ondernemingen Zuid</p> <p>F.W. Imhof</p> <ul style="list-style-type: none"> - 15 eenheden Ondernemingen - 5 eenheden Particulieren/Ondernemingen* - 1 eenheid Particulieren/Ondernemingen Buitenland* - BelastingTelefoon voor ondernemers 	<p>FIOD – ECD</p> <p>H.J. Haverkamp</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst - Economische controledienst

Directeur-generaal Belastingdienst

J. Thunnissen

Plv. Directeur-generaal Belastingdienst

J.A.M. van Blijswijk

<p>Stafdirecties:</p> <p>Bestuursondersteuning Belastingdienst B.J. van der Zee</p> <p>Personeels- en Arbeidsvoorwaardenbeleid Belastingdienst J.A.M. van Blijswijk</p> <p>Rechtstoepassingsbeleid Belastingdienst H. Neppéus</p> <p>Bedrijfsvoering en Beleid Klantbehandeling Belastingdienst J.A.M. van Blijswijk</p> <p>Interne Accountantsdienst Belastingen J.G. Bakker</p>	<p>Facilitaire directies:</p> <p>Automatiseringscentrum M.C.J. van Breukelen</p> <p>Centrum voor facilitaire dienstverlening J. Wardenier</p> <p>Centrum voor kennis en communicatie M.A. Schillemans</p>	<p>Ontwerpdirectie:</p> <p>Centrum voor proces- en productontwikkeling J.M.H.M. Hermans</p>
---	---	---

* Ressortierend voor het onderdeel ondernemingen onder de directie Ondernemingen Noord of Zuid en voor het onderdeel particulieren onder de directie Particulieren.

Bijlage 2 Overzicht beleidsevaluaties

In dit overzicht zijn de evaluatie- en organisatieonderzoeken opgenomen die door het Centrum voor Proces- en Productontwikkeling (B/CCP), domein Evaluatieonderzoek en kwantitatieve modellen, en de Interne Accountantsdienst Belastingen (IAB), Productgroep Audits en Doorlichtingen, in het kalenderjaar 2000 zijn afgerond.

Het betreft de volgende onderzoeken:

Centrum voor Proces- en Productontwikkeling (B/CCP)

Evaluatie beleid en fiscale wetgeving

1. Evaluatie grijze kentekens
2. Evaluatie eenheid van beleid en uitvoering
3. FIX, rapportage over 1999
4. Kostprijsonderzoek verwerking energieprijzen door energiedistributiebedrijven
5. Kosten uitvoering WOZ door belastingdienst
6. Fiscale Monitor over 1999
7. Fiscale Monitor over 2000

Bedrijfsvoering Belastingdienst

8. Analyse internationale gegevensuitwisseling
9. Remisiers
10. Rendementen renaissance 1998
11. Rapportage Insolventievoorspelling
12. Pilotproject woonwagengebruikers
13. Communicatie-onderzoek:

Voor 2000 lag het accent op de wijzigingen als gevolg van de belastingherziening.

Daarbij ging het om diverse soorten onderzoek:

- vooraf testen van campagemiddelen en voorlichtingsmateriaal, zoals radio- en tv-spots, brochures en biljetten;
- tracking-onderzoek ten behoeve van het meten van effecten van communicatiebeleid.

Omvangrijke onderzoeken betroffen de:

- campagne voorlopige teruggaaf;
- campagne voorlopige teruggaaf gericht op allochtonen;
- advertentiecampagne belastingherziening;
- pre-test nieuwe versie internetsite Belastingdienst;
- pre-tests nieuwe VT- en IB-biljetten 2001;
- pre-tests nieuw communicatie-concept Belastingdienst;
- Belastingdienst = maatschappij;
- informatiebehoefte en informatiezoekgedrag van belastingplichtigen;
- evaluatie dienstverlening gecombineerde klantendiensten;
- EDI-Douane;
- test infonet klantbehandeling;
- evaluatie landelijk steunpunt grensoverschrijdend verkeer;
- evaluatie aangifte LB/OB via internet.

Interne Accountantsdienst Belastingen (IAB)

Bedrijfsvoering Belastingdienst

14. Doorlichting renaissance
15. Doorlichting EDP-auditfunctie
16. Evaluatie Eeuwwisseling
17. Belastingherziening (1)
18. Belastingherziening (2)
19. Belastingherziening (3)
20. Doorlichting ABS
21. Doorlichting Oninbaar lijdende posten
22. Evaluatie HIB
23. Evaluatie landelijke doelgroep Betaald Voetbal

Bijlage 3 Onderzoeken Rekenkamer

De Algemene Rekenkamer heeft in 2000 een aantal onderzoeken verricht bij de Belastingdienst. Over de belangrijkste onderzoeken wordt in de betreffende hoofdstukken een nadere toelichting gegeven. Hieronder wordt een korte beschrijving gegeven en, waar dat van toepassing is, een verwijzing naar de uitgebreide toelichtingen.

Rapport Opsporing en vervolging van fraude (12 december 2000)

De belangrijkste conclusie van dit onderzoek naar onder meer fiscale fraude en sociale zekerheidsfraude is dat er nog weinig inzicht is in de afdoening van opgespoorde fraude door het OM en de rechter. Om dit te verbeteren wordt onder meer het Geïntegreerd Frauderegistratiesysteem (GEFIS) aangepast. (Zie verder pagina 35 e.v.)

Beheer- en exploitatieproces en de Third Party Mededeling bij Belastingdienst Automatiseringscentrum

Binnen het Belastingdienst Automatiseringscentrum (B/AC) wordt gewerkt aan een verbetering van het beheer- en exploitatieproces. Aan deze verbetering is het zogenaamde Third Party Mededeling (TPM)-project verbonden. Dit project moet leiden tot een positieve mededeling van de Interne Accountantsdienst van de Belastingdienst over de opzet en werking van de beheer- en exploitatie-organisatie. De Rekenkamer heeft in het rechtmatigheidsonderzoek positief geoordeeld over de geboekte vooruitgang bij de totstandkoming van de TPM. (Zie verder pagina 64 e.v.)

Afhankelijkheids- en kwetsbaarheidsanalyses (A&K-analyses)

De Rekenkamer heeft geconstateerd dat de Belastingdienst in 1999 gestart is met het uitvoeren van de afhankelijkheids- en kwetsbaarheidsanalyses (A&K-analyses) voor de geautomatiseerde systemen. Gebleken is dat er voor het merendeel van de systemen een basisbeveiligingsniveau vastgesteld kan worden dat voldoet aan het aanvaardbare risiconiveau. (Zie verder pagina 68 e.v.)

Materieel beheer

De aanbevelingen door de Rekenkamer omtrent de verbetering van het materieelbeheer van kunstvoorwerpen, audiovisuele apparatuur en inventaris bij de Belastingdienst zijn ter uitvoering gegeven aan de projectgroep Programmamanagement Bedrijfsvoering (PMB). (Zie verder pagina 68 e.v.)

Interne controle bij eenheden

Over de interne controle bij de eenheden van de Belastingdienst concludeert de Rekenkamer dat deze in opzet in belangrijke mate voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Dat geldt ook voor de uitvoering van de interne controle. (Zie verder pagina 35 e.v.)

Waarderingskamer

De Rekenkamer beveelt aan om in de opdracht van de accountant van de Waarderingskamer (en het Waarborgfonds) op te nemen dat deze zich ook een oordeel dient te vormen over de rechtmatigheid van de inning en besteding van het publieke geld.

Douane M&O

De Rekenkamer heeft het onderzoek voortgezet naar het beleid ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) en naar de planning en controlecyclus bij de divisie Douane. Dit onderzoek zal in 2001 worden afgerond.

BTW fraudeproblematiek

De Europese Rekenkamer is van mening dat de Europese Commissie en de lidstaten de risicoanalyses, gericht op het bestrijden van de BTW-fraude, moeten verbeteren. De Europese Rekenkamer is van mening dat een dergelijke verbetering mogelijk is door fiscale gegevens te vergelijken met statische gegevens uit andere bronnen, vooral statistische gegevens over de productie van goederen en de bestemming ervan in het economisch proces. (Zie verder pagina 35 e.v.)